

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2004

Till finansutskottet

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker att regeringens förslag om åtgärder på skatteområdet genomförs med viss justering av förslaget om kraftvärmebeskattning och har inte någon invändning mot de bedömningar som regeringen redovisar. När det gäller statsstödsprövningen av industrins procentuella skatterabatter anför utskottet att kommissionens godkännande bör avvaktas innan de föreslagna ändringarna sätts i kraft.

En grön skatteväxling genomförs och innebär att skatter och avgifter på förvärvsinkomster sänks med 2 miljarder kronor. Alla som betalar inkomstskatt får en skattereduktion på 200 kr och företagen får en sänkning av den allmänna löneavgiften med 0,12 %. För att skapa utrymme för ytterligare skatteåtgärder begränsas uppräknningen av den statliga inkomstskattens skiktgränser inför inkomståret 2004.

Den gynnsamma förmånsbeskattningen av miljövänliga bilar och skattefriheten för nordiska sjömän i viss trafik förlängs och förslag aviseras om en begränsning av skattefriheten för lånedatorer och om en slopad skattefrihet för tandvårdsförmån. Reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning kommer att ses över.

På området för kapitalinkomst- och egendomsbeskattning aviseras förslag om slopad arvsskatt mellan makar, en retroaktiv komplettering av begränsningsregeln för fastighetsskatt på småhus så att den även omfattar förmögenhetsskatt, en dämpningsregel för fastighetsskatten, en skattereduktion vid miljöinvesteringar, en justering av beskattningen av samfällighetsinkomster, en anpassning av skattereglerna till den nya tredimensionella fastighetsbildningen och en utvidgning av uppskovsmöjligheten vid köp av nybildade bostadsrätter.

För företagen och deras ägare aviseras förslag om förändringar i reglerna om fördelning av inkomst mellan kapital och tjänst (de s.k. 3:12-reglerna),

slopade villkor för lättnad vid gåva av företagstillgångar, ändringar i reglerna för lågbeskattade utländska företag (CFC-beskattnings), införande av en avdragsrätt för utdelningen på insatsemitterat kapital i kooperativa ekonomiska föreningar, ett omedelbart avdrag för utgifter för reparation och underhåll av näringsfastighet och uttryckliga skatteregler för värdering av lager av finansiella instrument. I fråga om arbetsgivares avdragsrätt för pensionskostnader aviseras en begränsning av avdragsrätten vid överlåtelse av pensionsutfästelser.

Som en del i den gröna skatteväxlingen höjs koldioxidskatten och elskatten för hushåll och servicesektor. Koldioxidskatten höjs med 18 % och elskatten med 1 öre per kWh. Drivmedel undantas från koldioxidskattehöjningen eller kompenseras med sänkt energiskatt. Industrins skattebelastning hålls oförändrad genom en höjning av skatterabatten, vilket kräver ett godkännande enligt statsstödsreglerna. Utskottet konstaterar i sitt yttrande att kommissionens ställningstagande ännu inte föreligger och anför att ett godkännande bör avvakts innan höjningen av industrins procentuella skatterabatter sätts i kraft.

I den gröna skatteväxlingen ingår vidare en höjning av dieselskatten med 10 öre per liter, en höjning av bekämpningsmedelsskatten med 10 kr per kg och en höjning av elskatten för industri m.m. med 0,5 öre per kWh. Den senare höjningen genomförs den 1 juli 2004. Härutöver genomförs en indexuppräknings av samtliga skattesatser.

På energi- och miljöskatteområdet redovisar regeringen förutsättningarna för en fortsatt grön skatteväxling, särskilt i fråga om näringslivets energibeskattnings.

De koldioxidneutrala drivmedlen bör enligt en bedömning av regeringen befrias från både energiskatt och koldioxidskatt, och dessa villkor bör gälla redan fr.o.m. 2004. Regeringen avser vidare att ansöka hos kommissionen om undantag för den lägre elskatten i norra Sverige.

Kalk- och cementbranschens tidsbegränsade undantag förlängs och bedöms inte kräva något tillstånd när det nyligen antagna energiskattedirektivet träder i kraft den 1 januari 2004. Vindkraftens miljöbonus trappas av enligt en särskild plan som är föremål för överläggningar med kommissionen. Bedömningar lämnas om avfallsskatten och om skatten på naturgrus.

Kraftvärmeverkens energieffektiva produktion underlättas genom att de får möjlighet att göra avdrag efter samma regler som industrin. Samtidigt avskaffas avdraget för el som används i egen verksamhet och det fria valet mellan insatta bränslen vid fördelningen mellan el- och värmeproduktion. När det gäller förslaget om att det fria valet skall avskaffas även vid fördelning av insatta bränslen mellan värmeleveranser till industrin och annan produktion föreslår utskottet att detta skjuts upp för att klargöra om förslaget kan ge upphov till negativa effekter för fjärrvärmeverken.

För övriga punktskatter föreslås förändringar i reglerna för privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror. Vidare redovisas en bedömning av reklamskatten. Skattereduktionen för bredbandsanslutning förlängs.

Slutligen överväger regeringen omfattande insatser mot skattefusk som berör en rad områden som redovisas i propositionen.

När det gäller statsbudgetens utgifter behandlar utskottet utgiftsramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Utskottet biträder regeringens förslag till utgiftsram för 2004 och beräkningen av utgifterna för 2005 och 2006.

Vid yttrandet fogas avvikande meningar från (m), (fp), (kd) och (c).

Utskottets överväganden

STATSBUDGETENS INKOMSTER

Skattepolitikens inriktning

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker Moderata samlingspartiets, Folkpartiet liberalernas, Kristdemokraternas och Centerpartiets förslag om inriktning av skattepolitiken.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Budgetpropositionen

I propositionen anføres (avsnitt 1.7) att skatternas främsta syfte är att finansiera välfärden och att de samtidigt skall stimulera till arbete och investeringar och till en uthållig utveckling samt bidra till minskade ekonomiska och sociala klyftor.

Under kommande år prioriterar regeringen förbättringar för löntagarna och småföretagen. Det skattepolitiska arbetet kommer att vara inriktat på fyra områden: globaliseringen, småföretagen och insatser mot skattefusk samt grön skatteväxling.

Den fortsatta globaliseringen ställer enligt vad som anføres det svenska skattesystemet inför utmaningar. Ett huvudbudskap från Skattebasutredningen är att ett bibehållet skatteuttag på dagens nivå är möjligt men att detta kräver att skattesystemet och skattebaserna värnas. För länder med stora offentliga utgifter krävs breda skattebaser och en begränsning av olika former av särregler. Detta är en förutsättning om marginalskatterna skall kunna hållas nere på olika strategiska områden av betydelse för en god ekonomisk tillväxt.

Regeringen aviserar en reformering av de s.k. 3:12-reglerna i två steg. Fr.o.m. inkomståret 2004 höjs den s.k. klyvningsräntan med två procentenheter och inkomståret 2005 tas ett andra steg. Inriktningen är att särskilt de mindre företagen skall få mer gynnsamma villkor. På sikt ger dessa åtgärder en skattelättnad på 1 miljard kronor. Generationsskiften kommer att underlättas genom ändringar i gåvobeskattningen, och det pågår ett arbete med Förenklingsutredningens förslag till reformerade skatteregler för handelsbolag.

Regeringen prioriterar kampen mot skattefusk och ekonomisk brottslighet. Skattefusk snedvrider konkurrensen i ekonomin, skadar legitimiteten i skattesystemet och är i förlängningen ett hot mot välfärden. Regeringen överväger omfattande insatser mot skattefusk. Prioriteringarna rör svartarbete inom byggsektorn, oredovisade inkomster inom kontanthandeln, moms-fusk, skat-

teundandraganden i internationella koncerner, internationellt informationsutbyte samt möjligheten av s.k. schablonbeskattning.

Regeringen lägger fram ett förslag till grön skatteväxling 2004 med en höjning av koldioxidskatten med 18 % för hushåll och servicesektorn, en höjning av elskatten med 1 öre per kWh för hushåll och servicesektorn, en höjning av elskatten med 0,5 öre per kWh för tillverkningsindustrin, växt-husnäringen och lantbruket från den 1 juli 2004, en höjning av dieselskatten med 10 öre per liter och en höjning av skatten på bekämpningsmedel med 10 kr per kg.

De redovisade skattehöjningarna växlas 2004 mot skattesänkningar för individer och företag.

Andra förändringar som aviseras gäller bl.a. ett avskaffande av arvsskatten mellan makar, en dämpningsregel för fastighetsskatten och en begränsning av förmögenhetsskatten på småhus. Den senare förändringen skall kunna tillämpas redan från inkomståret 2003.

Från och med den 1 januari 2004 upphör Sveriges undantag från de allmänna EG-reglerna för privatinförsel av alkohol och tobak. Regeringen avser att noga följa utvecklingen av gränshandeln och den illegala handeln.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motion Fi239 yrkandena 8 och 9 av Bo Lundgren m.fl. (m) anförs att målen för Moderaternas ekonomiska politik är att öka levnadsstandarden och den långsiktiga tillväxten, att garantera en god trygghet för alla medborgare och att upprätthålla ekonomisk stabilitet. Motionärernas strategi för tillväxt går ut på att det alltid skall löna sig bättre att arbeta än att leva på bidrag, att det skall gå att leva på sin lön, att det skall löna sig att utbilda sig och att företagsklimatet skall vara det bästa tänkbara. Den långsiktiga inriktningen av skattepolitiken bör vara att skatterna sänks till samma nivå som i andra jämförbara industriländer. Motionärerna anför att de skatter som är mest skadliga för tillväxten bör sänkas först, och de prioriterar inkomstskattesänkningar genom förbättrat grundavdrag, höjd brytpunkt och ett avskaffat andra steg i den statliga inkomstskatteskalen.

Det allmänna grundavdraget höjs på sikt till 50 000 kr för alla. Under år 2004 uppgår avdraget till mellan 19 200 kr och 34 200 kr beroende på inkomst. Gränsen för uttag av statlig inkomstskatt höjs successivt, och det andra steget i skalen slopas. Ett extra grundavdrag på 8 000 kr per barn införs år 2004, och avdraget ökas sedan gradvis under budgetperioden till 12 000 kr per barn.

Beskattningen av fastigheter är enligt vad som anförs principiellt felaktig eftersom skatten tas ut innan någon inkomst uppkommit och innebär dessutom att hela den reala värdeökningen tas i anspråk. Fastighetsskatten bör därför avskaffas, och motionärerna föreslår att den sänks för småhus och flerfamiljshus med 0,2 % år 2004 och med ytterligare 0,1 % åren 2005 och 2006. Vidare införs ett tak för fastighetsskatteuttaget. Schablonintäkten för bostadsrättsföreningar avskaffas.

En avdragsrätt för hushållsnära tjänster, t.ex. reparationer på huset eller hjälp att hämta på dagis, skapar förutsättningar för människor med vanliga inkomster att kunna köpa dessa tjänster. För tjänster utförda i hemmet införs därför en skattereduktion på 50 % av arbetskostnaden på maximalt 50 000 kr per hushåll.

Drivmedelsbeskattningen medför att arbetsresor blir dyrare och att utrymmet för umgänge med familj och vänner krymper. Skatten på såväl bensin som diesel bör sänkas till europeisk nivå, och skatterna sänks med 70 öre per liter inklusive moms med början år 2004.

Företagandeklimatet förbättras genom minskat krångel och skärpt konkurrens. Arvs-, gåvo- och förmögenhetsskatterna sänks för att på sikt avskaffas. Skatten på aktieutdelningar avskaffas stegvis. På detta sätt underlättas generationsskiftet i företag, stimuleras investeringar och förbättras enligt vad som anförs villkoren för svenskt ägande av svenska företag. Genom slopade klyvningsregler (3:12-reglerna) får mindre företag bättre villkor som är mer lika dem som gäller för större företag, och nyföretagandet stimuleras.

Motionärerna anför att energiskatter bör tas ut i konsumentledet eftersom beskattningen då blir konkurrensneutral mellan olika energiproducenter och mellan olika bränslen. Eftersom den extra energiskatt som tas ut på produktionskapaciteten i kärnkraftverk bryter mot denna princip föreslår de att den tas bort på sikt och sänks redan nästa år.

Beskattningen av diesel som används i jord- och skogsbruk och entreprenadmaskiner sänks till samma nivå som i våra främsta konkurrentländer, och skatterna på växtnäring och växtskydd slopas för att ge det svenska jordbruket rimliga konkurrensförutsättningar.

När de skattefria införselkvantiteterna av öl, vin och sprit från andra EU-länder stiger är det viktigt att anpassa de svenska alkoholskatterna till omvärldens nivåer, inte minst för att den svenska bryggerinäringen skall kunna konkurrera på lika villkor med utländska producenter. Vidare är anpassningen viktig för att kunna bibehålla skattebaserna i Sverige och för att fortsatt kunna föra en kraftfull alkoholpolitik. Skattesatserna för alkoholdrycker sänks därför den 1 januari 2004.

I *Folkpartiet liberalernas* motioner Fi240 yrkande 31 och Fi305 yrkande 13 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) anføres att skattesystemet måste vara lätt att förstå och bygga på generella skattesatser och likformighet. Detta ökar rättvisan och minskar motiven att försöka hitta vägar att kringgå beskattningen. En reformering av skattesystemet föreslås i syfte att bidra till att ge människor större makt över sina liv och uppmuntra arbete, företagande, egenförsörjning, risktagande, sparande och eget ansvar. Detta är enligt vad som anförs nödvändigt om en grund skall kunna läggas för en högre ekonomisk tillväxt. Ett internationellt konkurrenskraftigt skattesystem för jobb och företagande kräver ett stegvis sänkt skattetryck.

Inriktningen är sänkt skatt för låginkomsttagare och sänkta marginalsatser. Barnfamiljernas försörjningsbörda bör enligt vad som anförs speglas i beskattningen. Skatten skall sänkas på individuellt ägande och riskspande

och på företagande och företagare. Ett mål som bör uppfyllas är att de flesta inkomsttagarna bara skall betala kommunalskatt och att den högsta marginalskatten skall vara 50 %.

Den högsta marginalskatten sänks med 5 procentenheter genom att det andra steget i den statliga inkomstskatteskalen slopas. Vidare flyttas skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt upp och läggs vid inkomster på ca 340 000 kr per år. För låg- och medelinkomsttagare sänks inkomstskatten genom ett förvärvsavdrag mot kommunalskatten på 2 % av inkomsten. Motionärerna räknar med att förslagen ger över 1 miljon skattebetalare lägre marginalskatt.

En tung del av skatten på arbete utgörs enligt vad motionärerna anför av arbetsgivaravgifterna och en långsiktig inriktning är därför att den del av arbetsgivaravgifterna som är ren skatt skall tas bort. I ett första steg föreslår motionärerna att arbetsgivaravgifterna i den privata tjänstesektorn sänks med 5 miljarder kronor.

För att Sverige skall vara ett attraktivt land att spara och investera i vill motionärerna på sikt avskaffa förmögenhetsskatten. Som ett första steg sänks den genom att sambeskattningen av makar avskaffas. I ett andra steg höjs fribeloppet till 2,1 miljoner kronor. I ett tredje steg avskaffas förmögenhetsskatten helt. Ett långsiktigt kompetens- och pensionssparande stimuleras genom att avdragsrätten för inbetalningar höjs från ett halvt till ett basbelopp.

Skatten på aktiesparande avskaffas på sikt, och detta påbörjas genom en stegvis sänkning av skattesatsen för enskilda personers aktieutdelning.

Sverige behöver en ny politik som tar till vara den stora potential för företagande och tillväxt som finns genom att underlätta för nya företag att bildas och för små och medelstora företag att växa. Regeringen har aviserat lättnader i 3:12-reglerna. De krångliga reglerna blir dock i huvudsak kvar och även orättvisan i beskattning mellan små och stora företag. Den skattelindring som regeringen föreslår är dessutom enligt vad som anförs utformad på ett sådant sätt att det kommer att ta 23 år innan den får full verkan. Motionärerna vill att småföretagen skall få det lättare redan nu och föreslår därför att fåmansbolsreglerna förenklas och att skattebördan på småföretagare samtidigt sänks så att en rättvisa uppnås mellan beskattningen av små och större företag.

Lindringar i gåvoskatten genomförs för att underlätta arvsskiften i familjeföretag.

En skattereduktion för inköp av hushållsnära tjänster införs och skapar enligt vad som anförs en marknad för nya företag inom en sektor där det redan finns en efterfrågan och där mycket arbete utförs svart i dag.

Fastighetsskatten är enligt vad som anförs orimlig till sin utformning och nivå. Motionärerna kräver att fastighetsskatten reformeras för att på sikt avskaffas. Fastighetsskatten sänks från 1,0 % av taxeringsvärdet till 0,8 % för småhus och från 0,5 % till 0,3 % för flerfamiljshus. Taxeringsförfarandet reformeras och fortsatta stegvisa sänkningar skall ske.

Motionärerna är i princip för att delvis finansiera sänkta skatter på arbete med höjda skatter på energi och annat som belastar miljön, s.k. grön skatte-

växling. Eftersom Sverige redan har betydande energiskatter måste dock arbetet vara inriktat på att arbeta för en gemensam koldioxidskatt inom EU, i förlängningen globalt. Det är vidare enligt vad som anförs viktigt att skatteväxlingen inte leder till oavsiktliga effekter på inkomstfördelningen. De höjda energiskatter på hushåll som regeringen föreslår kommer främst att bäras av barnfamiljer medan kompensationen – sänkt inkomstskatt på 200 kr om året – tillfaller alla. Motionärerna går därför emot de föreslagna extra höjningarna av hushållens energiskatter och den föreslagna reduktionen av inkomstskatten.

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkandena 2–7 av Alf Svensson m.fl. (kd) anförs att varje enskild person och familj har såväl rätt som ansvar att förverkliga allmänna och grundläggande värden. Dessa värden som liv, hälsa, kunskap, sanning, frihet etc. går hand i hand med våra livsmål som att värna våra liv och vår hälsa, ordna ett boende, skaffa utbildning, bilda familj etc. Att begränsa familjers och enskildas ekonomiska förutsättningar kan vara detsamma som att allvarligt begränsa eller frånhända dem friheten och valmöjligheten att förverkliga dessa värden och livsmål. Det är ett viktigt mål för politiken att utforma skatterna på ett sådant sätt att så många som möjligt, enskilda och familjer, kan leva på sin lön. Vidare bör de val människor vill göra, exempelvis öka eller minska sin arbetstid, inte påverkas negativt av kombinationen av statliga och offentliga regler. Marginaleffekterna måste minska. För att detta skall vara möjligt måste enligt motionärernas mening beskattningen kraftigt reduceras. De föreslår en rad åtgärder på skattepolitikens område i syfte att inkomsttagare skall få behålla en större del av sin lön och därmed få möjlighet att påverka och få kontroll över sin ekonomiska situation.

Ett rakt grundavdrag till 30 000 kr vid beräkningen av den kommunala inkomstskatten införs och ger enligt vad som anförs förutsättningar för en bättre fungerande lönebildning och innebär exempelvis en viktig förbättring för sommar- eller extraarbetande ungdomar.

En skattereduktion införs för låg- och medelinkomsttagare på 3 600 kr per år för pensionsgrundande inkomster upp till 283 200 kr. Reduktionen trappas därefter av med 2 procentenheter på inkomster och upphör vid årsinkomster på 463 200 kr.

Ett generellt statligt förvärvsavdrag införs och avräknas mot kommunalskatten på inkomster av anställning eller näringsverksamhet motsvarande 4 % av denna inkomst. Avdraget ersätter regeringens kompensation för pensionsavgiften. Från år 2005 höjs förvärvsavdraget till 5 %.

Det andra steget i den statliga inkomstskatteskalen avvecklas stegvis och är helt avskaffat fr.o.m. år 2007. Det bör vara en viktig princip att ingen skall behöva betala mer än hälften av en inkomstökning i skatt. Det är enligt vad som anförs en framtidsinvestering att ha ett skattesystem som gör att utbildning lönar sig.

Gränsen för reseavdraget sänks från dagens 7 000 till 5 000 kr. Dessutom föreslås en skattereduktion på 50 % för hushållen vid köp av tjänster i en motion tillsammans med Moderaterna, Folkpartiet och Centern.

I motion Fi308 yrkande 11 av Per Landgren m.fl. (kd) anføres att det är angeläget att det förslag till yrkesfiskaravdrag som lades fram i SOU 1999:3 om yrkesfiskets konkurrenssituation införs så snabbt som möjligt. Sedan några år tillbaka ligger ärendet hos EU-kommissionen. Regeringen bör verka för att påskynda yrkesfiskaravdragets införande.

Om Sverige skall klara den framtida välfärden krävs det fler och nya företag som vågar anställa och vidareutvecklas. Skattepolitiken skall inriktas på en långsiktigt hållbar tillväxt. De skattesänkningar som bör prioriteras är de som direkt positivt påverkar utbudet av såväl arbetskraft som kapital. Om Sverige långsiktigt skall vara ett land för företagande, investeringar och tillväxt, går det inte att ha kvar skatter som gör att kapital, företag och kompetens har starka skäl att lämna landet. Det internationella perspektivet gör det omöjligt för ett land att hålla sig med ett skattetryck som avsevärt avviker från omvärldens.

Motionärerna föreslår att förmögenhetsskatten avvecklas. I ett första steg avvecklas effekten av sambeskattningen av förmögenhet genom att fribeloppet för sambeskattade par höjs till 3 000 000 kr fr.o.m. år 2004. Därefter avvecklas förmögenhetsskatten med 0,5 procentenhet ned till 1,0 % till år 2005 och ytterligare ned 0,25 procentenheter till 0,75 % år 2006 för att sedan slopas helt.

Beskattningen på avkastning på aktier avvecklas stegvis med en halvering av fysiska och juridiska personers utdelningsskatt 2005 och med sikte på ett fullständigt slopande år 2006. Åtgärden finansieras delvis genom en höjning av bolagsskatten från 28 till 30 %.

Personer som köper nyemitterade aktier i onoterade bolag fr.o.m. år 2004 skall ha möjlighet till skattereduktion (riskkapitalavdrag), ett avdragsgillt sparande på ett etableringskonto för framtida företagsstart införs och bundet kapital befrias från arvsskatt.

Dieselskatten sänks till 1 kr per liter för att skapa rättvisa konkurrensvillkor för jord- och skogsbruket.

I *Centerpartiets* motioner Fi242 yrkande 6 och Fi306 yrkande 1 av Maud Olofsson m.fl. (c) anføres att skatter bör fungera så effektivt som möjligt och inte förhindra tillväxt, att skattesystemet bör upplevas som rättvist, att skattesystemet bör vara genomskinligt, tydligt och förutsägbart, att ett högt skattetryck ger minskad personlig frihet och att skatter bör användas för att korrigera för marknadsmisslyckanden, framför allt inom miljöpolitiken. Motionärerna föreslår en skattereform i syfte att öka rättvisan, stimulera till arbete, öka det individuella självbestämmandet samt ge kommunerna stabila skattebaser.

Den nuvarande konstruktionen av grundavdraget med en grundnivå samt en upp- och nedtrappning i inkomstskikten med låga och medelstora inkomster ger enligt vad som anføres upphov till negativa marginaleffekter, och mot-

ionärerna föreslår att avdraget ersätts med en skatterabatt på 9 000 kr, vilket motsvarar ett grundavdrag på ungefär 30 000 kr.

Vidare föreslås en särskild förvärvsrabatt på 9 600 kr år 2004 för att lindra beskattningen för främst låg- och medelinkomsttagare och för att undvika skadliga marginaleffekter. Fullt utbyggd uppgår förvärvsrabatten till 10 800 kr. Förvärvsrabatten ges enbart för inkomster från förvärvsarbete eller företagande. En förvärvsrabatt på arbetsinkomsten blir enligt vad som anförs en viktig stimulans för den som är arbetslös att ta ett arbete och för den deltidarbetande att öka sin arbetstid.

Avdragen för resekostnader, pensionssparande, m.m. omvandlas till skatterabatter. Avdrag har störst skatteeffekt hos höginkomsttagare eftersom de har högre marginalskatt. Genom att ersätta avdragen med skatterabatter på ca 35 % (pensionssparande 40 %) räknar motionärerna med en besparing som räcker till att sänka den statliga inkomstkatten med 3 procentenheter. Möjligheten att göra avdrag för övriga kostnader under tjänst slopas.

Motionärerna anför att det startas för få företag i Sverige i dag. Förmögenhetsskatten diskriminerar svenska företagare, och skattereglerna för småbolagsägare är direkt kontraproduktiva. Skadliga skatter skall bort eller reformeras så att de inte står i vägen för företagande. Sverige behöver fler entreprenörer och fler småföretag. Fåmansbolagens ägare får en ökning av det kapitalbeskattade utrymmet med 1,8 miljarder kronor under perioden. Detta uppnås genom en justering av kapitalunderlaget för klyvningsreglerna och genom att klyvningsräntan höjs till 15 procentenheter över statslåneräntan. Viljan att starta egna företag stimuleras och premieras genom ett skattefritt starta-egget-sparande på upp till 40 000 kr om året, totalt högst 120 000 kr. Den som inte utnyttjar möjligheten till skattefritt sparande inför en företagsstart får i stället ett personligt riskkapitalavdrag på upp till 40 000 kr om året i tre år.

Förmögenhetsskatten missgynnar enligt vad som anförs svenskt ägande och avskaffas därför på sikt. I ett första steg slopas sambeskattningen och sänks skattesatsen från 1,5 till 1,0 % från år 2004. Som en del i sänkta boendeskatte beskattas endast halva taxeringsvärdet av småhus.

Motionärerna anför att Sveriges jordbrukare befinner sig i en ogynnsam konkurrenssituation jämfört med jordbrukare i andra EU-länder. För att säkra en framtida utveckling av en jord- och skogbruksnäring med hög internationell status och trovärdighet sänks dieselskatten till 1 kr per liter och slopas skatten på handelsgödsel.

Arvsskatten mellan äkta makar/sambor avskaffas med verkan redan fr.o.m. den 1 juli 2003, och för att underlätta småföretagens generationsskiftet avskaffas arvs- och gåvoskatten helt i skatteklass 1 år 2004.

För att finansiera skattesänkningarna sänks avsättningen till periodiseringsfonder med 10 procentenheter.

Fastighetsskattens utformning leder enligt motionärernas mening till oacceptabla konsekvenser. Ett tak på 300 000 kr införs på tomtvärdet och skattesatsen sänks till 0,9 % år 2005 och till 0,75 % år 2006. Endast halva taxe-

ringsvärdet tas upp vid förmögenhetsbeskattningen. Förändringarna finansieras genom att reavinstbeskattningen på fastigheter höjs till 30 % och genom en begränsning av uppskoven till 75 % av vinsten. Stämpelskatten höjs från 0,5 till 0,725 %.

En tydligare grön skatteväxling uppnås enligt motionärerna genom att regeringens förslag om höjda koldioxidskatter accepteras samtidigt som industrins rabatt minskas med motsvarande 1,2 miljarder kronor. Däremot avslås regeringens förslag om nya regler för bränslefördelningen i fjärrvärmeverk eftersom det leder till att fjärrvärmens inte kan konkurrera med industrins egen värmeproduktion. En skatt införs på förbränning av osorterat avfall för att säkerställa att avfallsmängderna minskar. Skatten på lågpriscigarett höjs med 2 kr per paket.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är skatternas främsta syfte är att finansiera välfärden. Skatterna skall samtidigt stimulera till arbete och investeringar, till en uthållig utveckling och minskade ekonomiska och sociala klyftor. Det kan inte accepteras att de redan välbeställda i samhället får stora skattesänkningar på bekostnad av kvaliteten i vård, skola och omsorg eller att klyftorna i samhället ökar kraftigt. Fortsatta reformer för rättvisa och tillväxt går före skattesänkningar.

Enligt utskottets mening måste ett ställningstagande till de olika förslagen om förändringar av inkomstbeskattningen ta sin utgångspunkt i det statsfinansiella utrymmet för sådana åtgärder. Skatternas syfte är att finansiera välfärden, och nya resurser skall i första hand användas till att öka tryggheten och rättvisan.

Under tidigare år har kommuner och landsting fått mer resurser, studiebidragen har höjts, rättsväsendet och polisen har tillförts ökade resurser, föräldraförsäkringen har förbättrats, maxtaxa har införts i barnomsorgen, pensionerna har förbättrats, insatserna för miljön har förstärkts och högskolan har byggts ut. Även i år genomförs reformer. Kommunerna tillförs ytterligare resurser. Fler lärare anställs och forskningssatsningarna förstärks. Miljöanslagen höjs och bostadsbyggandet stimuleras.

Sverige står inför stora utmaningar. Andelen äldre ökar och andelen i yrkesverksam ålder minskar. Klyftorna är stora. Skolan behöver anställa fler lärare, äldreomsorgen förbättras och väntetider i sjukvården kortas. Sjukskrivningarna måste minska, sysselsättningen öka och arbetslösheten pressas tillbaka. Rättvisan måste öka och välfärden utvecklas.

Bara ett Sverige i utveckling och ekonomisk tillväxt förmår att ta sig an framtidens utmaningar. Sunda offentliga finanser är grunden för tillväxt och sysselsättning. Därför krävs fortsatt försiktighet och återhållsamhet med utgiftsökningar och skattesänkningar.

Den fortgående globaliseringen ställer enligt utskottets mening det svenska skattesystemet inför utmaningar. Ett huvudbudskap från Skattebasutredningen är att ett bibehållet skatteuttag på dagens nivå är möjligt men att detta kräver

att skattesystemet och skattebaserna värnas. För länder med stora offentliga utgifter krävs breda skattebaser och en begränsning av olika former av särregler. Detta är en förutsättning för att hålla nere marginalskatterna på olika strategiska områden av betydelse för en god ekonomisk tillväxt.

Starka och livskraftiga företag är enligt utskottets mening av avgörande betydelse för att Sverige skall präglas av uthållig tillväxt och rättvisa. Det är viktigt att skapa skatteregler för olika former av småföretag och deras ägare som så långt möjligt är likformiga och enkla. Sådana underlättar en övergång mellan olika företagsformer. Regeringen vill förändra reglerna för småföretagen och aviserar en reformering av de s.k. 3:12-reglerna i två steg. Från och med inkomståret 2004 höjs den s.k. klyvningsräntan med 2 procentenheter. Ett andra steg kompletteras med förslag som skall gälla fr.o.m. inkomståret 2005. Inriktningen är att särskilt de mindre företagen skall få mer gynnsamma villkor. På sikt ger dessa åtgärder en skattelättnad på 1 miljard kronor.

Skattefusk snedvrider konkurrensen i ekonomin, skadar legitimiteten i skattesystemet och är enligt utskottets mening i förlängningen ett hot mot välfärden. Det är därför viktigt att kampen mot skattefusk och ekonomisk brottslighet prioriteras. Regeringen redovisar här en rad åtgärder. Bygghedskommisionen har i sitt betänkande Skärpning gubbar (SOU 2002:115) föreslagit inrättande av särskilda entreprenadkonton och omvänd moms skyldighet för huvudentreprenörer som åtgärder för att bekämpa svartarbete inom byggsektorn. I de s.k. kontantbranscherna försvåras skattekontrollen genom brister i underliggande handlingar. Regeringen kommer därför under 2004 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över möjligheterna att införa krav på typgodkända kassaregister och kontrollbefogenheter. På momsområdet kan ifrågasättas om uppgifterna i skattedeklarationen är tillräckliga för att säkerställa en korrekt beskattning. Regeringen avser att följa frågan och efter en utvärdering inom Riksskatteverket återkomma med de förslag som kan behövas. På det internationella området kommer det inom EU överenskomna sparandedirektivet att genomföras och regeringen verkar såväl inom EU som inom OECD för att informationsutbytet utvecklas ytterligare. Riksskatteverket har lämnat vissa förslag om utvidgad kontrolluppgiftsskyldighet för internationella företags internprissättning. Förslagen kommer att remitteras och regeringen fortsätter sedan arbetet. Riksskatteverket har i en promemoria och i en rapport inventerat argumenten för och emot s.k. schablonbeskattning och har också lämnat en principskiss för hur ett system skulle kunna se ut. Frågan om schablonbeskattning som ett sätt att fastställa inkomstkatten i vissa fall bereds. Arbetet inriktas på att undersöka möjligheterna att tillämpa schabloniserade metoder i den ordinarie beskattningen. Uppföljningen av förmån av fri parkering kommer att skärpas.

Enligt utskottets mening utgör en fortsatt grön skatteväxling en central del i omvandlingen av Sverige till ett ekologiskt hållbart samhälle. Det främsta syftet med skatteväxlingen är att öka miljörelateringen av skattesystemet. Genom miljöskatter sätts ett pris på miljön, och det blir dyrare att släppa ut föroreningar till luft eller vatten. Härigenom får hushållen ekonomiska motiv

att välja en mer miljövänlig och resurssnål livsstil medan företagen stimuleras att utveckla en mer miljövänlig teknik. En grön skatteväxling innebär inte en höjning av det totala skatteuttaget då höjningar av de miljörelaterade skatterna balanseras av sänkningar av skatterna på arbete.

I 2000 års ekonomiska vårproposition angav regeringen att det samlade utrymmet för grön skatteväxling under perioden 2001 till 2010 är 30 miljarder kronor. Hittills har en skatteväxling om drygt åtta miljarder kronor genomförts. För återstoden av mandatperioden kvarstår 9 miljarder kronor, varav 6 miljarder kronor skall genomföras under åren 2004 och 2005. För 2004 förslår regeringen en skatteväxling på ca 2 miljarder kronor.

Enligt utskottets mening förutsätter en ökad miljörelatering av skattesystemen en rationell energiskattestruktur med långsiktigt hållbara energiskatter som också svarar mot de krav som EG-rätten ställer. En viktig del av Skattnedsättningskommitténs uppdrag har varit att följa utvecklingen inom EU och utforma förslagen efter de EG-rättsliga förutsättningarna.

En reformering av den svenska energibeskattningen är angelägen för att öka miljöstyrningen inom näringslivet samtidigt som de svenska företagens internationella konkurrenskraft värnas. Systemet skall som regeringen anför utformas så att det underlättar möjligheten för framtida skatteväxling som också omfattar näringslivet. De EG-rättsliga förutsättningarna är av väsentlig betydelse, där såväl det nyligen antagna energiskattedirektivets regler som EG-fördragets bestämmelser om statligt stöd måste iaktas. En målsättning bör vara att ett nytt energiskattesystem skall kunna träda i kraft den 1 januari 2005. Det fortsatta arbetet syftar till att söka förbättra miljöstyrningen och effektivisera energianvändningen inom näringslivet. Ett viktigt inslag är en samordning mellan energibeskattningen och alternativa styrmedel, som handel med elcertifikat och utsläppsrätter samt ingående av långsiktiga avtal. Industrins internationella konkurrenskraft skall beaktas genom att de samlade effekterna av utsläppshandel, energiskatter och övriga styrmedel hålls på en acceptabel nivå.

Med det anförda ställer sig utskottet bakom den av regeringen förordade inriktningen av skattepolitiken. Utskottet avstyrker motionerna Fi239 (m) yrkandena 8 och 9, Fi240 (fp) yrkande 31, Fi242 (c) yrkande 6, Fi304 (kd) yrkandena 2–7, Fi305 (fp) yrkande 13, Fi306 (c) yrkande 1 och Fi308 (kd) yrkande 11.

I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag som läggs fram i de olika budgetalternativen.

Grön skatteväxling – sänkt inkomstskatt

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en skattereduktion på 200 kr och om en begränsning av uppräknings av skiktgränserna inför år 2004. Motionärernas förslag avstyrks.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Budgetpropositionen

Regeringen anför att det utrymme för sänkt skatt på arbete som skapas inom ramen för den gröna skatteväxlingen bör användas till sänkt inkomstskatt för individer och en sänkning av arbetsgivaravgifter och egenavgifter för företag och enskilda näringsidkare. Regeringen föreslår (avsnitt 8.2.1, punkt 27) att inkomstskatten sänks genom en skattereduktion på 200 kr för det fasta beloppet vid beskattning av förvärvsinkomster.

De olika åtgärderna på skatteområdet vid sidan av den gröna skatteväxlingen kräver enligt vad som anförts en ansvarsfull och fördelningspolitiskt avvägd finansiering. För att åstadkomma detta bör ett begränsat ingrepp i de regler som styr uttaget av statlig skatt på förvärvsinkomster göras. Vid bestämmande av skiktgränser för uttag av statlig skatt på förvärvsinkomster inför inkomståret 2004 föreslås (avsnitt 8.2.3, punkt 38 delvis) att uppräkningsindex sker med förändringen i konsumentprisindex med tillägg av 1 procentenhet i stället för med de 2 procentenheter som för närvarande gäller. För att förhindra vissa möjligheter till skatteplanering tillämpas de nya reglerna med stöd av 2 kap. 10 § regeringsformen fr.o.m. den 23 september 2003.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motion Fi239 yrkande 10 av Bo Lundgren m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om att arbete stimuleras genom lägre inkomstskatt och i motion Fi270 yrkandena 1–8, 12, 33 och 37–38 av Lennart Hedquist m.fl. (m) lägger motionärerna fram förslag om konkreta förändringar. År 2004 införs ett förvärvsavdrag med 12 % på pensionsgrundande inkomster. Grundavdraget höjs till mellan 19 200 och 24 200 kr beroende på inkomst. På sikt skall grundavdraget uppgå till 50 000 kr för alla. Skattesatsen för statlig inkomst bestäms till 20 % år 2004, och gränsen för statlig inkomstskatt höjs till motsvarande 8,07 inkomstbasbelopp år 2005 och till 352 500 kr år 2006. Kompensationen för den allmänna pensionsavgiften upphävs och den allmänna pensionsavgiften blir avdragsgill i den kommunala beskattningen. Ett grundavdrag på 8 000 kr per barn upp till 16 år i den kommunala beskattningen införs inkomståret 2004 och höjs till 10 000 kr år 2005. Personer som inte kan utnyttja barnavdraget får motsvarande belopp genom särskild transferrering. Regeringens förslag till grön skatteväxling avslås, skattereduktionen för utländska experter slopas och skattereduktionen för fackföreningsavgift ersätts med en avdragsrätt för avgift till fackförening. Också i motion A258 yrkande 2 av Anders G Högmark m.fl. (m) föreslås att grundavdraget på sikt höjs till 50 000 kr.

I *Folkpartiet liberalernas* motion Fi240 yrkandena 1, 2, 33 och 35 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vill motionärerna föra tillbaka inkomstskatten till de principer som bestämdes vid skattereformen, nämligen att de flesta bara skall betala 30 % i skatt och att de med höga inkomster skall betala 50 % på de

högre inkomstdelarna. De föreslår en enklare och lägre inkomstbeskattning för alla som består av följande delar. Det andra steget i den statliga inkomstskatteskalen avskaffas, vilket sänker den högsta marginalskatten med 5 procentenheter. Gränsen för uttag av statlig inkomstskatt flyttas upp till inkomster på 340 000 kr per år. Ett förvärvsavdrag mot kommunalskatten införs på 2 % av inkomsten i syfte att göra det mer lönsamt att arbeta även vid lägre inkomster. Skattesänkningarna finansieras delvis genom att avdragsrätten för fackliga avgifter tas bort. Avdrag skall enligt vad som anförs endast kunna medges för kostnader för inkomstens förvärvande. Regeringens förslag om en skattereduktion med 200 kr och om en begränsning av uppräknings av skiktgränserna inför inkomståret 2004 avslås. I motion Fi305 yrkandena 12 och 17 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslås att pensionssparandet utvidgas till ett pensions- och kompetenssparande och att avdrag får göras med upp till ett basbelopp. Vidare föreslår motionärerna att änkepensionärer undantas från beslutet om slopat särskilt grundavdrag för pensionärer.

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkandena 8–13 av Alf Svensson m.fl. (kd) och Fi307 yrkandena 2–4 och 7 av Per Landgren m.fl. (kd) föreslås att grundavdraget höjs till 30 000 kr vid beräkningen av kommunal inkomstskatt och att en skattereduktion på 3 600 kr införs för låg- och medelinkomsttagare. Den nuvarande kompensationen för pensionsavgiften ersätts med ett generellt förvärvsavdrag på 4 %. Det andra steget i den statliga inkomstskatteskalen avvecklas. Skattereduktionen för fackföreningsavgifter avskaffas. I motion Sf398 yrkande 4 av Kenneth Lantz m.fl. (kd) begärs ett tillkännagivande om att ett höjt grundavdrag även gynnar pensionärerna.

I *Centerpartiets* motion Fi306 yrkandena 2–6 och 8–11 av Maud Olofsson m.fl. (c) föreslås att grundavdraget ersätts med en skatterabatt på 9 000 kr som är lika för alla. Vidare införs en förvärvsrabatt på inkomster från förvärvsarbete eller företagande i syfte att stimulera arbete och företagande. Den statliga inkomstskatten sänks med 3 %, och gränsen för uttag av statlig skatt höjs med 16 000 kr. Kompensationen för pensionsavgift ersätts med en skatterabatt på 35 % av pensionsavgiften och slopad avdragsrätt. Avdragsmöjligheterna för kostnader för tjänsteresor, vid tillfälligt arbete, dubbel bosättning och hemresor omvandlas till skattereduktioner med 35 % av avdraget. Avdraget för pensionssparande omvandlas till en skatterabatt på 40 % av avdraget. Avdragsrätten för ”övriga avdrag” under inkomst av tjänst avskaffas liksom skattereduktionen för fackföreningsavgifter.

Utskottets ställningstagande

Den strategi för grön skatteväxling som presenterades i finansplanen för år 2001 innebär i grunden att höjda skatter på energi- och miljöområdet växlas mot sänkta skatter på arbete.

Vid tidigare års skatteväxlingar har skattesänkningar för individer skett i huvudsak genom justeringar av grundavdraget. En fortsatt höjning av grundavdraget medför dock vissa komplikationer som en följd av den indirekta kopplingen mellan grundavdraget och den nedre gränsen för fastställande av

pensionsgrundande inkomst. Dessa komplikationer har också påpekats av riksdagen (bet. 2002/03:FiU1, del 1 s. 196). En ytterligare höjning av grundavdraget skulle förstärka dessa komplikationer.

Regeringens förslag innebär att huvuddelen av kompensationen för de höjda energiskatterna för 2004 i stället tillförs hushållen genom en förändring av reglerna för det fasta beloppet vid beskattningen av förvärvsinkomster. Det fasta beloppet – den s.k. 200-kronan – beräknas budgetåret 2004 innebära ett skatteuttag på 1,36 miljarder kronor och betalas av fysiska personer med beskattningsbara förvärvsinkomster. Med de beslut som fattats tidigare är det möjligt att avskaffa det fasta beloppet först fr.o.m. inkomståret 2005. I avvaktan på detta föreslår regeringen att en statlig skattereduktion på samma belopp införs under inkomståret 2004.

Utskottet har ingen invändning mot den av regeringen föreslagna lösningen när det gäller sänkningen av inkomstskatten på förvärvsarbete. Skattesänkningen och även sänkningen av den allmänna löneavgiften för arbetsgivare och egenföretagare möjliggörs genom den gröna skatteväxling som regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslår i sitt gemensamma budgetalternativ.

När det gäller de olika motionsförslagen om förändringar i inkomstskatteskalan har dessa en varierande inriktning. Kraftiga allmänna sänkningar av inkomstskatten föreslås från flera håll, och det uttalade målet är att detta skall finansieras genom en minskning av statens och kommunernas ansvar på olika områden. Var och en skall få behålla mer av sin lön och på detta sätt kunna klara sig själv.

Enligt utskottets mening innebär detta synsätt ett delvis underkännande av den gemensamma sektorn och betydelsen av de kollektiva lösningar som i dag framstår som självklara för de allra flesta. Tillgång till sjukvård, skolor, polis, högre utbildning m.m. tas i dag för given eftersom finansieringen sker via skattsedeln. Dagens skattefinansiering innebär en dubbel omfördelning. Skatteskalan är anpassad till individens förmåga att bidra till de gemensamma kostnaderna, och de skattefinansierade tjänsterna och förmånerna fördelas i princip efter behov. En kraftig neddragning av den skattefinansierade gemensamma sektorn skulle därför innebära en försämring för många grupper, och utskottet är inte övertygat om att de alternativ som skall träda i stället verkligen skulle vara tillgängliga för alla. Utskottet är inte berett att tillstyrka förslagen om kraftiga sänkningar av inkomstskatten.

Från Centerpartiets sida föreslås att en rad avdrag omvandlas till statliga skattereduktioner för att öka kommunernas skatteunderlag och ge hög- och låginkomststagare en likvärdig avdragseffekt.

En övergång till skattereduktioner när det gäller avdrag som syftar till att bestämma en nettoinkomst i en förvärvskälla bör enligt utskottets mening undvikas. Att behandla intäkter och kostnader i en förvärvskälla efter olika principer kan ge upphov till kraftiga variationer i det reella skatteuttaget. I en verksamhet med förhållandevis hög andel kostnader kan utfallet pendla mellan nollskatt och ett skatteuttag på 100 % av den verkliga inkomsten. Även

om skattereduktioner i många fall kan vara en praktisk och enkel metod att uppnå en likabehandling är utskottet inte berett att tillstyrka den generella användning av metoden som nu föreslås.

När det gäller förslaget om att ersätta den nuvarande avdragsrätten för pensionssparande med en skattereduktion på 40 % anser utskottet att möjligheten för den enskilde att själv skapa ett pensionsskydd bör finnas kvar i sin nuvarande form. För den som inte har något pensionsskydd och för den som vill förstärka sitt skydd är möjligheten att skjuta upp beskattningen av en del av inkomsten viktig. De allmänna principer som tillämpas inom beskattningen innebär bl.a. att en uppskjuten beskattning bör vara utformad som en avdragsrätt så att risken för dubbelbeskattningseffekter kan undvikas.

I Folkpartiet liberalernas motion Fi305 yrkande 17 anför motionärerna att pensionärernas kompensation för det slopade särskilda grundavdraget årskiftet 2002/03 inte har varit tillräcklig när det gäller vissa änkepensionärer som fått se sina nettoinkomster minska. De föreslår att dessa pensionärer skall få ett nytt särskilt grundavdrag som kompensation.

Det särskilda grundavdraget för pensionärer (SGA) skapades och anpassades för ålderspensionärernas situation, och detta innebar bl.a. att arbetsinkomst inte reducerade avdraget. En följd var att änkor med normala arbetsinkomster vid sidan av pensionen kunde få ett särskilt grundavdrag på 57 000 kr trots att vanliga inkomstagare i motsvarande situation skulle ha fått ett grundavdrag på 11 000 kr. Alla änkor hade inte SGA eftersom ett grundkrav för detta avdrag var en folkpension på minst 6 000 kr. En änkepension på 5 900 kr gav ett grundavdrag på drygt 11 000 kr medan en änkepension på 6 000 kr kunde ge ett SGA på 57 000 kr.

Enligt utskottets mening bör utgångspunkten vara att den nuvarande likformigheten vid beskattningen för olika grupper skall upprätthållas. Utskottet avstyrker därför förslaget om ett särskilt grundavdrag för änkor.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi239 (m) yrkande 10, Fi240 (fp) yrkandena 1, 2, 33 och 35, Fi270 (m) yrkandena 1–8, 12, 33 och 37–38, Fi304 (kd) yrkandena 8–13, Fi305 (fp) yrkandena 12 och 17, Fi306 (c) yrkandena 2–6 och 8–11, Fi307 (kd) yrkandena 2–4 och 7, A258 (m) yrkande 2 och Sf398 (kd) yrkande 4.

Reducerat förmånsvärde för miljövänliga bilar

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en förlängning av den tidsbegränsade justeringsregeln för miljöbilar.

Budgetpropositionen

I propositionen föreslås (avsnitt 8.2.5, punkt 38 delvis) att den tidsbegränsade justeringsregeln för miljöbilar förlängs med tre år för elbilar och två år för

alkohol- och gasbilar. Nedsättningen kommer därmed att gälla för båda bilgrupperna t.o.m. inkomståret 2008.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot förslaget och tillstyrker därför propositionen i denna del.

Hushållstjänster

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en skattereduktion för hushållstjänster.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Bakgrund

Frågor om särskilda skatteregler för tjänstesektorn har behandlats i Tjänsteutredningens betänkande Uppskattad sysselsättning (SOU 1994:43) och i Tjänstebeskattningsutredningens betänkande Skatter, tjänster och sysselsättning (SOU 1997:17).

En skattereduktion för byggnadsarbeten har tillämpats under perioden den 15 februari 1993–den 31 december 1994 (prop. 1992/93:150, bet. 1992/93:SkU36) och under perioden den 15 april 1996–den 31 mars 1999 (prop. 1995/96:229, bet. 1995/96:SkU32). Syftet har varit att åstadkomma en stimulans av verksamheten inom byggsektorn och på så sätt motverka den då aktuella arbetslösheten.

Motionerna

Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och *Centerpartiet* har i en gemensam motion (Sk427) lagt fram ett förslag om en skattereduktion för hushållstjänster. Förslaget innebär att en skattereduktion på 50 % införs för privatpersoners betalning av arbetskostnaden inklusive moms för hushållstjänster som utförs i det egna hemmet upp till 25 000 kr per år. Motionärerna anför att förslaget innebär att det vita priset halveras direkt vid köpet jämfört med dagens regler. Motionen har remitterats till skatteutskottet och behandlas inte i detta ärende.

I *Moderata samlingspartiets* motioner Fi270 yrkande 24 av Lennart Hedquist m.fl. (m) och A258 yrkande 7 av Anders G Högmark m.fl. (m) föreslår motionärerna att en skattereduktion för privatpersoners betalning av arbetskostnaden inom hushållsnära tjänster införs. I motion Sf289 yrkande 20 av Bo Lundgren m.fl. (m) anføres att en sänkning av skatten på hushållsnära tjänster sannolikt skulle bidra till att bryta trenden med alltfler unga sjuk-skrivna kvinnor, och i motion So418 yrkande 19 av Cristina Husmark Pehrs-

son m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om att en skattereduktion för hemnära tjänster skulle underlätta för äldre att bo kvar.

I *Kristdemokraternas* motioner Fi304 yrkande 14 av Alf Svensson m.fl. (kd) och Fi308 yrkande 15 av Per Landgren m.fl. (kd) föreslås att en skattereduktion på 50 % införs för hushållens köp av tjänster i hushållet för ett värde upp till 50 000 kr per år.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening skulle införandet av en särskild stimulans för tjänstesektorn i de former motionärerna föreslår innebära ett avsteg från de principer om en likformig och neutral beskattning som ligger till grund för skattereformen och som enligt utskottets mening bör gälla.

Det skulle vara kostsamt att genom stimulanser försöka skapa en tjänsteproduktion som kan konkurrera med hushållens egen tjänsteproduktion. Risken är att effekterna på sysselsättningen blir mycket små eller inga alls, samtidigt som kostnaderna blir stora. De erfarenheter som man har gjort i Danmark talar för en sådan utgång. En stimulans av denna typ skulle också leda till gränsdragningsproblem och ge upphov till svårkontrollerade gråzoner.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionerna Fi270 (m) yrkande 24, Fi304 (kd) yrkande 14, Fi308 (kd) yrkande 15, A258 (m) yrkande 7, Sf289 (m) yrkande 20 och So418 (m) yrkande 19.

Reseavdraget

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en sänkning av gränsen för reseavdraget och om en övergång till en resereduktion med en självkostnadsgräns.

Jämför avvikande meningarna 3 (kd) och 4 (c).

Gällande regler

Riksdagen höjde det avdragsgilla beloppet för kostnad för resor med egen bil mellan bostad och arbetsplats och i tjänsten från 13 kr till 15 kr fr.o.m. inkomståret 1998. Samtidigt höjdes gränsen för avdragsgilla kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen från 6 000 kr till 7 000 kr per år (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:FiU1).

Det avdragsgilla beloppet för kostnader för resor med egen bil mellan bostad och arbetsplats och för resor i tjänsten och näringsverksamhet höjdes från 15 till 16 kr per mil år 2001. Avdraget för resor med förmånsbilar är härafter 9 kr (6 kr för dieseldrivna förmånsbilar) (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:FiU1). Avdrag för kostnad för körning med egen bil i tjänsten medges med 16 kr för varje körd mil.

Motionerna

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkande 16 av Alf Svensson m.fl. (kd) föreslås att gränsen för reseavdraget sänks från 7 000 till 5 000 kr och att det görs månatligt.

I *Centerpartiets* motion Fi306 yrkande 7 av Maud Olofsson m.fl. (c) föreslås att reseavdraget ersätts med en skatterabatt på 7 kr per mil kombinerat med en självkostnadsgräns om 2 500 kr.

Utskottets ställningstagande

Reseavdraget fastställdes 1998 till 15 kr per mil, och avsikten var då att till skapa en viss marginal för att beloppet skulle kunna kvarstå under ett antal år. Härefter har avdragsbeloppet höjts med en krona till 16 kr per mil år 2001. Syftet med denna höjning har varit att stimulera rörligheten på arbetsmarknaden. Enligt utskottets mening finns det inte nu någon anledning att genomföra ytterligare justeringar av detta belopp.

När det gäller förslagen om en sänkning av gränsen för reseavdraget är detta enligt utskottets mening mindre lämpligt. Avdragsgränsen har en praktisk betydelse genom att den bidrar till att förenkla taxeringsarbetet. Utskottet anser inte att det finns skäl att nu sänka denna gräns.

Utskottet avstyrker motionerna Fi304 (kd) yrkande 16 och Fi306 (c) yrkande 7.

Beskattnings av sjömän enligt det nordiska skatteavtalet

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en förlängning av skattefriheten för sjömän i viss nordisk trafik.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 8.2.8, punkt 36) att den skattefrihet som enligt den särskilda övergångsbestämmelsen i artikel 31.3 i det nordiska skatteavtalet gäller för i Sverige obegränsat skattskyldiga sjömän som uppbär ersättning för arbete ombord på danskt, färöiskt, finskt, isländskt eller norskt skepp i internationell trafik förlängs till att gälla också vid 2005 års taxering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot förslaget och tillstyrker därför propositionen i denna del.

Företags- och ägarbeskattning

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om slopande eller ändring av 3:12-reglerna, avveckling av skatten på aktieutdelningar, uppskov med kapitalvinst på aktier vid återinvesteringar, en bruttobeskattning av företagare med schablon för kostnader, m.m.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Budgetpropositionen

Regeringen tar i propositionen upp den pågående beredningen av 3:12-utredningens betänkande Beskattning av småföretagare (SOU 2002:52). I betänkandet föreslås bl.a. förändringar i de grundläggande regler som styr beskattningen av inkomster från aktiebolag, där huvuddelen av aktierna är kvalificerade beroende på att ägarna är aktiva i företaget.

Regeringen bedömer (avsnitt 8.3.1) att 3:12-reglerna bör förändras så att de blir mer gynnsamma. Nivån på klyvningsräntan, kapitalunderlagets utformning, lönesummeregeln utformning samt fördelningen av kapitalvinst mellan inkomstlagen tjänst och kapital är enligt vad som anförs exempel på faktorer som särskilt kommer att övervägas i det fortsatta förändringsarbetet. I ett första steg avser regeringen att lägga förslag om en höjning av nivån på klyvningsräntan med två procentenheter till statslåneräntan plus sju procentenheter fr.o.m. den 1 januari 2004. Inriktningen i övrigt är att nya regler skall kunna gälla från den 1 januari 2005.

I propositionen aviseras ytterligare förslag som berör företagen och deras ägare. Den avskaffade kapitalvinstbeskattningen av näringsbetingade andelar kommer att kombineras med ändrade regler för beskattning av CFC-bolag (avsnitt 8.4.1), en avdragsrätt införs för utdelning på insatsemitterat kapital i kooperativa ekonomiska föreningar (avsnitt 8.4.2), utgifter för reparation och underhåll på näringsfastigheter bör få dras av omedelbart även till den del de har fördelats på flera år i räkenskaperna och detsamma bör gälla utgifter som omfattas av det s.k. utvidgade reparationsbegreppet (avsnitt 8.4.3), skatteregler bör införas för värdering av lager av finansiella instrument (avsnitt 8.4.4) och en begränsning i avdragsrätten för ersättning som lämnas vid övertagande av ansvar för pensionsutfästelser bör införas (avsnitt 8.4.5).

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motion N248 yrkande 9 av Bo Lundgren m.fl. (m) anförs att det grundläggande problemet är att beskattningen av fåmansföretagare och egenföretagare utformats med löntagarbeskattningen som norm. Detta är enligt vad som anförs en felaktig utgångspunkt eftersom företagaren bär hela risken för verksamheten. Motionärerna anser att de lättnader som aviseras av regeringen är otillräckliga och de föreslår att 3:12-reglerna i stället avskaffas. I motion Fi270 yrkandena 21 och 41 av Lennart Hedquist m.fl. (m)

föreslås dels att 3:12-reglerna avskaffas, dels också att skatten på aktieutdelning slopas fr.o.m. 2005 års vinster. I motion A258 yrkande 4 av Anders G Högmark m.fl. (m) anför att beskattningen av en företagsledares familjemedlemmar är direkt diskriminerande och motionärerna föreslår att de särskilda fåmansföretagsreglerna avskaffas.

I *Folkpartiet liberalernas* motion Fi305 yrkandena 3 och 8 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) anför att regelverken och administrationen kring företag är krångliga och illa anpassade till små företags verklighet. Regler om avskrivningar, expensionsmedel, räntefördelningsbelopp, m.m. saknar ofta relevans. Ytterligare förenklningar måste ske på detta område. Ett möjligt förslag är att enmans- och fåmansföretag får använda en mycket förenklad blankett där de redovisar totala inkomster, löner och avgifter samt en schablon för kostnader. Resten är skattepliktigt överskott. Även i denna motion föreslås att en successiv sänkning av skatten på aktieutdelningar påbörjas år 2005.

I *Kristdemokraternas* motioner Fi304 yrkandena 17, 18 och 30 av Alf Svensson m.fl. (kd) och Fi308 yrkandena 2, 6, 7 och 14 av Per Landgren m.fl. (kd) lägger motionärerna fram förslag om att en stegvis avveckling av skatten på aktieavkastning skall påbörjas genom att en halvering av fysiska och juridiska personers utdelningsskatt år 2005 och med sikte på ett fullständigt slopande år 2006. Motionärerna anför att skattesystemet måste vara utformat så att avkastningen på riskvilligt kapital i företag inte beskattas hårdare än annan kapitalavkastning. Vidare föreslås att personer som köper nyemitterade aktier i onoterade bolag fr.o.m. år 2004 skall ha möjlighet till skattereduktion (riskkapitalavdrag). Avdrag skall få göras mot inkomst av kapital likaväl som mot inkomst av tjänst och gälla för investeringar upp till en nivå av 100 000 kr. Ett etableringskonto införs också i syfte att locka mindre riskbenägna att spara till start av ett eget företag. Skattesänkningarna finansieras genom att bolagsskatten höjs från 28 till 30 %. Motionärerna förslår vidare att reglerna för inbetalning av moms ändras och begär ett tillkännagivande om att regeringen bör påskynda kommissionens behandling av det förslag till yrkesfiskaravdrag som anmälts dit.

Också i *Centerpartiets* motion Fi306 yrkandena 14–16 och 24 av Maud Olofsson m.fl. (c) anför motionärerna att det är orimligt att i 3:12-reglerna utgå från att de som driver ett fåmansbolag har en alternativ marginallöneskatt som om de hade tillhört det högsta löneskiktet. Endast företag med stora förväntade vinster och en hög riskprofil klarar dessa krav och det är enligt motionärernas uppfattning tveksamt ur samhällsekonomisk synpunkt att nystartade fåmansbolag tvingas till en hög riskprofil för att kunna uppnå förväntad lönsamhet. Motionärerna förordar att en större del av kapitalet får användas i beräkningarna än vad 3:12-utredningen föreslår och anser Svenskt Näringslivs förslag om ett kapitalunderlag om 100 % av tillskjutet kapital, 70 % av beskattat kapital och 50 % av obeskattat kapital som rimligt. Motionärerna anser vidare att klyvningsräntan bör höjas till en nivå 15 procentenheter över statslåneräntan så att delägare i fåmansbolag kan höja den utdelning som får beskattas som kapital. Motionärerna föreslås vidare ett skattegynnat

starta-eget-sparande och ett riskkapitalavdrag på högst 40 000 kr om året i tre år fr.o.m. år 2004 för dem som finansierar starten av företag med egna sparade eller lånade pengar, utan att utnyttja möjligheten till starta-eget-sparande. Finansieringen sker bl.a. genom att avsättningsmöjligheterna för periodiseringsfonder sätts ner med 10 procentenheter.

I motion Fi288 av Runar Patriksson m.fl. (fp, m, kd, c) föreslår motionärerna att en småföretagare som säljer sitt företag och återinvesterar köpeskillingen i ett annat småföretag skall kunna skjuta upp beskattningen på samma sätt som vid beskattningen för kapitalvinster på bostäder. Det kapital som investeras skulle kunna bli större och omstruktureringar skulle förenklas. Motionärerna hänvisar också till den nuvarande möjligheten att få uppskov vid aktiebyten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att 3:12-reglerna bör ändras så att de blir mer gynnsamma.

Inriktningen i det pågående arbetet är att bestämmelserna även framöver skall bygga på den princip som tillämpats sedan 1990 års skattereform och innebär att man först bestämmer kapitalinkomsten schablonmässigt och därefter behandlar överskjutande inkomster som tjänsteinkomster. Det är alltså enligt vad som anförs inte aktuellt att införa en modell där man först bestämmer en "normallön" som skall beskattas som tjänsteinkomst och därefter behandlar överskjutande inkomst som kapitalinkomst. Det främsta skälet till detta ställningstagande är svårigheten att definiera en normallön. En normallönomodell skapar dessutom fördelningspolitiska problem om inte normallönennivån bestäms högt. För att motverka att progressiviteten i arbetsinkomstbeskattningen urholkas skulle det behövas särskilda komplicerade regler.

Utskottet delar regeringen bedömning i fråga om normallönomodellen. Det är viktigt att skattereglerna vilar på stabila principer och att de är neutrala i förhållande till beskattningen av annan näringsverksamhet och av löntagare. Det bör inte gå att omvandla vad som i realiteten är arbetsinkomst till lägre beskattad kapitalinkomst.

Regeringen har numera i proposition 2003/04:17 lagt fram det aviserade förslaget om en höjning av klyvningsräntan med två procentenheter till statslåneräntan plus sju procentenheter. Förslaget innebär en höjning av riskpremien och gör att ägarna kan riskkompenseras i högre grad än med nuvarande regler. Vidare påverkar den högre riskpremien alla företag på exakt samma sätt – gränobeloppet ökar med ökningen av riskpremien – vilket får anses vara en fördel. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången vid 2005 års inkomsttaxering.

I det fortsatta arbetet kommer bl.a. nivån på klyvningsräntan, kapitalunderlagets utformning, lönesummeregeln utformning samt fördelningen av kapitalvinst mellan inkomstlagen tjänst och kapital särskilt att övervägas. Arbetet är inriktat på att ett förslag skall kunna presenteras för riksdagen

under våren 2004 och att de nya reglerna skall kunna gälla fr.o.m. den 1 januari 2005.

Enligt utskottets mening visar de utredningar som gjorts på området att en slopad skatt på aktieutdelningar inte är ett verksamt medel för att förbättra de större företagens villkor. Tillgången till en internationell kapitalmarknad gör att beskattningen av sparande endast i begränsad omfattning inverkar på företagens investeringsbenägenhet. Utskottet anser att en generell sänkning av skatten på ägarnas sparande i aktier inte är en effektiv metod för att förbättra villkoren för företagandet och avstyrker därför motionsyrkandena om slopad skatt på aktieutdelning.

För små och medelstora företag som inte i alla avseenden har tillgång till den internationella kapitalmarknaden kan emellertid inte bortses från att den personliga kapitalbeskattningen inverkar på avkastningskravet och därmed i viss mån fungerar som en skatt på företagens investeringar. Detta förhållande har beaktats i samband med att riksdagen på senare år beslutat om en rad ändringar i syfte att förbättra villkoren för nyföretagande och entreprenörskap. En lättnad i beskattningen av utdelningar och kapitalvinster på aktier i onoterade bolag infördes hösten 1996 och har utvidgats genom olika beslut under åren 1997 och 1998. Även villkoren för finansiering med egna vinstmedel har förbättrats. Enskilda näringsidkare fick vid 1999 års taxering utvidgade möjligheter till reservering genom avsättning till periodiseringsfond, och denna möjlighet har ytterligare förbättrats som ett resultat av en mer ingående undersökning av hur företagen använder periodiseringsfonderna (prop. 1999/2000:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m.). Mot denna bakgrund finns det enligt utskottets mening inte någon anledning att överväga att införa ett särskilt avdrag för investeringar i onoterade aktier. Utskottet avstyrker därför förslaget om ett permanent riskkapitalavdrag.

Enligt utskottets mening är det viktigt att skattereglerna inte lägger hinder i vägen för nyföretagande och entreprenörskap och att avkastningen för den som tar risken att starta ett eget företag eller att expandera sin verksamhet är tillräcklig. Särskilda stimulanser i samband med nystart av företag ger emellertid inte denna effekt utan skapar tvärtom en risk för att livskraftiga företag slås ut i konkurrensen med nystartade och skattegynnade företag, något som inte på sikt kan anses vara förenligt med kravet på stabila och goda regler för företagen. Utskottet är mot denna bakgrund inte berett att tillstyrka förslagen om olika former av starta-eget-avdrag.

Enligt utskottets mening finns det anledning att inom ramen för en neutral och likformig beskattning söka åstadkomma förenklingar och förbättringar av reglerna. Regeringen aviserar i budgetpropositionen en rad förslag. Den avskaffade kapitalvinstbeskattningen kommer att kompletteras med ändrade regler för CFC-bolag. En avdragsrätt införs för insatsemitterat kapital i kooperativa föreningar. Utgifter för reparation och underhåll på näringsfastigheter bör dras av omedelbart även om de fördelats i räkenskaperna liksom utgifter som omfattas av det utvidgade reparationsbegreppet. Uttryckliga skatte-

regler införs för värdering av lager av finansiella instrument och avdragsrätten för övertagande av ansvar för pensionsutfästelser regleras.

När det gäller frågan om en uppskovsrätt vid försäljning av aktier i ett företag innebar utredningsarbetet inför 1990 års skattereform att ett betydande antal metoder för beskattning av kapitalvinster undersöktes. Redan innan dess undersökte Kapitalvinstkommittén (SOU 1986:37) olika s.k. saldometoder som i den enklaste versionen innebär full återinvesteringsrätt under året utan att detta utlöser beskattning. Kapitalvinstkommittén ansåg att saldometoderna visserligen utgjorde intressanta alternativ, men eftersom det skulle innebära en så genomgripande förändring att genomföra någon av dem, måste de föregås av en omfattande allmän diskussion. (Se här också SOU 1989:33, del II, s. 115). Utredningen om reformerad inkomstbeskattning (RINK) föreslog en s.k. portföljmetod, som i princip var en vidareutveckling av en saldometod och som bedömdes kunna innebära effektivare kontroll och enklare kapitalvinstberäkningar. Remisskritiken blev emellertid förödande mot denna otestade metod, och en modifierad genomsnittsmetod behölls därför (se prop. 1989/90:110, s. 426).

Skatteutskottet har tidigare gett uttryck för uppfattningen att en generell uppskovsmöjlighet vid avyttringar av finansiella instrument inte gärna kan prövas isolerat från frågan hur kapitalinkomstbeskattningen i övrigt bör vara utformad, och utskottet har inte funnit tillräckliga skäl för att överväga så stora omläggningar i beskattningen av kapitalvinster (bet. 1999/2000:SkU14). Senast i bet. 2002/03:SkU8 avstyrkte utskottet yrkanden om en ny beskattningsmetod för aktier och värdepappersfonder som tillåter återinvesteringar utan att detta skall föranleda vinstbeskattning. Utskottet har också avstyrkt förslag om mer begränsade skattelättnader som skulle tillåta återinvestering i onoterade aktier med hänvisning till de skattelättnader som införts för avkastning och kapitalvinster som härrör från sådana företag. Utskottet anser med hänvisning till det anförda inte att det finns skäl att ändra tidigare ställningstaganden till utvidgade uppskovsmöjligheter i kapitalbeskattningen.

En förenklad beskattning i någon form för vissa av de minsta företagen har tidigare utretts av Förenklingsutredningen (SOU 1997:178 och SOU 1999:28), Branschsaneringsutredningen (SOU 1996:172 och 1997:111) och inom Riksskatteverket (RSV).

Riksskatteverket har i en promemoria inventerat och systematiserat argumenten för och emot så kallad schablonbeskattning. I en senare rapport (2002:3 Schablonbeskattning – en principskiss) har verket skisserat på hur ett schablonbeskattningssystem skulle kunna se ut. Riksskatteverket föreslår i rapporten att man nu går vidare med ett tredje steg där ställning tas till om schabloner bör införas. Rapporten och promemorian har remissbehandlats. Mottagandet vid remissbehandlingen har enligt vad som anförts av regeringen varit splittrat. Åsikterna går isär i fråga om merparten av de punkter som skissen innehåller. Ingen motsätter sig att ämnet utreds vidare men man vill inte ta ställning innan man har fått se hur ett schablonskattesystem skulle utformas. Frågan om schablonbeskattning som en metod att fastställa in-

komstskatten i vissa fall bereds vidare där det närmare får undersökas vilka möjligheter det finns att tillämpa schabloniserade metoder i den ordinarie beskattningen.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Fi270 (m) yrkandena 21 och 41, Fi288 (fp, m, kd, c), Fi304 (kd) yrkandena 17, 18 och 30, Fi305 (fp) yrkandena 3 och 8, Fi308 (kd) yrkandena 2, 6, 7 och 14, Fi306 (c) yrkandena 14–16 och 24, N248 (m) yrkande 9 och A258 (m) yrkande 4.

Andelsbyten

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkandena om en utvidgning av möjligheten till framskjuten beskattning vid andelsbyten.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Bakgrund

De särskilda skatteregler som gäller vid vissa andelsbyten har tillkommit för att strukturaffärer i näringslivet inte skall hindras av den beskattning som normalt skall ske när aktier och andra andelar byter ägare. För att de särskilda skattereglerna skall vara tillämpliga måste vissa grundläggande krav vara uppfyllda. En avgränsning som har gjorts är att andelsbytesreglerna endast skall omfatta rena delägarätter, dvs. aktier och andelar, och inte andra instrument, t.ex. terminer, optioner och konvertibla skuldebrev, som inte innebär en rätt till en del i en juridisk person (se prop. 1998/99:15, s. 276 och prop. 1999/2000:2, del II, s. 573). Vidare skall andelsbytet ske på marknadsmissiga villkor och skall leda till att det företag som byter till sig andra företagsandelar får röstmajoritet i det företag vars aktier det byter till sig. Bland villkoren finns också en kontantgräns, dvs. en regel om att bara en mindre del av vederlaget vid andelsbytet får utgå i kontanter (10 % av den mottagna andelens nominella belopp).

Motionerna

I *Kristdemokraternas* motion Fi308 yrkande 18 av Per Landgren m.fl. (kd) anför motionärerna att riksdagen i december 2002 beslutat om retroaktiva lättnader i andelsbytesreglerna för att komma till rätta med de negativa effekter som uppkommit för vissa fåmansföretagare och att riksdagen härvid begärt att regeringen återkommer till riksdagen när det gäller behovet av ytterligare åtgärder. Eftersom regeringen inte återkommit i frågan föreslår motionärerna att riksdagen uppmanar regeringen att omedelbart återkomma med en redovisning av vilka åtgärder som behövs och kostnaderna för dessa.

I motion Sk363 av Lena Ek och Roger Tiefensee (c) anföras att en blandad ersättning ofta är önskvärd vid avyttring av andelar i ett företag. Eftersom den kontanta ersättningen beskattas direkt och uppskovet med nuvarande regler

gäller tillbytta aktier finns det enligt motionärernas uppfattning inte anledning att som i dag koppla ihop behandlingen av dessa ersättningstyper genom en kontantbegränsning. Reglerna bör ändras så att skatten kan skjutas upp även om ersättningen vid bytet gäller andra värdepapper eller delvis avser kontanter i onoterade bolag.

I motion Fi287 av Sven Bergström m.fl. (c, m, fp, kd) anförs att kontantbegränsningen på 10 % inte behövs eftersom kontantdelen alltid beskattas och uppskovet gäller övrig vinst. De begär ett tillkännagivande med detta innehåll.

I motion Fi299 av Barbro Feltzing och Ingegerd Saarinen (mp) anförs att nuvarande regler om andelsbyten alltför hindrar ett uppskov i vissa fall och de föreslår att behovet av en lagändring och dess konsekvenser utreds.

Utskottets ställningstagande

Frågor om kontantgränsen vid andelsbyten har behandlats av riksdagen i anslutning till att reglerna om framskjuten beskattning vid andelsbyten utvidgades till att omfatta även onoterade och kvalificerade andelar. Utvidgningen trädde i kraft den 1 januari 2003 och gavs retroaktiv tillämpning vilket undanröjde vissa negativa effekter som uppkommit för fåmansföretagare som gjort uppskovsgrundande andelsbyten med kvalificerade andelar enligt de regler som gällt sedan den 1 januari 1999. Enligt dessa regler kunde ett vid bytestillfället beräknat skatteuppskov som skall tas upp som intäkt i inkomstslaget tjänst inte kvittas mot en slutlig förlust på bytesaffären som redovisas i samma deklaration (prop. 2002/03:15, bet. 2002/03:5).

I ärendet togs även frågor om lättnader i kontantkravet upp och då med sikte på att lättnaderna skulle ges en retroaktiv tillämpning. Utskottet redovisade bestämmelsens bakgrund och konstaterade att uttalandena i samband med att en kontantgräns om 10 % infördes i de gamla svenska reglerna om aktiebyten den 1 januari 1993 visade att det kan anföras goda skäl för en begränsning av kontantdelens storlek vid strukturaffärer och att ställningstagandet till kontantgränsens storlek i samband med att nya andelsbytesregler antogs hösten 1998 delvis baserats på antagandet att gränsen inte hade vållat några särskilda problem. Vidare noterade utskottet att den omständigheten att EU-länderna i stort sett synes ha samma regler i fråga om kontantgräns vid andelsbyten innebär en särskild komplikation som skulle behöva utredas mer ingående innan tidigare ställningstaganden till kontantgränsens storlek kan tas upp till ett förnyat övervägande. Utskottet förutsatte att regeringen efter en analys av bl.a. hur kontantgränsen tillämpas återkommer till riksdagen med en redovisning av vilka konsekvenser denna analys bör föranleda för det skatterättsliga andelsbytessystemet.

Utskottet utgår ifrån att regeringen följer tillämpningen av de aktuella reglerna och anser inte att det finns skäl för riksdagen att begära en utredning eller att i övrigt rikta tillkännagivanden till regeringen i denna fråga. Utskottet avstyrker därför motionerna Fi287 (c, m, fp, kd), Fi299 (mp), Fi308 (kd) yrkande 18 och Sk363 (c).

Skatt på royalty

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkandena om skattefrihet för respektive kapitalbeskattning av royalty.

Jämför avvikande meningarna 1 (m) och 3 (kd).

Bakgrund

Royalty skall enligt huvudregeln beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet. Om royaltyn grundar sig på anställning eller på uppdrag eller tillfällig verksamhet som inte ingår i en näringsverksamhet skall den dock tas upp i inkomstslaget tjänst.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motion Fi270 yrkande 22 av Lennart Hedquist m.fl. (m) föreslås att royalty beskattas i inkomstslaget kapital fr.o.m. år 2004.

I *Kristdemokraternas* motioner Fi304 yrkande 15 av Alf Svensson m.fl. (kd) och Fi308 yrkande 12 av Per Landgren m.fl. (kd) anförs att innovationsklimatet behöver förbättras. Sverige har enligt vad som anförs en onormalt stor export av patent och uppfinningar som exploateras i andra länder. Motionärerna vill öka exploatering och produktion av patent och uppfinningar i Sverige och föreslår därför att royaltyinkomster befrias från skatt de två första åren för att därefter beskattas som inkomst av kapital.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör det undvikas att införa särskilda skattestimulan- ser för viss typ av verksamhet. Förslag om skattefrihet under begränsad tid för royaltyinkomster har tidigare föreslagits av Innovationsutredningen (SOU 1993:84), men har inte ansetts vara aktuella att genomföra.

Utskottet avstyrker motionerna Fi270 (m) yrkande 22, Fi304 (kd) yrkande 15 och Fi308 (kd) yrkande 12.

Grön skatteväxling – sänkt allmän löneavgift

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en sänkning av den all- männa löneavgiften med 0,12 %.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 8.2.2, punkt 34) att den allmänna löneavgiften sänks med 0,12 % till 3,25 % av avgiftsunderlaget. För 2004 kommer därmed det sammanlagda uttaget av socialavgifter och allmän löneavgift att uppgå till 32,70 % (för 2003 är nivån 32,82 %) för arbetsgivare och till 30,89 % (för 2003 är nivån 31,01 %) för enskilda näringsidkare. Sänkningen bidrar till att kompensera för de direkta kostnader för företagssektorn som följer av de höjda energi- och miljöskatterna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker därför propositionen i denna del.

Dämpningsregel för fastighetsskatten

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om avveckling m.m. av fastighetsskatten.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Budgetpropositionen

I propositionen bedömer (avsnitt 8.3.5) regeringen att en dämpningsregel för fastighetsskatten bör införas och kunna tillämpas första gången vid 2004 års taxering.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motioner Fi270 yrkandena 25–29 av Lennart Hedquist m.fl. (m) och Sk300 yrkandena 2–4 av Lennart Hedquist m.fl. (m) föreslår motionärerna att ett planmässigt avskaffande av fastighetsskatten genomförs. Fastighetsskattesatsen på småhus, fritidshus och flerfamiljshus sänks med 0,2 procentenheter 2004, med 0,1 procentenhet 2005 och 0,1 procentenhet 2006, och ett tak införs för fastighetsskatteuttaget för småhus och fritidshus. Taket beräknas som summan av 80 kr per kvadratmeter i huset och 2 kr per kvadratmeter tomtyta, dock maximalt 5 000 kr i skatt för tomten. Med hänvisning till dessa förslag och ett förslag om avskaffad förmögenhetsskatt föreslår motionärerna att den av regeringen aviserade dämpningsregeln avvisas. Den s.k. schablonintäkten för bostadsrättsföreningar avskaffas också.

I *Folkpartiet liberalernas* motion Fi305 yrkande 10 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslås att skatten på småhus sänks till 0,8 % och skatten på flerfamiljshus till 0,3 % redan 2004 och att fastighetsskatten på sikt avskaffas helt och hållet.

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkandena 19, 21 och 22 av Alf Svensson m.fl. (kd) återställs taxeringsvärdena till de värden som gällde före

höjningarna från år 2000, och den statliga fastighetsskatten ersätts med en låg avgift för täckande av kostnader för gatuunderhåll, brandförsvar och annan kommunal service kopplad till fastigheten. Reavinstskatten vid försäljning av privatbostäder höjs till 30 %. I motion Sk459 yrkande 4 av Per Landgren m.fl. (kd) föreslår motionärerna att det aviserade förslaget om en dämpningsregel i fastighetsskatten avvisas. I motion Sf398 yrkande 6 av Kenneth Lantz m.fl. (kd) föreslås att den statliga fastighetsskatten avskaffas eftersom den missgynnar pensionärerna.

I *Centerpartiets* motion Fi306 yrkandena 25–28 av Maud Olofsson m.fl. (c) föreslås att ett tak på 300 000 kr införs på tomtvärdet för att undvika den spiraleffekt som uppkommer i attraktiva områden när själva tomtmarken får höga taxeringsvärden och därmed driver upp det totala taxeringsvärdet. Vidare sänks fastighetsskatten till 0,9 % från år 2005 och till 0,75 % år 2006. Reavinstbeskattningen höjs vid försäljning av fastigheter från nuvarande 20 % till 30 % och uppskoven begränsas så att en fjärdedel av reavinsten alltid skall beskattas. Motionärerna anför slutligen att den sittande egendoms-skattekommittén bl.a. har som direktiv att undersöka reglerna kring fastighetstaxering men att det saknas direktiv för att reformera reglerna för själva taxeringsvärderingen. De föreslår ett tillkännagivande till regeringen om att kommittén bör få sådana direktiv. I motion Fi250 yrkandena 1 och 2 av Kerstin Lundgren (c) föreslås fastighetsbeskattningen successivt reduceras för att slutligen avskaffas helt och att de taxeringsvärden som gällde för år 2000 skall tillämpas i avvaktan på ett långsiktigt beslut.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har i juni 2002 tillsatt en parlamentarisk kommitté, Egendoms-skattekommittén (Fi 2002:06), som skall utreda fastighetsskatten, förmögenhetsskatten samt arvs- och gåvoskatten. Uppdraget skall vara avslutat vid utgången av år 2003. Kommittén ges möjlighet att pröva lösningar som kan innebära avsteg från nu gällande principer för fastighetsbeskattningen. En förutsättning är dock att de fördelningspolitiska konsekvenserna är acceptabla. En viktig utgångspunkt är en likformig beskattning av olika typer av tillgångar. Kommittén har fått i uppdrag att åstadkomma ett regelsystem som både är enkelt och rättvist.

Enligt utskottets mening är fastighetsskatten en del av kapitalinkomstbeskattningen och en viktig inkomstkälla för att finansiera den offentliga välfärden. Utskottet är mot denna bakgrund inte berett att tillstyrka tillkännagivanden eller beslut som innebär att fastighetsskatten helt eller delvis avskaffas. När det gäller förslagen om olika omläggningar av beskattningen på detta område anser utskottet att resultatet av Egendomsskattekommitténs arbete bör avvaktas. Egendomsskattekommittén skall presentera sina förslag vid utgången av detta år. Utskottet ser inte heller någon anledning att begära en ändrad inriktning av kommitténs arbete.

I budgetpropositionen för 2002 aviserade regeringen att den avsåg att lägga fram ett förslag om en s.k. dämpningsregel för fastighetsskatten. Bak-

grunden var att omräkningsförfarandet skulle avskaffas och ersättas med ett system där fastighetstaxering sker vart tredje år genom allmän eller förenklad taxering. Regeringen gjorde bedömningen att om fastighetspriserna ökar under en längre tid skulle ett sådant system kunna leda till kraftiga språngvisa höjningar av taxeringsvärdena. För att undvika sådana konsekvenser menade regeringen att regler borde införas som innebär att höjda taxeringsvärden endast stegvis tillåts slå igenom på fastighetsskatten.

Egendomsskattekommittén har enligt sina direktiv haft i uppdrag att ta fram ett förslag till en dämpningsregel med innebörden att endast en tredjedel av en höjning av taxeringsvärdet skall slå igenom under taxeringsåret och lika mycket under vart och ett av de två därpå följande åren. I januari 2003 presenterade kommittén sitt förslag i delbetänkandet Egendomsskatter – Dämpningsregel för fastighetsskatten och sänkt arvsskatt (SOU 2003:3). Delbetänkandet har remissbehandlats och en övervägande del av remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft något att erinra mot förslaget om en dämpningsregel.

Utskottet har inte funnit någon anledning till invändning mot att regeringens bedömning att en dämpningsregel för fastighetsskatten med angiven utformning bör tillämpas första gången vid 2004 års inkomsttaxering.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Fi250 (c) yrkandena 1 och 2, Fi270 (m) yrkandena 25–29, Fi305 (fp) yrkande 10, Fi304 (kd) yrkandena 19, 21 och 22, Fi306 (c) yrkandena 25–28, Sk300 (m) yrkandena 2–4, Sk459 (kd) yrkande 4 och Sf398 (kd) yrkande 6.

Ny regel för begränsning av förmögenhetsskatten

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkandena om slopad sambeskattnings, avvecklad förmögenhetsskatt m.m.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer (avsnitt 8.3.4) att en ny regel som i princip motsvarar dagens begränsningsregel för fastighetsskatt bör införas på förmögenhetsbeskattningsens område. En sådan regel bör gälla de skattskyldiga som i dag omfattas av begränsningsregeln och som betalar förmögenhetsskatt som kan hänföras till det småhus som är hushållets permanenta bostad. En sådan ny regel bör kunna ges retroaktiv verkan och tillämpas första gången redan vid 2004 års taxering.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motioner Fi270 yrkandena 16–18 av Lennart Hedquist m.fl. (m), Sk299 av Lennart Hedquist m.fl. (m) och A258 yrkande 3 av Anders G Högmark m.fl. (m) föreslås att sambeskattnings av förmögen-

het upphör och att fribeloppet vid förmögenhetsskatt sätts till 2 000 000 kr år 2004 samt att förmögenhetsbeskattningen avskaffas år 2005.

I *Folkpartiet liberalernas* motion Fi305 yrkande 11 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs ett tillkännagivande om att sambeskattningen av förmögenhet bör slopas nästa år, och att fribeloppet bör höjas till 2,1 miljoner kronor år 2005 och att förmögenhetsskatten på sikt bör avskaffas för att göra Sverige till ett attraktivt land att investera och spara i, även för svenskar.

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkande 23 av Alf Svensson m.fl. (kd), Fi308 yrkande 3 av Per Landgren m.fl. (kd) och Sf398 yrkande 7 av Kenneth Lantz m.fl. (kd) slopas sambeskattning 2004 och sänks skattesatsen till 1 % år 2005 och 0,75 % år 2006.

I *Centerpartiets* motion Fi306 yrkande 18 av Maud Olofsson m.fl. (c) tas ett första steg i avvecklingen av förmögenhetsskatten år 2004 genom att sambeskattningen avskaffas och skattesatsen sänks från 1,5 till 1,0 %. Som en del i att sänka boendeskatterna tas dessutom endast halva taxeringsvärdet av småhus upp.

Utskottets ställningstagande

Regeringen beslutade i juni 2002 att tillsätta en parlamentarisk kommitté, Egendomsskattekommittén (Fi 2002:06), som skall utreda fastighetsskatten på småhus m.m., förmögenhetsskatten samt arvs- och gåvoskatten. Bakgrunden är bl.a. att reglerna kritiserats för bristande enhetlighet i behandlingen av olika tillgångar och för de fördelningspolitiska effekterna. Kommittén skall avsluta uppdraget senast vid utgången av 2003.

Utskottet har vid sina tidigare ställningstaganden till frågan om sambeskattning av förmögenhet ansett att en övergång till särbeskattning skulle medföra en önskad stimulans för skattemotiverade överföringar inom familjen och att ett system med skilda fribelopp för ensamstående respektive sambeskattade par därför är att föredra. Utskottet har inte ändrat uppfattning i denna del och är därför inte berett att tillstyrka förslagen om slopad sambeskattning. Också när det gäller övriga motionsförslag anser utskottet att resultatet av kommitténs arbete bör avvaktas.

Lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt – begränsningsregeln – innebär i princip att uttaget av fastighetsskatt avseende en viss fastighet inte får överstiga 5 % av hushållets inkomster. Skattereduktionen kan uppgå till maximalt 27 200 kr och reglerna gäller i princip endast i de fall hushållsinkomsten inte överstiger 600 000 kr. Vid 2002 års taxering omfattades ca 100 000 personer av denna regel.

Regeringen har uppmärksammat att för många småhusägare som omfattas av begränsningsregeln utgör förmögenhetsskatten ett minst lika stort problem som fastighetsskatten. Frågan berörs också i direktiven till Egendomsskattekommittén (dir. 2002:87). Kommittén ges där uppdraget att undersöka behovet av åtgärder för att begränsa antalet småhusägare som på grund av stigande taxeringsvärden kan bli skyldiga att betala förmögenhetsskatt. Egendomsskat-

tekommittén skall presentera sina förslag vid utgången av detta år och förslagen kommer därför att kunna tillämpas tidigast vid 2005 års taxering.

Utskottet delar regeringens bedömning att det är angeläget att frågan om en särskild begränsningsregel för förmögenhetsskatten får en lösning redan inför 2004 års taxering och ser positivt på att regeringen snarast kommer att ta fram ett förslag som gäller skattskyldiga som i dag omfattas av begränsningsregeln och som betalar förmögenhetsskatt som kan hänföras till det småhus som är hushållets permanenta bostad. Som regeringen anför bör ett förslag kunna träda i kraft under våren 2004 och tillämpas retroaktivt vid 2004 års taxering.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Fi270 (m) yrkandena 16–18, Fi304 (kd) yrkande 23, Fi305 (fp) yrkande 11, Fi306 (c) yrkande 18, Fi308 (kd) yrkande 3, Sk299 (m), Sf398 (kd) yrkande 7 och A258 (m) yrkande 3.

Arvs- och gåvoskatt

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om slopad arvs- och gåvoskatt och om en retroaktiv tillämpning av det aviserade förslaget om slopad arvsskatt för make och sambo.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 3 (kd) och 4 (c).

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer (avsnitt 8.3.2) att beskattningen av arv till efterlevande make och sambo bör slopas. Regeringen avser att senare under hösten lämna ett förslag om slopad skatt på arv till make och sambo till riksdagen. Inriktningen är att de nya reglerna skall gälla vid dödsfall som inträffar efter utgången av år 2003.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motion N248 yrkande 10 av Bo Lundgren m.fl. (m) anför att beskattningen av arv, gåvor och förmögenheter bör avskaffas eftersom de inbringar förhållandevis blygsamma belopp och samtidigt är mycket skadlig för företagandet. I motionerna Fi223 yrkandena 1 och 2 av Lennart Hedquist m.fl. (m) och Fi270 yrkandena 19 och 20 av Lennart Hedquist m.fl. (m) föreslås att den slopade beskattningen av arv till efterlevande make och sambo bör gälla från den 16 september 2003, då den aviserades av regeringen, och att arvs- och gåvoskatten bör avskaffas helt den 1 januari 2004.

Också i *Kristdemokraternas* motion Fi282 av Per Landgren m.fl. (kd) begärs ett retroaktivt avskaffande. Motionärerna föreslår att riksdagen begär att regeringen under 2003 återkommer med förslag på hur arvsskatten för efter-

levande make och sambo kan avskaffas retroaktivt från årsskiftet 2002/03 alternativt från den 22 september 2003.

Ett retroaktivt avskaffande begärs också i *Centerpartiets* motion Fi306 yrkandena 21 och 22 av Maud Olofsson m.fl. (c) där motionärerna föreslår att arvs- och gåvoskatten avskaffas retroaktivt för efterlevande make och sambo fr.o.m. 1 juli 2003 och att arvs- och gåvoskatten för skatteklass 1 avskaffas fr.o.m. 2004. Också i motion Fi250 yrkande 3 av Kerstin Lundgren (c) hemställs att arvsskatten mellan makar slopas fr.o.m. från den 1 januari 2003.

Utskottets ställningstagande

Egendomsskattekommittén gör en översyn av reglerna om fastighetsskatt på småhus m.m., förmögenhetsskatt samt arvs- och gåvoskatt (dir. 2002:87) och har behandlat frågan om beskattningen av arv mellan makar med förtur. Enligt gällande rätt beskattas efterlevande make och sambo för vad de erhåller i arv eller testamente från den avlidne maken eller sambon. Från den efterlevandes lott görs ett grundavdrag om 280 000 kr. Överskjutande belopp arvsbeskattas.

Utskottet har ingen invändning mot regeringens bedömning att skatten på arv till make och sambo bör slopas och att arbetet bör vara inriktat på att de ny reglerna skall gälla vid dödsfall som inträffar efter utgången av år 2003. Utskottet är således inte berett att tillstyrka motionsförslagen om längre gående förändringar eller om en tidigare tillämpningsstart och avstyrker därför motionerna Fi223 (m) yrkandena 1 och 2, Fi250 (c) yrkande 3, Fi270 (m) yrkandena 19 och 20, Fi282 (kd), Fi306 (c) yrkandena 21 och 22 och N248 (m) yrkande 10.

Gåvobeskattningen vid generationsskiften

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om slopad arvsskatt på bundet kapital.

Jämför avvikande mening 3 (kd).

Gällande bestämmelser

Vid arvs- och gåvobeskattningen finns reduceringsregler som innebär att företagsförmögenheten tas upp till endast 30 % av substansvärdet. Vid gåva gäller detta om vissa villkor är uppfyllda, bl.a. att hela förvärvskällan omfattas och att gåvomottagaren måste behålla egendomen i fem år. På inkomstskattesidan har reglerna om räntefördelning och om expensionsmedel utformats med beaktande av vissa problem som kan uppkomma vid generationsskiften (prop. 1996/97:12, bet. 1996/97:SkU7).

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer (8.3.3) att de s.k. lättnadsreglerna för värdering av företagstillgångar vid gåvobeskattningen bör utvidgas för att underlätta generationsskiften i onoterade företag.

Motionen

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkande 35 av Alf Svensson m.fl. (kd) anförs att arvsskattens problematik har visat sig påtaglig då generationsskifte skall ske i familjeföretag. De föreslår att bundet kapital befrias från arvsskatt.

Utskottets ställningstagande

I juni 2002 överlämnade 3:12-utredningen sitt betänkande Beskattning av småföretagare (SOU 2002:52). Utredningen föreslår bl.a. förändringar när det gäller förutsättningarna för att de särskilt gynnsamma värderingsreglerna (lättnadsreglerna) skall kunna tillämpas vid gåvobeskattningen. Förslaget har remissbehandlats.

Gällande lättnadsregler innebär i princip att endast 30 % av substansvärdet skall ligga till grund för beskattningen. Förutsättningarna för att denna regel skall tillämpas är dock att gåvan omfattar hela företaget, att inget vederlag lämnas och att gåvotagaren behåller företaget i minst fem år. Utredningsförslaget innebär att lättnadsreglerna även skall kunna tillämpas om företaget överförs successivt, om visst vederlag lämnas och om gåvotagaren bara behåller gåvan i tre år.

Regeringen avser att under hösten till riksdagen överlämna en proposition med ändringsförslag som i allt väsentligt överensstämmer med utredningsförslaget. Arbetet är inriktat på att de nya reglerna skall gälla i de fall skattskyldighet inträffar efter utgången av år 2003.

Utskottet har ingen invändning mot den planerade förändringen när det gäller villkoren för en reduktion till 30 % vid gåva men är inte berett att tillstyrka att bundet kapital helt befrias från arvsskatt. En lättnadsnivå på 30 % framstår enligt utskottets mening som lämplig.

Utskottet avstyrker motion Fi304 (kd) yrkande 35.

Moms på tidskrifter och kultur

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en höjning av mervärdesskatten på tidskrifter och om en utredning om sänkt mervärdesskatt på kulturområdet.

Jämför avvikande mening 3 (kd).

Gällande bestämmelser

Riksdagen har under hösten 2001 beslutat sänka mervärdesskatten på böcker och tidskrifter från 25 % till 6 % fr.o.m. den 1 januari 2002 (prop. 2001/02:45, bet. 2001/02:SkU12).

Motionen

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkandena 32 och 34 av Alf Svensson m.fl. (kd) återställs mervärdesskatten på tidskrifter till 25 %. Vidare anför motionärerna att entréavgifter till olika kultur- och nöjesevenemang beskattas olika. Motionärerna eftersträvar en så likformig beskattning som möjligt och föreslår därför att regeringen får utreda hur kultur Momsen generellt skall kunna sänkas till 6 %.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening talar både det kulturpolitiska syftet och administrativa och praktiska skäl för att både böcker och tidskrifter bör ingå i området med reducerad mervärdesskatt. Området har utformats i nära anslutning till det utrymme som finns i punkt 6 i bilaga H till sjätte mervärdesskattedirektivet. Utskottet ser inte någon anledning att ändra denna gränsdragning och avstyrker därför motionsyrkandena om höjd mervärdesskatt för tidskrifter.

När det gäller yrkandena om en översyn av Momsen inom kulturområdet har utskottet i betänkande 2001/02:SkU18 tagit upp de problem som områdena med nedsatt mervärdesskatt orsakar och konstaterat att systemet kommit att bli alltmer svåröverskådligt och krångligt. Gränsdragningen mellan varor och tjänster som beskattas på normal nivå, 12-procentsnivå, 6-procentsnivå respektive undantas från beskattning framstår i en del fall som svårbegriplig, godtycklig och orättvis. Skattemyndigheterna tvingas till grannliga avgöranden om huruvida olika varor och verksamheter skall hänföras till den ena eller den andra gruppen. En av lagstiftningstekniska och praktiska skäl motiverad önskan att göra gränsen för ett lågbeskattat område så snäv som möjligt för att underlätta tillämpningen ger ibland upphov till känsliga och vidlyftiga rättvisediskussioner, när ett beslätat och närliggande område beskattas på en högre nivå. Företag och andra näringsidkare lägger ibland ned avsevärda ansträngningar och betydande kostnader på att få till stånd en förmånligare mervärdesbeskattning av just de varor och tjänster som det företaget eller den näringsidkaren producerar, dvs. att få med dessa varor och tjänster i en lågbeskattad sektor. Mot denna bakgrund föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna. Riksdagen biföll utskottets förslag.

Regeringen har tillkallat en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet (dir. 2002:141). I uppdraget ingår att kartlägga de avgränsningsproblem som finns med nuvarande regler. Översynen skall syfta till en begränsning av dessa problem. I uppdra-

get skall även ingå att analysera skattesatsernas struktur utifrån rättsliga, administrativa, ekonomiska, konkurrensmässiga, fördelningspolitiska och statsfinansiella aspekter. I sin analys av skattesatsernas struktur skall även internationella konkurrensfrågor beaktas. I direktiven sägs att valet av skattesatser inte kan ske utan beaktande av skattenivåerna i andra länder med vilka Sverige bedriver handel. Uppdraget skall bedrivas i två etapper varav den första delen skall redovisas i början av år 2004 och den andra delen senast den 1 februari 2005.

Enligt utskottets mening bör resultatet av översynen av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet avvaktas. Utskottet avstyrker motionsförslaget om en utredning om enhetlig kultur moms.

Med det anförda avstyrker utskottet motion Fi304 (kd) yrkandena 32 och 34.

Grön skatteväxling – höjd koldioxidskatt m.m.

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjd koldioxidskatt och elskatt för hushållen och servicesektorn, höjd energiskatt på diesel, indexuppräknings av alla skattesatser och sänkta avgifter vid överträdelse av användningsförbudet men anför att kommissionens godkännande bör avvaktas innan ökningen av industrins procentuella skatterabatt sätts i kraft.

Motionsyrkandena om sänkt energiskatt generellt eller inom vissa sektorer avstyrks av utskottet.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Budgetpropositionen

I propositionen föreslår regeringen (avsnitt 8.5.1.3–8.5.1.5, punkt 33 delvis) att koldioxidskatten på bränslen höjs med 18 %. För bensin och dieselolja sänks dock energiskattesatserna lika mycket som koldioxidskattesatserna höjs. Drivmedel som endast belastas med koldioxidskatt undantas från höjningen. Härutöver höjs energiskatten på dieselolja med 10 öre per liter. Omläggningen utformas så att skattebelastningen för tillverkningsindustrin, jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksnäringarna blir oförändrad. De särskilda avgifter som tas ut vid överträdelse av användningsförbudet för märkt olja sänks. Energiskatten på el höjs med 1 öre per kWh. Vidare indexuppräknas samtliga energi- och koldioxidskattesatser motsvarande förändringen i KPI under perioden juni 2002–juni 2003. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2004.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motion N342 yrkande 3 av Mikael Odenberg m.fl. (m) avslås regeringens förslag om höjd energiskatt på el. Motionärerna avvisar tanken om en skatteväxling. Miljöskatter skall användas för att minska miljöbelastningen från energiproduktionen. Det finns också fiskala skäl att beskatta energi, likaväl som andra varor. Det finns dock inte övertygande skäl att utan närmare analys lägga en ytterligare skattebörda på energisektorn. Nivån på beskattning av energi, utöver de rena miljöskatterna, bör fastställas genom en sedvanlig avvägning mellan beskattning av olika skattebaser, med syfte att minimera de samlade snedvridande effekterna av skattesystemet. I motion Fi270 yrkande 13 av Lennart Hedquist m.fl. (m) föreslås att skatten på bensin och diesel sänks med 13 öre per liter inklusive moms från den 1 juli och med ytterligare 57 öre inklusive moms den 1 januari 2005. I motion Fi204 av Ulla Löfgren och Elizabeth Nyström (m) föreslås att fartyg äldre än 50 år, oavsett ägarform, befrias från dieselskatt. I motion Fi206 av Ola Sundell och Stefan Hagfeldt (m) anförts att åkeribranschen redan före höjning befinner sig i en prekär situation med höga skatter som urholkar de svenska transportföretagens konkurrenssituation. Motionärerna begär ett tillkännagivande om att dieselskatten måste sänkas, inte höjas som regeringen föreslagit. Motionsyrkanden om en sänkning av dieselskatten för arbetsredskap i jord och skogsbruk och i entreprenadmaskiner till 53 öre per liter den 1 januari 2004 framställs i motionerna Fi270 yrkande 9 av Lennart Hedquist m.fl. (m), MJ435 yrkande 3 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m) och Sk350 yrkande 1 av Ulla Löfgren och Jan-Evert Rådström (m).

I *Folkpartiet liberalernas* motion Fi240 yrkande 34 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) anförts att motionärerna i princip är för att delvis finansiera sänkta skatter på arbete med höjda skatter på energi och annat som belastar miljön, s.k. grön skatteväxling. Eftersom Sverige redan har betydande energiskatter är det enligt motionärernas mening viktigare att arbeta för en gemensam koldioxidskatt inom EU och i förlängningen globalt. De anser inte att det är acceptabelt att belasta hushållen med höjda uppvärmningskostnader och avslår därför förslagen om en höjd koldioxidskatt och höjd elskatt för hushåll och service.

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkandena 26–28 av Alf Svensson m.fl. (kd) och Fi308 yrkandena 8 och 9 av Per Landgren m.fl. (kd) föreslås att skatten på diesel i stället sänks med 31 öre/liter (inklusive moms) från den 1 juli 2005 och att skatten på bensin sänks med 31 öre/liter i stödområde A (inklusive moms). Vidare föreslås att skatten på diesel sänks till 1 kr/liter för jordbruksmaskiner. I motion Sk306 yrkande 1 av Lars Gustafsson (kd) avslås regeringens förslag om höjd beskattning på diesel för jord- och skogsbruk.

I *Centerpartiets* motion Fi306 yrkandena 19 och 30 av Maud Olofsson m.fl. (c) anförts att regeringens pågående skatteväxling i stort sett endast har ökat hushållens pålagor samtidigt som industrin i de flesta fall har rätt till nedsättning med 79 % av koldioxidskatten. De anser att denna skillnad bör reduceras och minskar därför nedsättningen av koldioxidskatten med 1,2

miljarder kronor årligen. Detta tillsammans med den av regeringen föreslagna skattehöjningen på koldioxid för hushållen ger motionärernas alternativ en tydlig klimatprofil. Motionärerna föreslår också att skatten på diesel för jord- och skogsbruksmaskiner sänks till 1 krona per liter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det är viktigt att fortsätta att öka tyngden av koldioxidskatten i förhållande till energiskatten. Eftersom det är angeläget att åstadkomma en begränsning av koldioxidutsläppen framstår en höjning av koldioxidskatten med 18 % som lämplig. Tillsammans med den årliga indexuppräknningen innebär det att koldioxidskatten höjs från 76 till 91 öre per kg koldioxid. För drivmedlen, bortsett från dieselolja, ändras dock inte den sammanlagda skattenivån. För bensin sänks energiskatten med samma belopp per liter som motsvarar koldioxidskattehöjningen. När gasol, metan och naturgas används som drivmedel belastas de inte med någon energiskatt. För att även skatten på dessa drivmedel skall vara oförändrad undantas de från höjningen av koldioxidskatten.

Som ett ytterligare steg i den gröna skatteväxlingens ökade miljörelatering av skattesystemet bör också skatten på dieselolja höjas med 10 öre per liter (100 kr per m³) för all dieselolja, oavsett inplacering i miljöklass. Regeringen avser att inför kommande skatteväxling se över i vilken form kompensation skall ske för höjningar av skatten på diesel avseende jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner.

Enligt EG-rätten är medlemsstaterna skyldiga att säkerställa att märkt olja inte kan användas för förbränning i motorn på fordon avsedda för vägtrafik och att fastställa sanktioner som skall tillämpas vid överträdelse av detta förbud (artikel 3 i rådets direktiv 95/60/EG av den 27 november 1995 om märkning för beskattningsändamål av dieselbrännolja och fotogen, det s.k. märkningsdirektivet (EGT L 291, 6.12.1995 s. 46). Enligt märkningsdirektivet skall sanktionerna vara effektiva, stå i rimlig proportion till överträdelsen och verka avskräckande. Med hänsyn till de punktskattenivåer som kommer att tillämpas i Sverige till följd av förslaget är det som regeringen framhåller rimligt att sänka nivåerna för de särskilda avgifter som tas ut vid överträdelse av användningsförbudet för märkt olja. Den nuvarande utformningen av sanktionsbestämmelserna innebär i vissa fall att fordon som är registrerade i annat land än Sverige påförs en högre särskild avgift än dem som är registrerade i Sverige. Mot bakgrund av den inom EG-rätten tillämpliga likabehandlingsprincipen bör avgiften för dessa fordon begränsas till den lägsta avgift som kan påföras fordon registrerade i Sverige.

Höjningarna av koldioxidskatten utformas så att skattebelastningen för tillverkningsindustrin samt för jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksnäringarna blir oförändrad. Detta åstadkoms genom att den procentuella koldioxidskattelättnaden för dessa sektorer höjs från 75 till 79 %. Denna justering fordrar kommissionens godkännande från statsstödssynpunkt och regeringen har lämnat in en ansökan till kommissionen i denna del och förutsätter att ett

godkännande av förslaget kan fås i sådan tid att riksdagen kan beakta det vid sin behandling.

En höjning av koldioxidskatten på fossila bränslen begränsar användningen av dessa, men innebär samtidigt att det relativa priset på el sjunker. Det kan medföra att elanvändningen ökar och motiverar att energiskatten på el höjs för att motverka detta. Samtidigt med den föreslagna höjningen av koldioxidskatten bör därför en energiskattehöjning på el med 1 öre per kWh genomföras. Dessa energiskattehöjningar föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

En fortsatt grön skatteväxling utgör en central del i regeringens strategi för att omvandla Sverige till ett ekologiskt hållbart samhälle. Det främsta syftet med skatteväxlingen är att bidra till att fastställda miljömål uppnås genom en ökad miljöstyrning via skattesystemet. Genom miljöskatter sätter man ett pris på miljön och det blir dyrare att släppa ut föroreningar. Härigenom får hushållen ekonomiska motiv att välja en mer miljövänlig och resurssnål livsstil medan företagen stimuleras att utveckla en mer miljövänlig teknik. En grön skatteväxling innebär inte en höjning av det totala skatteuttaget då höjningar av de miljörelaterade skatterna balanseras av sänkningar av skatterna på arbete.

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot de förslag som regeringen lägger fram och kan därför tillstyrka att de genomförs. Eftersom förslaget om en ökning av den procentuella koldioxidskattelättnaden för tillverkningsindustrin samt jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksnäringarna från 75 till 79 % fordrar kommissionens godkännande bör dock ett besked i denna del avvaktas innan ändringarna sätts i kraft.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi204 (m), Fi206 (m), Fi240 (fp) yrkande 34, Fi270 (m) yrkandena 9 och 13, Fi304 (kd) yrkandena 26–28, Fi306 (c) yrkandena 19 och 30, Fi308 (kd) yrkandena 8 och 9, Sk306 (kd) yrkande 1, Sk350 (m) yrkande 1, N342 (m) yrkande 3 och MJ435 (m) yrkande 3.

Energiskatt på el i tillverkningsindustrin m.m.

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker att energiskatt tas ut på el i tillverkningsindustrin, m.m. fr.o.m. den 1 juli 2004.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 8.5.1.6, punkt 33 delvis) att den nollskattesats som gäller för el som förbrukas inom tillverkningsindustrin och för växthusuppvärmning slopas och ersätts av en skattesats på 0,5 öre per kWh. På motsvarande sätt ändras det återbetalningssystem som gäller för el som förbrukas inom jordbruket i övrigt, skogsbruket och vattenbruket. Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2004.

Vid kommissionens statsstödsprövning av den svenska energibeskattningsen av industriell verksamhet har kommissionen ifrågasatt den nollskattesats som gäller för el som förbrukas i sådan verksamhet. Minimiskattesatsen för användning av el inom företagssektorn är 0,5 euro per MWh (motsvarar knappt 0,5 öre per kWh) enligt den politiska överenskommelsen inom Ekofinrådet om ett nytt energiskattedirektiv, som nyligen antagits. Direktivet träder i kraft den 1 januari 2004. Även om miniminivån inte behöver uppnås förrän efter tre år anser regeringen att minimiskattenivån för el bör införas så snart som möjligt med hänsyn till pågående statsstödsärende.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att en skattesats på 0,5 öre per kWh bör införas för el som förbrukas inom tillverkningsindustri, jordbruk, skogsbruk och vattenbruk.

Det nya energiskattedirektivet gör det möjligt att underskrida minimiskattenivån under vissa förutsättningar och inom Regeringskansliet pågår ett arbete med ett system där företag som åtar sig att främja energieffektivisering och minska de specifika koldioxidutsläppen kan få utnyttja denna möjlighet. Regeringen avser att lämna ett förslag som kan behandlas av riksdagen under våren 2004. Förslaget skall godkännas av kommissionen och av riksdagen.

Som regeringen anför är det viktigt med en samordning av den nya energibeskattningsen och införandet av ett system för långsiktiga avtal. De nu aktuella ändringarna bör därför träda i kraft den 1 juli 2004, då systemet för långsiktiga avtal förväntas ha blivit godkänt.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del.

Energiskatt på el i norra Sverige

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att den lägre energiskattesatsen på el i vissa kommuner i norra Sverige bör behållas och att ett särskilt undantag för denna differentiering bör sökas.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att den lägre energiskattesatsen på el i vissa kommuner i norra Sverige bör behållas. Det nya energiskattedirektiv som överenskommit i Ekofinrådet och som träder i kraft den 1 januari 2004 tillåter inte en regional differentiering. För att ändå kunna behålla den lägre skattesatsen på el i norra Sverige är den enda möjligheten att ansöka om ett särskilt undantag. Ett undantag kan beslutas genom enhälligt beslut i rådet på förslag från kommissionen. Regeringen har för avsikt att ansöka om ett sådant skatteundantag.

Utskottets ställningstagande

Den lägre energiskattenivån på el i norra Sverige uppgår för närvarande till 16,8 öre per kWh jämfört med 22,7 öre per kWh i södra Sverige och omfattar alla kommuner i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt kommunerna Sollefteå, Ånge, Örnsköldsvik, Ljusdal, Malung, Mora, Orsa, Älvdalen och Torsby. När skattedifferentieringen mellan norra och södra Sverige infördes den 1 juli 1981 motiverades den med klimatskäl. Den högre elförbrukningen i den norra, kallare delen av landet kompenserades med en lägre skattesats. Kurvor över medeltemperaturen (isotermer) användes för att dra gränsen mellan norra och södra delen av landet.

Utskottet delar regeringens bedömning att den lägre skattesatsen på el i norra Sverige bör behållas. Eftersom det energiskattedirektivet inte innehåller någon grund för en regional differentiering finns det skäl att ansöka om ett särskilt undantag.

Skatt på kärnkraftsproducerad el

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en sänkning av skatten på kärnkraftverk och en övergång från effektskatt till skatt på producerad energi.

Jämför avvikande mening 1 (m).

Gällande bestämmelser

Skatt på termisk effekt i kärnkraftverk tas ut månadsvis med 5 514 kr per megawatt – motsvarande ca 181 kr per megawatt och dygn – av kärnkraftsreaktorns högsta tillåtna termiska effekt. Om en reaktor har varit ur drift under en sammanhängande period av mer än 90 kalenderdygn, får för varje dygn utöver de 90 första göras avdrag med 181 kr per megawatt av den termiska effekten. Skatten ersatte den 1 juli 2000 en tidigare skatt på energi som producerats i kärnkraftverk.

Motionen

I *Moderata samlingspartiets* motion Fi270 yrkandena 14 och 15 av Lennart Hedquist m.fl. (m) anför motionärerna att miljöskatter skall tas ut i produktionsledet medan energiskatter skall tas ut i konsumentledet. Då erhålls en konkurrensneutral beskattning mellan olika energiproducenter och mellan olika bränslen. Skatten på kärnkraftsproducerad el bryter mot denna princip och bör på sikt tas bort. De föreslår att den särskilda skatten på kärnkraftsel sänks med motsvarande 0,3 öre per kWh den 1 januari 2004, med 0,4 öre per kWh den 1 januari 2005 och med 0,5 öre per kWh den 1 januari 2006. De föreslår vidare att den omvandlas från en effektskatt till en skatt på producerad energi.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att sänka skatten på kärnkraftverk. När det gäller valet av beskattningsmetod för kärnkraftverken har en omläggning från en produktionskatt till den nuvarande effektskatten genomförts under år 2000 för att på det sättet minska risken för snedvridningar inom elproduktionssystemet. Utskottet är inte berett att nu tillstyrka en återgång till den tidigare beskattningstekniken.

Med det anförda avstyrker utskottet motion Fi270 yrkandena 14 och 15.

Kraftvärmebeskattningen

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker att regeringens förslag om en omläggning av kraftvärmebeskattningen antas med den av motionärerna begärda ändringen. Kraftvärmeverken får tillämpa industrins avdragsregler vid värmeproduktionen, elavdrag för egen förbrukning slopas och en proportionering av insatta bränslen vid fördelningen mellan el och värmeproduktion införs. När det gäller proportioneringen av insatta bränslen vid fördelning mellan värmeleveranser till industrin och övrig produktion skjuts denna upp i avvaktan på att ett genomförande utan negativa effekter för fjärrvärmeverken kan säkras.

Bakgrund

I energipropositionen (prop. 2001/02:143) bedömde regeringen att möjligheterna att införa ändringar i energibeskattningen för kraftvärmeanläggningar som innebär att skattereglerna likställs med dem som gäller för industriellt mottryck bör undersökas. I kraftvärmeverk får i dag avdrag göras för hälften av energiskatten på den del av bränsleförbrukningen som hänförs till värmeproduktion. Om i stället industrins avdragsregler införs för denna bränsleförbrukning innebär det att hela energiskatten och 79 % av koldioxidskatten på bränslen får dras av.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 8.5.3.1, punkt 33 delvis) att bränslen som förbrukas för värmeproduktion i kraftvärmeverk skall berättiga till avdrag för hela energiskatten och 79 % av koldioxidskatten. Regeringen anför att den energieffektiva el- och värmeproduktion som sker i kraftvärmeverk bör underlättas genom att avdragsbestämmelserna för bränslen som förbrukas vid kraftvärmeproduktion jämföras med dem som gäller för industrin. En förutsättning för skatteavdraget är att el- och värmeproduktionen sker integrerat och samtidigt, dvs. att produktionen sker i en sammanhållen process och att förhållandena vid varje tillfälle är avgörande. För att göra det tydligt att avdrag endast får göras för bränsle som medverkar i den integrerade produktionen av el och

värme bör en bestämmelse införas i lagen (1994:1776) om skatt på energi om att bränsleförbrukning som avser ånga eller hetvatten som tappas av från ång- eller hetvattensystemet före ångturbinen i kraftvärmeverket inte omfattas av avdragsbestämmelserna. Detta gäller också annan utrustning för utvinning av mekanisk energi.

För att minska risken för en ökad fossilanvändning på bekostnad av biobränsleanvändningen föreslås (avsnitt 8.5.3.2, punkt 33 delvis) att de regler som gäller för beräkning av skatteavdragen ändras. Kraftvärmeproducenten får enligt dagens regler välja hur den gemensamma bränsleförbrukningen fördelas på elproduktion respektive värmeproduktion. Det har därvid varit gynnsamt att så långt möjligt hänföra beskattade fossila bränslen till elproduktionen, eftersom skatteavdraget då blir större. Om flera beskattade bränslen använts samtidigt har de också fått turordnas sinsemellan. Regeringen förslår att dessa regler ersätts med en proportioneringsregel. Sådana regler bör också införas när el framställs samtidigt med både kraftvärme- och kondens-kraftteknik i sammankopplade system. Även när värme levereras till utomstående som omfattas av nedsättningsreglerna för industri, jordbruk, skogsbruk och vattenbruk bör proportionering införas.

Slutligen föreslås (avsnitt 8.5.3.3, punkt 33 delvis) att avdraget för energiskatt på el som produceras i kraftvärmeverk och som används i egen verksamhet som består av el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning slopas. Med nuvarande skattesatser på bränslen och el har det varit fördelaktigt att utnyttja detta avdrag om biobränslen och andra obeskattade bränslen har använts för elproduktionen. I energipropositionen (prop. 2001/02:143) bedömde regeringen att detta avdrag för energiskatten på el borde ses över. Regeringen motiverade detta med att när certifikatsystemet införs skulle ett bibehållande av avdragsrätten kunna ses som ett dubbelt stöd för att främja förnybar elproduktion. Det har enligt vad som anförs visat sig att denna avdragsmöjlighet har utnyttjats i allt större omfattning under de senaste åren och det är utnyttjandet av el i elpannor och värmepumpar som ökar. Ett slopat avdrag minskar elanvändningen för värmeproduktion, vilket stämmer överens med målen inom energipolitiken.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

Motionerna

I *Centerpartiets* motion Fi306 yrkande 32 av Maud Olofsson m.fl. (c) anförs att fjärrvärmeverksamhet till industrier hitintills har fått ta del av samma gynnsamma skattevillkor som industrin i syfte att upprätthålla en skattemässig neutralitet. Tack vare detta har många industrier kunnat byta till fjärrvärme, vilket har gynnat miljön i hög utsträckning. Regeringens förslag medför att bränslefördelningen inte längre skall kunna väljas fritt vid beräkning av skattemått. I praktiken leder detta enligt vad som anförs i motionen till att tillverkningsindustrin får skatterabatt på all uppvärmning utom just för fjärrvärme. Omläggningen innebär enligt motionärernas uppfattning en uppmär-

ning till industrin att gå över till fossila bränslen och de föreslår att förslaget avslås i denna del.

Ett motsvarande yrkande framställs i motion Fi255 av Roger Tiefensee och Lena Ek (c).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening har den tekniska utformningen av skattestimulansen för kraftvärmeverken medfört att denna produktionsform kommit att förlora i konkurrenskraft under senare år. Höjda energi- och koldioxidskatter har inneburit en förbättring av bibränslenas konkurrenskraft medan förutsättningarna för kraftvärmen försämrats. Den gröna skatteväxlingen har också medfört att kraftvärmeverkens halverade energiskatt fått en relativt sett mindre betydelse. Det finns av bl.a. dessa skäl anledning att genomföra en omläggning av den nuvarande skatterabatten för kraftvärmetekniken. Som regeringen föreslår är det härvid lämpligt att låta kraftvärmeverk få samma skatteregler som industriellt mottryck. En sådan förändring kommer att leda till högre elproduktion i befintliga kraftvärmeverk och även till en förbättring av förutsättningarna för investeringar i ny kraftvärme.

Enligt utskottets mening är det viktigt att den omläggning som nu genomförs kan ske med bibehållen konkurrenskraft för biobränslen och då särskilt för de biobränsleeldade kraftvärmeverken. För dessa verk finns särskilda bidragsformer. Sedan år 1991 har investeringsstöd utgått till biobränsleeldade kraftvärmeanläggningar. De anläggningar som fått investeringsstöd i enlighet med 1991 års energipolitiska program är förpliktigade att använda totalt minst 85 % biobränsle under en femårsperiod. För de större anläggningarna uppgår elproduktionen till ca 30 % av tillförd bränsleenergi. Därmed begränsas andelen fossilt bränsle i dessa anläggningar till ca 50 % av det bränsle som används för elproduktion. I de anläggningar som fått stöd i 1997 års program måste biobränslen utgöra minst 70 % av den totala förbrukningen under en femårsperiod. Anläggningsägaren skall vidare förbinda sig att under samma tid för framställning av el endast använda biobränslen. Det senare kravet innebär med nuvarande skatteregler att det ger lägst produktionskostnad att använda 100 % biobränslen i de anläggningar där detta är tekniskt möjligt vid samtliga driftfall.

Ett system med elcertifikat har införts och innebär en förbättrad konkurrenssituation för den biobränslebaserade kraftvärmen. Även med en övergång till industribeskattnings för den fossila kraftvärmen är biokraftsvärme rent generellt mer konkurrenskraftig, och sameldningen med fossila bränslen för elproduktion i de kraftvärmeverk som kan använda både fossila bränslen och biobränslen kommer enligt de bedömningar som redovisats i proposition 2001/02:146 i allmänhet inte längre att vara lönsamt.

När det gäller kraftvärmeverkens elavdrag vid produktion av el som används i egen verksamhet har utskottet inte funnit anledning till erinran mot regeringens förslag.

För att ytterligare minska risken för en ökad fossilanvändning i kraftvärmeverken finns det som regeringen anför anledning att ändra de särskilda turordningsregler som gäller för beräkning av skatteavdragen. Med dagens regler är det fördelaktigt att så långt möjligt hänföra beskattade fossila bränslen till elproduktionen, eftersom skatteavdragseffekten då blir större. Om en proportionering används i stället stängs möjligheten att på detta sätt få fullt avdrag för fossila bränslen i kraftvärmeverk. Eftersom kraftvärmeverken ibland drivs som fjärrvärmeverk bör samma regler i princip gälla överallt där turordningsreglerna nu tillämpas.

För fjärrvärmeverk som till någon del använder fossila bränslen innebär övergången till proportionering att möjligheten att få skattenedsättning för den del av värmen som levereras till industrin minskar. I en konsekvensrapport som beställts av Energimyndigheten beräknas den minskade nedsättningen för industrileveranser hos samtliga fjärrvärmeföretag som enbart producerar värme till 90 miljoner kronor.

Enligt utskottets mening talar starka skäl för att möjligheten att fritt välja turordningen bör avskaffas. Den gör det möjligt att uppnå skattelättnader för fossila bränslen i en omfattning och i situationer där detta egentligen inte varit avsikten. Utgångspunkten bör enligt utskottets mening vara att en proportionering skall användas.

Samtidigt står det klart att en övergång till proportionering innebär att principen om konkurrensneutralitet mellan industrins egen värmeproduktion och fjärrvärmeverkens leveranser överges och att detta kan leda till en avveckling av verkens industrikunder med ökad användning av fossilbränsle i industrin som följd.

Även om utgångspunkten bör vara att det fria valet skall ersättas med en proportionering över hela linjen anser utskottet att risken för en negativ utveckling när det gäller fjärrvärmeverkens leveranser till industrin gör det nödvändigt att skjuta upp beslutet i den delen. Enligt utskottets mening kan detta uppnås genom att möjligheten att fritt välja turordning behålls vid urvalet av bränslen som använts för industrileveranser och motsvarande. I övrigt bör kravet på proportionering genomföras på det sätt som regeringen föreslår.

Enligt utskottets mening bör uppskovet användas för att närmare bedöma risken för att fjärrvärmeverken förlorar industrikunder vid en övergång till proportionering och finna ett sätt att slutföra övergången även i dessa fall.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att regeringens förslag till omläggning av kraftvärmebeskattningen genomförs med den angivna justeringen när det gäller turordningsreglerna. Härigenom tillgodoses i allt väsentligt motionerna Fi255 (c) och Fi306 yrkande 32.

Begränsning av koldioxidskatteuttaget avseende kalk- och cementbranschen

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en förlängning av kalk- och cementindustrins begränsningsregel för koldioxidskatt.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 8.5.4, punkt 33 delvis) att den övergångsvis gällande begränsningsregeln avseende kalk- och cementbranschen m.m. (1,2-procentsregeln) förlängs ytterligare ett år. Koldioxidskattenedsättningen enligt 1,2-procentsregeln begränsas med hänsyn till minimiskattenivåerna i det nyligen antagna energiskattedirektivet. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2004.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inhämtat att de nu aktuella reglerna bedöms omfattas av de nya energiskattedirektiv som väntas träda i kraft den 1 januari 2004 och att förändringen därför endast kommer att anmälas till kommissionen. Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot förslaget och tillstyrker propositionen i denna del.

Avtrappning av energiskatteavdraget för vindkraft

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att en avtrappning av energiskatteavdraget för vindkraft skall påbörjas och avstyrker motionsförslaget om att en längre avtrappningsperiod skall fastställas.

Bakgrund

Merparten av de befintliga stödsystemen för den förnybara elproduktionen löpte ut vid utgången av 2002 eller i anslutning till införandet av elcertifikatsystemet den 1 maj 2003. Det nya stödsystemet innebär en sänkning av befintliga stödnivåer för vindkraft.

Budgetpropositionen

I propositionen föreslås (avsnitt 8.5.5, punkt 33 delvis) att en avtrappning inleds av det nuvarande avdraget för energiskatt på el som har producerats i vindkraftverk, den så kallade miljöbonusen. För landbaserad vindkraft sänks avdraget från motsvarande 18,1 till 12 öre per kWh och för havsbaserad vindkraft sänks avdraget till 17 öre per kWh. Elproduktionen i ett vindkraftverk berättigar dock endast till avdrag så länge den sammanlagda produktionstiden

i kraftverket, omräknad till timmar med full last, inte överstiger 20 000 timmar. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2004.

Motionen

I motion Fi301 av Eskil Erlandsson och Åsa Torstensson (c) anføres att regeringens planer innebär att vindkraftens miljöbonus avtrappas snabbare än vad som var tänkt för landbaserad vindkraft och de begär ett tillkännagivande om att avtrappningen bör vara baserad på en period om sju år eftersom det tar lång tid att etablera vindkraften, beroende i sin tur på att miljöprövningar och tillstånd tar lång tid i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det anledning att införa en gräns för hur länge vindkraftsproduktionen i ett kraftverk kan berättiga till skatteavdrag och att anpassa avtrappningen till drifttiden så att verket kan vara avskrivet när gränsen uppnås. Eftersom ett tidigare godkännande av detta stöd hunnit löpa ut finns det anledning att påbörja avvecklingen även om kommissionens ställningstagande till utformningen av avtrappningen ännu inte föreligger. Med den av regeringen föreslagna utformningen får avtrappningen enligt utskottets mening en lämplig längd.

Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motion Fi301 (c).

Skattestrategi för alternativa drivmedel

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att koldioxidneutrala drivmedel bör befrias inte bara från koldioxidskatt utan även från energiskatt.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer (avsnitt 8.5.6) att det är angeläget att den strategi för skattenedsättning för alternativa drivmedel som lades fast i budgetpropositionen för 2002 kan börja tillämpas så snart erforderligt statsstödsgodkännande erhållits från kommissionen. För att de koldioxidneutrala drivmedlens konkurrenskraft skall säkerställas bör dessa drivmedel befrias inte bara från koldioxidskatt utan även från energiskatt. Dessa villkor bör gälla redan fr.o.m. 2004.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot regeringens bedömning i denna del.

Avfallsskatt

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkandet om en skatt på förbränning av avfall.

Jämför avvikande mening 4 (c).

Bakgrund

Lagen (1999:673) om skatt på avfall trädde i kraft den 1 januari 2000. Dess syfte är att i överensstämmelse med EU:s avfallshierarki styra mot minskad avfallsdeponering och härigenom främja avfallsminskning, återanvändning och återvinning. I samband med införandet av lagen förklarades att en uppföljning och utvärdering av hur det nuvarande systemet för avfallsbeskattning fungerat avsågs äga rum under år 2004 och att förändringar i systemet därefter vid behov skulle genomföras (prop. 1998/99:84, s. 24).

Kommissionens godkännande av avfallsskattelagen från statsstödssynpunkt löper ut vid årsskiftet 2003/2004. En anmälan om förnyat godkännande ges inom kort in till kommissionen för granskning. I utredarens uppdrag ligger att nära följa detta ärende och föreslå de ändringar som behövs för att lagen på mest ändamålsenliga sätt skall överensstämma med statsstödsreglerna. Utredningen skall redovisa resultatet av sitt arbete senast den 31 december 2004.

2001 års avfallsskatteutredning utredde i sitt betänkande Skatt på avfall i dag – och i framtiden (SOU 2002:9) vissa aspekter av en skatt på avfall som förbränns, bl.a. konsekvenser av olika skattenivåer. Utredaren pekade på flera frågor som behövde vidare analys. I propositionen Ett samhälle med giftfria och resurssnåla kretslopp (prop. 2002/03:117) lade regeringen fast ramarna för hur arbetet med analysen av en skatt på avfall som förbränns skulle bedrivas. I enlighet med vad som där uttalades skall utredaren lämna förslag till hur en skatt på avfall som förbränns lagtekniskt kan utformas och bedöma lämpligheten av att införa en sådan skatt eller om andra ekonomiska styrmedel i stället bör förordas. Utredaren skall också bedöma vilken skattenivå som kan vara lämplig med hänsyn till de styreffekter som bör uppnås. Utredningsarbetet i denna del skall redovisas senast den 30 juni 2004.

Motionen

I *Centerpartiets* motion Fi306 yrkande 31 av Maud Olofsson m.fl. (c) föreslås att det införs en skatt på förbränning av osorterat avfall för att säkerställa den intention om minskade avfallsmängder som finns i och med deponeringsskatten. Nivån på denna bör motsvara deponiskatten för att säkerställa likvärdighet i beskattningen.

Utskottets ställningstagande

En utredning har tillsatts med uppdrag att dels utvärdera avfallsskattelagen och föreslå de ändringar som behövs, bl.a. för att den på mest ändamålsenliga sätt skall överensstämma med EU:s statsstödsregler, dels lämna förslag till hur en skatt på avfall som förbränns lagtekniskt kan utformas och bedöma om en sådan skatt är det mest lämpade ekonomiska styrmedlet.

Enligt utskottets mening bör resultatet av utredningens arbete avvaktas. Utskottet avstyrker motion Fi306 (c) yrkande 31.

Skatt på naturgrus

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en sänkning av skatten på naturgrus med 5 kr per ton.

Jämför avvikande mening 1 (m).

Bakgrund

I budgetpropositionen för år 2003 föreslog regeringen en höjning av skatten på naturgrus från 5 till 10 kr per ton naturgrus att träda i kraft den 1 januari 2003.

I motion 2002/03:Fi230 anförde Britt Bohlin m.fl. (s, v, mp) bl.a. att regeringen senast under våren 2003 borde återkomma till riksdagen med de förslag på ytterligare höjning av naturgrusskatten som kunde vara motiverade för att det av riksdagen uppsatta målet skulle uppnås. Riksdagen beslutade i enlighet med såväl regeringens förslag som motionärernas yrkande (rskr. 2002/03:24).

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer (avsnitt 8.5.8) att skatten på naturgrus bör bibehållas på nuvarande nivå.

Motionen

I motion Fi270 yrkande 40 av Lennart Hedquist m.fl. (m) föreslås att skatten på naturgrus sänks med 5 kr per ton.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning och avstyrker motion Fi270 (m) yrkande 40.

Skatter på handelsgödsel och bekämpningsmedel

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstryker regeringens förslag om en höjning av skatten på bekämpningsmedel och avstyrker motionsyrkandena om att skatterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel skall avskaffas.

Jämför avvikande meningarna 1 (m) och 4 (c).

Bakgrund

Skatterna på bekämpningsmedel och gödselmedel infördes båda 1984. Gödselmedelsskatten är 1,80 kr för varje helt kilo kväve, förutsatt att andelen kväve i medlet är minst 2 %, och 30 kr för varje helt gram kadmium i gödselmedel, till den del kadmiuminnehållet överstiger 5 gram per ton fosfor. Bekämpningsmedelsskatten är 20 kr för varje helt kilo verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet.

Genom beslut den 28 juni 2001 tillkallades en särskild utredare med uppgift att utvärdera skatterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel. I februari 2003 lämnade utredaren sitt betänkande Skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel? (SOU 2003:9). Utredaren föreslår att skatten på handelsgödsel skall vara kvar och att skattesatsen behålls oförändrad. För att minska riskerna med användningen av bekämpningsmedel föreslås att uttaget av skatt differentieras efter medlens farlighet för hälsa och miljö. I avvaktan på ett sådant system föreslås en höjning av skatten med 5 kr till 25 kr för varje helt kg verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 8.5.9, punkt 29) att skatten på bekämpningsmedel höjs den 1 januari 2004 från 20 till 30 kr för varje helt kilogram verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motioner Fi270 yrkandena 10 och 11 av Lennart Hedquist m.fl. (m) och MJ435 yrkande 4 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m) föreslås att skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel avskaffas den 1 januari 2004.

I *Centerpartiets* motion Fi306 yrkande 20 av Maud Olofsson m.fl. (c) föreslås att kväveskatten på handelsgödsel avskaffas.

Utskottets ställningstagande

En utvärdering av skatterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel har genomförts av en särskild utredare och redovisats i Skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel? (SOU 2003:9). Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet delar regeringens bedömning att skatten på bekämpningsmedel bör höjas men ser i övrigt inte någon anledning att tillstyrka några förändringar i fråga om dessa skatter utan anser att resultatet av regeringens beredning av den framlagda utvärderingen nu bör avvaktas.

Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi270 (m) yrkandena 10 och 11, Fi306 (c) yrkande 20 och MJ435 (m) yrkande 4.

Privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om lagändring med anledning av att Sveriges undantag från de allmänna reglerna för privatinförsel upphör och avstyrker motionsyrkandena om en sänkning av skatten på alkoholdrycker.

Jämför avvikande mening 1 (m).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 8.6.1, punkterna 28, 30–32, 35, 37 och 39) att lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel skall upphöra att gälla den 1 januari 2004 med anledning av att Sveriges undantag från de allmänna EG-reglerna för privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror upphör denna dag.

Även Danmarks och Finlands undantag upphör. Danmark har beslutat sänka punktskatten på sprit med knappt femtio procent, från nuvarande 275 danska kronor per liter ren alkohol till 150 danska kronor per liter ren alkohol, från den 1 oktober 2003. Även i Finland planeras betydande skattesänkningar på alkoholdrycker från mars 2004, särskilt med hänsyn till alkoholskattenivåerna i de nya baltiska medlemsstaterna. Den finska regeringen kommer i budgetpropositionen att föreslå att skatten på sprit sänks med 44 %, att skatten på mellanprodukter sänks med 40 %, att skatten på öl sänks med 32 % och att skatten på vin sänks med 10 %. Skatten på sprit kommer då att sänkas från nuvarande 50,46 euro per liter ren alkohol till ca 28 euro per liter ren alkohol. Den svenska spritskatten uppgår till 501,41 kr (ca 55 euro) per liter ren alkohol.

Regeringen anför att avskaffandet av Sveriges införselundantag kommer att medföra att gränshandeln med alkohol ökar successivt och att den illegala handeln och försäljningen av alkohol troligen också kommer att öka, om åtgärder inte vidtas. Regeringen följer därför utvecklingen på alkoholområdet noga.

Motionerna

I flera motioner från *Moderata samlingspartiet* framställs yrkanden om en sänkning av skatterna på alkoholdrycker den 1 januari 2004. Motionärerna anför att vidareförsäljningen av legalt införda kvantiteter kommer att öka om inte Sveriges prispolitik anpassas till vad som gäller eller kommer att gälla i våra grannländer med en omfattande informell och illegal försäljning och en hotad sysselsättning inom bryggerinäringen som följd. För att motverka att denna utveckling tar fart är det enligt vad som anförts nödvändigt med en snabb och resolut skatteanpassning. Motionärerna föreslår att skatten på vin sänks till 9 kr per liter vid en alkoholhalt på 12 volymprocent, med motsvarande ändring för vin med annan alkoholhalt, att skatten på öl sänks till 75 öre per liter och volymprocent och att skatten på sprit sänks till 200 kr per liter. Yrkandena framställs i motionerna Fi270 yrkandena 30–32 av Lennart Hedquist m.fl. (m), Sk310 yrkandena 2–4 av Lennart Hedquist m.fl. (m) och Fi235 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening medför undantagets upphörande att de alkoholdrycker och tobaksvaror som en enskild person förvärvat i en annan medlemsstat för sin eller sin familjs personliga bruk och som denne själv transporterar till Sverige inte skall påföras punktskatt i Sverige. Däremot skall införsel för kommersiella ändamål beskattas.

I propositionen Straffrättsliga sanktioner mot överträdelse av EG:s punktskatte regler för alkohol, tobak och mineraloljor (2002/03:10 s. 75 ff.) bedömde regeringen att omständigheter för vägledning avseende gränsdragningen mellan införsel för personligt bruk och införsel för kommersiella ändamål inte bör införas i lagen (1994:1563) om tobaksskatt och lagen (1994:1564) om alkoholskatt. Regeringen ansåg att vad som bör eftersträvas är att myndigheterna gör en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet och därvid bl.a. beaktar cirkulationsdirektivets innehåll. Ytterst är det fråga om att bedöma om omständigheterna i det enskilda fallet är sådana att varorna skall anses vara avsedda för personligt bruk eller för annat ändamål.

Det är enligt utskottets mening viktigt att utvecklingen på alkoholområdet följs noga och att regeringen vid behov återkommer till riksdagen i frågan om de skattejusteringar som kan behövas på alkoholområdet. Den beslutade skattesänkningen i Danmark och ett beslut om skattesänkning i Finland får, liksom andra förändringar i vårt närområde, tas med i bedömningen av behovet av skattejusteringar. Eftersom Systembolaget har en mycket viktig alkoholpolitisk funktion är det angeläget att denna inte försvagas med anledning av de ändrade förhållandena beträffande privatinförsel av alkohol. Om den svenska alkoholskatten skiljer sig för mycket från alkoholskatterna i de närmaste medlemsstaterna finns det risk för att Systembolagets alkoholpolitiska funktion försvagas. Detta förhållande måste särskilt beaktas vid regeringens bedömning av behovet av skattejusteringar.

Av det anförda framgår att utskottet delar regeringens bedömning av dessa frågor och att utskottet inte är berett att tillstyrka motionsförslagen om en sänkning av skattesatserna. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi270 (m) yrkandena 30–32, Fi235 (m) och Sk310 (m) yrkandena 2–4.

Skatt på lågpriscigaretter

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en höjning av minimiskatten på lågpriscigaretter.

Jämför avvikande mening 4 (c).

Bakgrund

Den 1 mars infördes en minimipunktskatt på cigaretter som har ett lägre detaljhandelspris än cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Skatten bestämdes till 90 % av den sammanlagda skatten på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Ett antal s.k. lågpriscigaretter hade lanserats på den svenska marknaden till ett pris som per paket låg ca 10 kr under priset på ett cigarettpaket i den mest efterfrågade priskategorin. Även om EU:s regler medger en minimipunktskatt på 100 % gjorde smugglingsrisken att en skatt på 90 % bedömdes som lämplig (prop. 2002/03:1 avsnitt 8.5.2, bet. 2002/03: FiU1).

Motionen

I *Centerpartiets* motion Fi306 yrkande 33 av Maud Olofsson m.fl. (c) anføres att det genom ett ändrat EG-direktiv nu är möjligt att ta ut högre skatt på cigaretter som säljs till ett lägre pris än detaljhandelspriset i den mest efterfrågade priskategorin. Motionärerna föreslår av folkhälsoskäl att skatten på sådana cigaretter höjs med 2 kr per paket.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör minimipunktskatten på lågpriscigaretter bestämmas till en nivå som tar hänsyn både till behovet av att dämpa efterfrågan och till risken för smuggling om skattesatsen skulle sättas för högt. Utskottet har härvid ansett att en skatt som uppgår till 90 % av den punktskatt som tas ut på cigaretter i den mest efterfrågade kategorin är lämplig. Utskottet har inte ändrat uppfattning i denna del och avstyrker därför förslaget om en höjning.

Med det anförda avstyrker utskottet motion Fi306 (c) yrkande 33.

Reklamskatten

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet anser att reklamskatten bör avskaffas när det statsfinansiella utrymmet medger det och avstyrker motionsyrkandena om ett omedelbart avskaffande och om olika tillkännagivanden till regeringen i saken.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Bakgrund

Skatt tas ut på annons som är avsedd att offentliggöras i landet och för reklam som är avsedd att spridas inom landet i annan form än annons. Skattskyldig är den som yrkesmässigt offentliggör reklam eller annons. Skattesatsen för annons i allmän nyhetstidning är 4 % av beskattningsvärdet och annars 11 % av beskattningsvärdet. Reklamskatt tas inte ut på direktreklam, dvs. reklamtrycksaker, inte heller på reklam i kommersiell TV och radio eller på reklam via Internet. Reklamskatten beräknas för år 2002 inbringa 1 173 miljoner kronor.

Riksdagen beslutade våren 1998 att fr.o.m. år 1999 avskaffa reklamskatten på reklamtrycksaker eftersom den var svår att tillämpa och kontrollera (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU20). Skatteutskottet erinrade i sitt yttrande (1997/98:SkU4y) till finansutskottet om att det råder bred enighet om att reklamskatten bör avskaffas. Skatteutskottet delade dock regeringens uppfattning att det vid detta tillfälle saknades ekonomiskt utrymme för att helt avskaffa skatten. Utskottet framhöll att åtgärden kunde leda till nya nackdelar för reklam i annan form och försämra konkurrensförhållandena exempelvis för gratistidningar och s.k. annonsblad. Utskottet förutsatte att regeringen noga skulle följa utvecklingen och återkomma till dessa frågor så snart som utvecklingen motiverade detta. Finansutskottet ställde sig bakom skatteutskottets förslag.

Våren 2002 anförde skatteutskottet i bet. 2001/02:SkU20 att utskottet under flera år har ansett att reklamskatten har sådana tekniska och konkurrensmässiga brister att skatten bör avvecklas men att det hittills av statsfinansiella skäl varit nödvändigt att dröja med en sådan åtgärd. Utskottet anförde att frågan om reklamskattens avveckling borde prioriteras i den kommande budgetberedningen, men delade samtidigt finansutskottets uppfattning att detta borde ske med beaktande av de budgetpolitiska målen. Riksdagen biföll utskottets begäran om ett tillkännagivande till regeringen av denna innebörd.

I budgetpropositionen för 2003 anförde regeringen (prop. 2002/03:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 8.5.3) att frågan om avskaffande av reklamskatten hade prioriterats i budgetberedningen men att regeringen funnit, med beaktande av de budgetpolitiska målen, att förutsättningar för finansiering av ett avskaffande av den resterande reklamskatten för närvarande inte föreligger. I bet. 2002/03:FiU1 avstyrkte finansutskottet motions-

yrkanden om en avveckling och utgick därvid ifrån att regeringen inför nästa års budget ånyo prövar frågan om en avveckling av reklamskatten.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer (avsnitt 8.6.2) att förutsättningar för finansiering av ett avskaffande, alternativt ett stegvis avskaffande, av reklamskatten inte föreligger.

Motionerna

I ett flertal motioner framställs yrkanden som syftar till en avveckling av reklamskatten. I motion Fi291 av Kenth Högström m.fl. (s) anförs att en avveckling av reklamskatten bör inledas när de statsfinansiella förutsättningarna finns. I motionerna Fi221 av Lennart Hedquist m.fl. (m) och Fi270 yrkande 23 av Lennart Hedquist m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om att regeringen senast i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2004 bör redovisa hur reklamskatten stegvis skall avskaffas. I motion Kr282 yrkande 13 av Kent Olsson m.fl. (m) anförs att reklamskatten slår hårt mot idrottsrörelsen och bör avskaffas på grund av sina snedvridande effekter. I motion Fi202 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) föreslås att reklamskatten avskaffas snarast. I motion Fi212 av Magdalena Andersson och Elizabeth Nyström (m) anförs att konkurrensen på mediemarknaden hårdnar och att en fortsatt särbeskattning av kvalitetsmedier som tidningar och tidskrifter är direkt ansvarig och oförsvarlig, varför regeringen omgående bör ta initiativ till en avveckling. I motion Fi213 av Per Bill och Gunnar Axén (m) anförs att reklamskatten medför rättsosäkerhet, är orättvis och snedvrider konkurrensen. Motionärerna föreslår att reklamskatten avskaffas. I motion Fi304 yrkande 40 av Alf Svensson m.fl. (kd) anförs att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag till hur reklamskatten kan avskaffas. I motion Fi248 av Johnny Gylling (kd) utgår motionärerna från beslutet att avskaffa skatten på reklamtrycksaker och begär att regeringen nu bereder plats för ett andra steg i avvecklingen av reklamskatten. I motion Fi203 av Sven Bergström och Håkan Larsson (c) anförs att reklamskatten bör avvecklas i enlighet med den beställning som riksdagen tidigare gjort.

I motion Fi227 av Bo Bernhardsson (s) anförs att reklamskatten för tidskrifter och dagspress bör avskaffas så snart som möjligt och frågan om en utvidgning till andra reklamkanaler utredas. En förändrad och utvidgad reklamskatt som också tas ut på direktreklam och reklam i kommersiell radio och TV torde enligt vad som anförs ha alla chanser att bli en folkligt omtyckt skatt.

I motion Fi300 av Gustav Fridolin (mp) anför motionären att direktreklamen till de svenska hushållen ökar markant och att en annonsskatt på direktreklam skulle minska reklamen till konsumenterna, samtidigt som den skapar ekonomiskt utrymme för andra reformer. Möjligen kan man tänka sig en växling med en sänkt annonsskatt på reklam i dagspress, för att hjälpa den svenska pressfriheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har redan tidigare klargjort sin uppfattning att reklamskatten bör avskaffas och att avvecklingen bör påbörjas när det statsfinansiella utrymmet medger det. Utskottet är mot denna bakgrund inte berett att tillstyrka motionsförslagen om en utvidgning i olika hänseenden av reklamskattens tillämpningsområde och ser inte heller någon anledning att tillstyrka förslagen om att riksdagen nu skall fatta beslut i saken eller rikta olika tillkännagivanden till regeringen i syfte att få till stånd en avveckling.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Fi202 (m), Fi203 (c), Fi212 (m), Fi213 (m), Fi221 (m), Fi227 (s), Fi248 (kd), Fi270 (m) yrkande 23, Fi291 (s), Fi300 (mp), Fi304 (kd) yrkande 40 och Kr282 (m) yrkande 13.

Skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en förlängning av skattereduktionen för bredbandsanslutningar och avstyrker motionsyrkandet om att denna skattereduktion skall avskaffas.

Även motionsyrkandena om avskaffande av övriga skattereduktioner avstyrks av utskottet.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp) och 3 (kd).

Bakgrund

Reglerna om skattereduktion för utgifter vid s.k. bredbandsanslutningar infördes den 1 januari 2001 för att stimulera enskilda till att delta i uppbyggnaden av en ny IT-struktur och ingår som ett led i den IT-politik som regeringen lade fast i propositionen *Ett informationssamhälle för alla* (prop. 1999/2000: 86). Skattereduktionen ges vid debiteringen av slutlig skatt vid 2002, 2003 eller 2004 års taxering. I underlaget för skattereduktionen ingår utgifter för en anslutning som tas i bruk under perioden 1 januari 2001–31 december 2003 och som är betalda senast vid tidpunkten för ansökan. Möjligheten till skattereduktion gällde från början 2002 och 2003 års taxeringar, men förlängdes efter förslag i föregående års budgetproposition med ett år till att även omfatta 2004 års taxering.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 8.8.1, punkt 40) att möjligheten för fysiska och juridiska personer att få skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation förlängs med två år. Regeringen anför att bredbandsutbyggnaden har blivit försenad och att detta bl.a. beror på det förändrade marknadsläget och den korta grävsäsongen i landets norra delar. Hitintills har endast ca 4 100 ansökningar om skattereduktion beviljats av skatte-

myndigheten. Detta motsvarar en skattereduktion om ca 17,5 miljoner kronor. Mot denna bakgrund är regeringen av uppfattningen att tiden måste utsträckas ytterligare två år för att möjliggöra för fysiska och juridiska personer som så önskar att ansluta sig och genomföra anslutningen och därmed kunna ansöka om skattereduktion för utgifter för bredbandsanslutningar.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* motion Fi270 yrkandena 34–36 av Lennart Hedquist m.fl. (m) slopas skattereduktionen för installation av bredband, skattereduktionen för rederinäringen och krediteringen på skattekonto av anställningsstöd.

I *Folkpartiets* motion Fi240 yrkande 36 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) avskaffar motionärerna bredbandsreduktionen.

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkande 33 av Alf Svensson m.fl. (kd) avsätter motionärerna medel för att bibehålla reglerna för anställningsstödet.

Utskottets ställningstagande

Skattereduktionen för bredbandsanslutningar syftar till att stimulera enskilda till att delta i uppbyggnaden av en ny IT-struktur och ingår som ett led i den IT-politik som regeringen lagt fast i propositionen *Ett informationssamhälle för alla* (prop. 1999/2000:86). Utskottet ser inte någon anledning att avskaffa denna skattereduktion utan delar i stället regeringens bedömning att skattereduktionen bör förlängas två år. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionsförslagen om att denna skattereduktion skall avskaffas.

Också när det gäller övriga nu aktuella skattereduktioner har dessa tillkommit genom beslut av riksdagen och syftar till att tillgodose viktiga behov. Utskottet ser inte någon anledning att överväga att nu avskaffa dessa skattereduktioner.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi240 (fp) yrkande 36, Fi270 (m) yrkandena 34–36 och Fi304 (kd) yrkande 33.

Skattereduktion för miljöinvesteringar

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet har ingen invändning mot regeringens bedömning att en skattereduktion för miljöinvesteringar bör införas.

Bakgrund

Frågan om skattereduktion för vissa miljöförbättringar väcktes i en motion som avlämnades i samband med budgetpropositionen hösten 2002. Finansdepartementet har arbetat fram en promemoria som remissbehandlats. Förslaget innebär att skattereduktion ges för en viss del av den installationskostnad en

ägare till ett permanenthus har om han installerar isolerglasfönster i ett befintligt småhus eller om han installerar ett bibränsleeldat uppvärmningssystem i ett nyproducerat småhus.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer (avsnitt 8.3.6) att en skattereduktion bör ges under en tidsbegränsad period för kostnader vid installation av isolerglasfönster eller bibränsleeldade uppvärmningssystem i permanentbostad under vissa förutsättningar. Arbetet är inriktat på att lagstiftningen skall träda i kraft vid årsskiftet 2003/04.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot regeringens bedömning och kan konstatera att regeringen nu inkommit till riksdagen med det aviserade förslaget (prop. 2003/04:19).

Skattereduktion för byggkostnader

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkandet om att skattereduktionen för mindre hyresbostäder och studentbostäder skall ersättas med en generell skattereduktion för bostadsbyggande.

Jämför avvikande mening 3 (kd).

Bakgrund

Riksdagen har godkänt att en ny investeringsstimulans till fastighetsägare införs för att tillfälligt minska produktionskostnaden för nya bostäder. Stimulansen utgår vid byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder och tillförs fastighetsägaren genom kreditering av dennes skattekonto. Den motsvarar i princip skillnaden mellan den icke avdragsgilla ingående mervärdesskatt som fastighetsägaren betalat vid byggandet, dvs. 25 % av beskattningsunderlaget, och den mervärdesskatt som fastighetsägaren skulle ha betalat om mervärdesskattesatsen i stället varit 6 %. Investeringsstimulansen utgår till projekt som har påbörjats eller kommer att påbörjas under perioden 1 januari 2003–31 december 2006 (prop. 2002/03:98, bet. 2002/03:BoU9).

Motionen

I *Kristdemokraternas* motion Fi304 yrkande 31 av Alf Svensson m.fl. (kd) anför motionärerna att skattetrycket på bostadsbyggande och bostadsinnehav måste sänkas för att främja nyproduktionen och byggmomsen bör därför halveras, inledningsvis för flerbostadshus. De föreslår att regeringens tillfälliga reduktion för visst byggande ersätts med en skattereduktion vid nypro-

duktion av flerbostadshus som motsvarar hälften av den erlagda byggmomsen, dvs. 10 % av byggkostnaden.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening fyller investeringsstimulansen vid byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder en viktig funktion. I budgetpropositionen för 2003 uttalades målsättningen att bostadsproduktionen under fyraårsperioden 2003–2006 bör uppgå till totalt 120 000 bostäder. Med den produktionsnivå som för närvarande råder finns det en risk att detta mål inte kan uppnås. Det är därför angeläget att snabbt få i gång de byggprojekt som kan startas med kort varsel och att de planer som gäller bostadsproduktionen under de närmaste åren slutförs. Investeringsstimulansen påskyndar en nödvändig och snabb höjning av produktionsnivåerna i de delar av landet där bostadsbristen är som störst.

Utskottet ser inte någon anledning att nu tillstyrka att riksdagens beslut om en stimulans för byggandet av mindre bostäder nu rivs upp och avstyrker därför motion Fi304 yrkande 31.

Lagförslagen

Utskottets ställningstagande i frågan om införande av proportionering vid beräkning av skatteavdragen vid värmeproduktion (avsnitt 8.5.3.2) medför ett behov av justeringar i lagtexten.

I proposition 2003/04:19 *Vissa skattefrågor rörande fastigheter och bostäder* förelås att den nya lagen om särskild skattereduktion vid 2005 års taxering (lagförslag 3.1) skall räknas upp i 11 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483). Som en följd av denna åtgärd blir 4 § och 7 § första stycket lagen om särskild skattereduktion vid 2005 års taxering överflödiga och bör ersättas med en hänvisning till 11 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483).

I förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi bör hänvisningen i 11 kap. 11 § till de nya styckena i 11 kap. 9 § korrigeras.

Beräkning av statsbudgetens inkomster för 2004

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker att regeringens inkomstberäkning godkänns med vissa justeringar och avstyrker godkännande av Moderata samlingspartiets, Folkpartiet liberalernas, Kristdemokraternas och Centerpartiets inkomstberäkningar.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 5.4 och bilaga 1, punkt 8) att riksdagen godkänner att statsbudgetens inkomster budgetåret 2004 beräknas till 712 miljoner kronor, varav 647 miljoner kronor från inkomsttiteln Skatter m.m.

Motionerna

Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet begär i sina partimotioner godkännande för sina respektive inkomstberäkningar. Sådana yrkanden framställs i motionerna Fi239 yrkande 5 av Bo Lundgren m.fl. (m), Fi240 yrkande 4 av Lars Leijonborg m.fl. (fp), Fi304 yrkande 1 av Alf Svensson m.fl. (kd) och Fi242 yrkande 7 av Maud Olofsson m.fl. (c).

Kristdemokraterna anför i motion Fi304 yrkande 29 av Alf Svensson m.fl. (kd) att de föreslagit totalt 200 miljoner kronor till skatteförvaltning och uppbörd för en ökad skattekontroll och förstärkt tullbevakning och att de som en effekt av detta räknar med att skatteintäkterna ökar med 720 miljoner kronor år 2004.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående föreslagit att riksdagen avvaktar kommissionens godkännande innan de föreslagna (avsnitt 8.5.1.3) förändringarna av de procentuella koldioxidskattelättnaderna för tillverkningsindustrin samt för jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksnäringarna sätts i kraft. Lättnaderna syftar till att hålla skattebelastningen för de aktuella branscherna oförändrad när koldioxidskattesatserna höjs.

Vidare har utskottet föreslagit att övergången till proportionering vid fjärrvärmeleveranser till industrin (avsnitt 8.5.3.2) skjuts upp.

Med de ändringar som kan föranledas av det anförda tillstyrker utskottet att regeringens inkomstberäkning godkänns. Utskottet avstyrker motionsyrkandena om godkännande av Moderata samlingspartiets, Folkpartiet liberalernas, Kristdemokraternas och Centerpartiets inkomstberäkningar.

När det gäller effekterna av ett resurstillskott till skatteförvaltningen framstår ett så direkt samband som motionärerna räknar med för år 2004 inte som realistiskt. En ökning av anslaget kräver tid innan den kan ge effekt och innebär också en omställning som i sig kan vara effektivitetssänkande. Enligt utskottets mening bör man vid jämförelser mellan de olika budgetalternativ som föreligger i ärendet inte räkna med denna typ av effekter på inkomsterna under det aktuella budgetåret. Med det anförda avstyrker utskottet även det nu aktuella motionsyrkandet.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Fi239 (m) yrkande 5, Fi240 (fp) yrkande 4, Fi304 (kd) yrkandena 1 och 29 samt Fi242 (c) yrkande 7.

UTGIFTSRAMAR

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om utgiftsram för 2004 och preliminär utgiftsram för 2005 och 2006 och avstyrker motionsförslagen om större respektive mindre ramar.

Jämför avvikande meningarna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Propositionen

Utgiftsområde 3 omfattar skatteförvaltningen, Tullverket och exekutionsväsendet. Riksskatteverket är chefsmyndighet för skattemyndigheterna och kronofogdemyndigheterna. Tullverket är en sammanhållen myndighet med ett huvudkontor och en regional organisation. De nämnda myndigheternas verksamhet ingår i politikområdet Skatt, tull och exekution. Ytterligare en myndighet med verksamhet inom detta politikområde är Kustbevakningen (utgiftsområde 6), som har ett självständigt ansvar för tullkontrollen till sjöss. Regeringen har föreslagit organisatoriska förändringar avseende skatteförvaltningen, och kronofogdemyndigheternas framtida organisation och verksamhet utreds för närvarande. Den nya myndigheten Skatteverket föreslås starta den 1 januari 2004.

Regeringen föreslår att riksdagen skall besluta om en utgiftsram för utgiftsområdet på drygt 8 556 miljoner kr för 2004 samt godkänna preliminära utgiftsramar för 2005 och 2006 på 8 760 miljoner kr respektive 8 907 miljoner kronor.

Ramen för utgiftsområdet år 2004 jämförd med beräkningen i 2003 års ekonomiska vårproposition är i stort sett oförändrad. I förhållande till av riksdagen anvisade medel för år 2003 ökar utgifterna med 289 miljoner kronor 2004. Förändringen förklaras huvudsakligen av pris- och löneomräkningar.

Målet för politikområdet Skatt, tull och exekution är att eftersträva skatte-, tull- och avgiftsintäkter skall säkerställas på ett rättssäkert och ekonomiskt effektivt sätt samtidigt som enkelhet skall eftersträvas och brottslighet motarbetas.

I propositionen redovisas hur målen skall uppnås inom de olika myndighetsområdena och den fortsatta politiska inriktningen, bl.a. för hur verksamheterna bör utvecklas. Generellt framhålls det vara av stor vikt att myndigheterna långsiktigt arbetar med åtgärder för att kunna hantera en med tiden allt större och mer komplicerad arbetsmängd med mindre personalresurser. Det är därför angeläget att all verksamhet effektiviseras och utvecklas ytterligare. De olika delarna i förändringsarbetet skall stödja varandra i utvecklingen av

moderna, effektiva och ändamålsenliga förvaltningar. Det skall bl.a. uppnås genom kontinuerlig IT-, metod- och kompetensutveckling. När det gäller utveckling och användning av IT i verksamheten bör myndigheterna sträva efter att vara ledande bland myndigheter inom både Sverige och Europa. Myndigheterna skall också sträva efter en hög servicenivå och förenklingar för allmänhet, näringsliv och andra myndigheter.

Att öka den elektroniska och automatiska hanteringen av dokument och information ses som en viktig del i arbetet för att kunna frigöra resurser som i stället kan koncentreras till områden med högre risk.

I det europeiska och övriga internationella administrativa samarbetet inom myndighetsområdena prioriteras insatser för regel- och procedurförenklingar, rationell användning av IT samt informationsutbyte och utbildningsinsatser.

Motionerna

Moderata samlingspartiet föreslår i partimotion Fi239 att utgiftsramen för de nu aktuella tre åren minskas i förhållande till regeringens förslag med 53 miljoner kronor, 57 miljoner kronor respektive 59 miljoner kronor (yrkandena 6 och 7 delvis). Förslaget innebär minskade anslag till skatteförvaltningen och kronofogdemyndigheterna. Motionärerna hänvisar till att deras förslag till ändringar i skattesystemet innebär att flera av de allra krångligaste skatterna att administrera och driva in skall avskaffas samt till att omorganisationen av skatteförvaltningen bör medföra effektivitetsvinster. Tullen däremot bör ges ökade resurser med hänsyn till dess viktiga funktion, inte minst när det gäller att bekämpa smuggling av narkotika. Vidare anføres att tullens verksamhet helt skall finansieras via anslag och inte delvis genom att vissa offentligrättsliga medel tas i anspråk. Förstärkningar föreslås därför med 75 miljoner kronor för vart och ett av de tre åren.

Folkpartiet liberalerna föreslår i partimotion Fi240 yrkandena 8, 9 och 11 delvis att utgiftsramen för de tre åren ökas med 150 miljoner kronor utöver vad regeringen har föreslagit. Av ökningen hänförs 100 miljoner kronor till skattemyndigheterna för effektivare process och 50 miljoner kronor till tullen för insatser mot illegal införsel av alkohol och narkotika.

Även *Kristdemokraterna* föreslår i partimotion Fi241 utgiftsramar som är större än vad regeringen föreslagit för utgiftsområdet. Utgiftsramen för 2004 bör höjas med 40 miljoner kronor (yrkande 5 delvis), för 2005 med 50 miljoner kronor och för 2006 med 70 miljoner kronor (yrkande 7 delvis). Medelstillskottet skall enligt motionen användas till att förstärka skattekontrollen, vilket är nödvändigt för att motverka den svarta ekonomins utbredning samt till förstärkt kontroll och spaning mot illegal införsel av narkotika, vapen, alkohol och tobak.

Centerpartiet, slutligen, föreslår i partimotion Fi242 ökade resurser för tullverksamheten och besparingar i skatteförvaltningens verksamhet. Sammantaget för utgiftsområdet föreslås att utgiftsramen för 2004 fastställs till ett belopp som är 60 miljoner kronor lägre än vad regeringen föreslagit och för

2005 och 2006 till ett belopp som är 80 miljoner kronor respektive 100 miljoner kronor lägre än vad regeringen föreslagit (yrkande 3 delvis).

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområdet och de förändringar däri som fyra av partierna föreslår framgår av följande tabell (miljoner kronor).

År	Propositionen	Moderata samlingspartiet	Folkpartiet liberalerna	Kristdemokraterna	Centerpartiet
2004	8 556	−53	+150	+40	−60
2005	8 760	−57	+150	+50	−80
2006	8 907	−59	+150	+70	−100

De gemensamma prioriteringarna inom politikområdet utgår i regeringens förslag från att berörda myndigheter svarar för väsentliga delar av samhällets viktigaste regelsystem. Av stor betydelse är att myndigheterna kan få allmänhet och företag att känna förtroende för rättssäkerheten och rättstryggheten i dessa regelsystem samt att allmänhet och företag därmed frivilligt efterlever regelsystemen. I det löpande arbetet skall myndigheterna kontinuerligt arbeta för att höja effektiviteten i verksamheten samtidigt som servicen till allmänhet och företag skall förbättras.

Skatteförvaltningen skall även fortsättningsvis prioritera förstärkt skattekontroll. I detta ingår bl.a. en fördjupad kontroll av internationella transaktioner och av företag som hanterar stora skatteunderlag samt insatser mot ekonomisk brottslighet. I budgetpropositionen konstateras att den nedåtgående trenden i skattekontrollverksamheten har vänt. Ökade insatser i kampen mot ekonomisk brottslighet har gjorts. Även verksamheten i övrigt visar en positiv utveckling. Regeringen gör bedömningen att de resurstillskott som gjorts och den kontinuerliga effektiviseringen av arbetet har bidragit till dessa förbättringar.

Exekutionsväsendet skall bl.a. prioritera verksamheten i enlighet med den nya indrivningspolicy som gäller fr.o.m. 2002. En höjning av ambitionsnivån inom indrivningsverksamheten är nödvändig. Regeringen gör bedömningen att det nya och delvis införda IT-stödet är en viktig del av effektiviseringen av indrivningsverksamheten.

Insatser mot narkotika och storskalig illegal införsel av alkohol och tobak skall ges fortsatt hög prioritet hos Tullverket och Kustbevakningen. Tullen har under 2002 gjort färre beslag av narkotika än tidigare. Mängden beslagtagen narkotika av vissa preparat har dock ökat. Beslagen av alkohol har ökat under året medan beslagen av tobak har minskat. Det samhällsekonomiska värdet av samtliga beslag har ökat jämfört med 2001. En positiv omständighet är dock att träffsäkerheten fortsatt att öka, vilket torde vara ett resultat av de förbättringar som skett av Tullverkets underrättelse- och riskanalysarbete. För

att ytterligare öka träffsäkerheten är det angeläget att förbättringsarbetet fortgår. Det finns inga tecken på att mängden narkotika i samhället minskar, och inte heller mängden illegalt införd alkohol och tobak. Utskottet anser därför att det finns goda skäl för den resursförstärkning på 10 miljoner kronor respektive 5 miljoner kronor som regeringen föreslår för de kommande två åren i syfte att förbättra insatserna för att komma åt narkotikasmugglingen och annan gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Enligt utskottets mening torde de förslag om förstärkningar till tullen som lagts fram i motionerna i syfte att bekämpa smuggling av främst narkotika och alkohol bli tillräckligt väl tillgodosedda genom de resursförstärkningar som regeringen föreslagit. Utskottet vill också med anledning av vad som framförts i en av motionerna framhålla att insatser mot ekonomisk brottslighet är en prioriterad uppgift för skatteförvaltningen, vilket regeringen beaktat i sitt förslag till utgiftsramar.

Utskottet har inget att erinra mot de överväganden som ligger till grund för regeringens förslag. Sammanfattningsvis anser utskottet att regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdet Skatt, tull och exekution är väl avvägt. Utskottet tillstyrker följaktligen regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Stockholm den 28 oktober 2003

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Anna Grönlund (fp), Lennart Hedquist (m), Ulla Wester (s), Per Landgren (kd), Marie Engström (v), Per-Olof Svensson (s), Lennart Axelsson (s), Gunnar Andrén (fp), Roger Tiefensee (c), Inger Nordlander (s), Ulf Sjösten (m), Catharina Bråkenhielm (s), Fredrik Olovsson (s), Björn Hamilton (m) och Britta Rådström (s).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen – m

av Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m) och Björn Hamilton (m).

Skatteförslagen och inkomstberäkningen

Inriktningen

För oss moderater är skattesänkningar i grunden en fråga om människors frihet och rätt att bestämma över sina egna liv. Det är otillständigt att det finns människor som trots att de arbetar heltid också tvingas leva på bidrag på grund av att de betalar så mycket i skatt, att företagare tvingas i konkurs på grund av skattesystemet och att människor tvingas från gård och grund för att de inte har råd att betala boendeskatteerna.

Samtidigt är de höga skatterna ett av de viktigaste tillväxthindren i Sverige. Därför är det viktigt att först sänka de mest tillväxtskadliga skatterna. Med en högre tillväxt blir det lättare att genomföra ytterligare skattesänkningar utan att äventyra sunda statsfinanser.

Långsiktigt bör skatterna sänkas åtminstone till samma nivå som i andra jämförbara industriländer. Ordningen bör vara att de skatter som är mest skadliga för tillväxten sänks först. Därför är förbättrat grundavdrag, höjd brytpunkt och avskaffad värnskatt prioriterade inkomstskattesänkningar. Därför är sänkt förmögenhets-, arvs-, gåvo- och dubbelbeskattning prioriterad tillsammans med mer förmånliga regler för en- och fåmansföretagare. Moderaterna vill också successivt avskaffa fastighetsskatten och införa ett särskilt barnavdrag.

Sänkt inkomstskatt

Sverige behöver en *inkomstskattereform* som medför att medborgarna får behålla en större del av sin inkomst. Reformen består av fyra delar:

- Skatten på den först intjänade delen av inkomsten sänks för alla. Syftet med detta är dels att alla skall kunna leva på sin lön, dels att minska margineffekten för de lägsta inkomstgrupperna. Detta åstadkoms genom att grundavdraget höjs till 50 000 kr per år för alla. Beloppet utformas som ett månatligt avdrag.
- Beskattningen skall utformas så att fler motiveras att arbeta. Vi vill därför införa ett förvärvsavdrag för pensionsgrundande inkomster. Förvärvsavdrag såväl som grundavdrag görs mot den kommunalt beskattningsbara inkomsten. Ett förvärvsavdrag i den kommunala beskattningen på minst 15 % av den pensionsgrundande inkomsten införs.
- Brytpunkten för statlig inkomstskatt höjs och den s.k. värnskatten avskaffas. På så vis minskar marginalskatterna i de högre inkomstsiketen,

vilket också stimulerar arbetsutbudet och förbättrar avkastningen på utbildning. Den statliga inkomstskatten avvecklas på sikt.

- Det är orimligt att skattesystemet inte tar hänsyn till försörjningsbörda. Framför allt är det barnfamiljer som har det svårt att få ekonomin att gå ihop. För att lätta på försörjningsbördan införs ett extra grundavdrag på 8 000 kr per barn 2004 som sedan gradvis ökas under budgetperioden till 15 000 kr per barn.

Dessa skattesänkningar är så omfattande att de inte fullt ut kan genomföras omedelbart. Nästa år bör grundavdraget för alla höjas rejält och det extra barnavdraget för barn börja införas. Förvärvsavdraget växlas mot dagens skattereduktion.

- År 2004 införs ett grundavdrag på 24 200 kr som år 2005 höjs till 25 200 kr. Grundavdraget trappas upp med 20 % över 70 000 kr och trappas ned med 10 % över 120 000 kr. Över 270 000 kr uppgår grundavdraget till 19 200 kr respektive 20 200 kr.
- Ett grundavdrag för barn införs med 8 000 kr per barn upp till 16 år fr.o.m. nästa år. Det ökas till 10 000 kr år 2005. Personer som inte kan utnyttja avdraget får motsvarande utbetalning.
- Ett förvärvsavdrag med 12 % av den pensionsgrundande inkomsten införs. Skattereduktionen för allmän pensionsavgift växlas mot detta förvärvsavdrag. Växlingen är neutral ur skattesynpunkt för medborgarna.

Skattesänkingsstrategin inriktar sig nästan uteslutande på att i första hand sänka inkomstskatten för dem som tjänar allra minst. Det är de unikt höga skatterna på låga inkomster, ytterligare förvärrade av de mycket kraftiga kommunala och landstingskommunala skattehöjningarna, som skapar beroendet av bidrag och som dämpar viljan att arbeta.

Vi föreslår också ett avskaffande av värnskatten som fungerar som en straffskatt på kunskap och heltidsarbete och som riskerar att få vår mest välutbildade arbetskraft att söka sig utomlands eller minska sitt arbetskraftsdeltagande. Värnskatten tas bort år 2004 och brytpunkten justeras upp till den nivå där pensionsavgifter inte längre tas ut år 2005 och höjs ytterligare år 2006. Skattereduktionen för utländska experter behövs inte och kan avskaffas. Regeringens förslag till grön skatteväxling avslås och skattereduktionen för fackföreningsavgift ersätts med en avdragsrätt för avgift till fackförening.

Det måste också skapas förutsättningar för vanliga människor att kunna köpa *hushållstjänster*. Det ökar välfärd och flexibilitet. Stressen minskar och ett större utbud av arbete skapas. För tjänster utförda i hemmet skall enligt vår mening en skattereduktion på 50 % av arbetskostnaden på maximalt 50 000 kr per hushåll införas. Det leder till att svarta jobb blir vita och gör att människor kan känna att både tiden och pengarna räcker till.

Planmässigt avskaffande av fastighetsskatten

Fastighetsskatten strider mot den s.k. likviditetsprincipen att skatt skall tas ut först då faktisk inkomst uppstått. Den har dessutom blivit särskilt betungande

för människor som har sin utkomst i tillväxtområden och s.k. attraktiva områden. Fastighetsskatten har därutöver en segregeringseffekt i och med att dess höjd gör det svårt för människor med lägre inkomster att bo kvar i områden med höga taxeringsvärden.

Det är viktigt att beskattningen upplevs som rimlig och rättvis. Fastighetsskatten är av många olika skäl en sällsynt illa omtyckt skatt och då också för att den ligger i toppen på ett redan alltför högt skattetryck. Vidare är dagens konstruktion sådan att i stort sett hela den reala värdeökningen, dvs. värdeökning efter att inflationen borträknats, tas i skatt. Mot denna bakgrund anser vi moderater att fastighetsskatten på sikt skall avskaffas.

Som de första stegen i en sådan avveckling föreslår vi att fastighetsskattesatsen för småhus, fritidshus och flerfamiljshus sänks med 0,2 procentenheter 2004 och med ytterligare 0,1 procentenhet 2005 och 2006. Detta innebär att skattesatsen för småhus och fritidshus sänks från 1,0 till 0,6 % och för flerfamiljshus från 0,5 till 0,1 %. Vidare föreslår vi att den orättvisa och snedvridande schablonintäkten vid beskattningen av bostadsrättsföreningar avskaffas.

För att eliminera verkningarna av de extrema och galopperande höjningarna av taxeringsvärdena som skett främst i tillväxtregioner och i attraktiva kustområden vill vi införa ett tak för fastighetsskatteuttaget.

Skattetaket utgörs av 80 kr multiplicerat med fastighetens kvm värdeytan adderat med 2 kr per kvm tomt. Maxskatten för tomten är 5 000 kr per fastighet. Regeln i kombination med den begränsningsregel som i dag finns gör att skattebelastningen minskar för alla de mest utsatta grupperna av fastighetsägare. Takregeln gör att den s.k. dämpningsregeln blir onödig.

Sänkt skatt på företagande

Sänkta skatter är en viktig del i en mer företagervänlig politik. Det finns några åtgärder på skatteområdet som har särskilt stor betydelse för företagen. Det gäller de s.k. 3:12-reglerna, arvs- och gåvoskatterna, förmögenhetsskatten och dubbelbeskattningen.

De s.k. 3:12-reglerna har införts för att förhindra att ägare till fåmansbolag gör om löneinkomster till kapitalinkomster för att på så vis minska sin skattebelastning. Som regelsystemet i dag är utformat diskrimineras unga, växande och kunskapsintensiva företag. Denna typ av företag belastas med högre skatt än om motsvarande verksamhet skulle ha ägt rum i ett större företag. Reglerna har också ändrats flera gånger, ibland för att täppa till ”luckor” i lagstiftningen och ibland för att underlätta för företagare, vilket gjort dem komplexa och svåröverskådliga. Det grundläggande problemet är att beskattningen av fåmansföretagare och egenföretagare utformats med löntagarbeskattningen som likformighetsnorm. Detta menar vi är fel. Att vara företagare innebär att bära hela risken för verksamheten. Går det bra gör man vinst, går det dåligt finns inget skyddsnät. Detta gör att företagande i betydande grad skiljer sig från att ha en anställning. Regeringen har i budgetpropositionen föreslagit vissa lättnader av 3:12-reglerna. Dessa är dock långt ifrån tillräckliga. De

diskriminerande 3:12-reglerna bör avskaffas. Även de särskilda reglerna om beskattning av en företagsledares maka och barn bör avskaffas.

Under början av detta decennium uppstod på grund av 3:12-reglerna en s.k. pomperipossaeffekt vid *andelsbyten*. Fåmansbolagsägare som förlorat allt de arbetat ihop och satsat fick skatteskulder därför att deras fåmansbolag vid en försäljning fått ett fiktivt värde som inte kunde realiseras och som delvis beskattades som inkomst av tjänst. Man hade nämligen tagit emot aktier i ett annat företag som betalning för det företag man startat och varit fåmansägare i. Denna skatt på inkomst av tjänst fanns kvar även efter det att företagaren förlorat allt. Detta lyckades riksdagen under december 2002 rätta till retroaktivt (prop. 2002/03:15). I riksdagsbeslutet förutsatte skatteutskottet att regeringen efter en analys av kontantgränsens tillämpning skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka konsekvenser denna analys bör föranleda för det skatterättsliga andelsbytessystemet (bet. 2002/03:5). Regeringen har ännu inte återkommit med ett sådant förslag eller redovisat vad ett sådant förslag skulle kosta. Vi anser att det är oetiskt mot de människor som nu lever med s.k. pomperipossaskulder till staten samtidigt som det är ett flagrant åsidosättande av den lagstiftande folkligt valda församlingen i Sverige. Regeringen bör omgående och senast i vårpropositionen 2004 återkomma med en redovisning av de åtgärder som behövs för att eliminera återstående pomperipossaeffekter och kostnaderna härför.

Arvs- och gåvoskatten är en skatt på överlåtelse av ägande. Den kan medföra allvarliga konsekvenser för företag om arv- eller gåvomottagaren måste finansiera arvs- eller gåvoskatten med medel från företaget. Som exempel kan nämnas att om nästa generation skall ta ut 100 000 kr för att betala arvsskatten från ett fåmansbolag så kan det innebära att nästa generation måste ta ut 210 000 kr från företaget för att betala inkomstskatten på utdelning och arvs-skatten.

För enskilda människor innebär dessutom existensen av arvs- och gåvoskatt att en mängd orationella transaktioner genomförs, som i sin tur har negativa samhällsekonomiska konsekvenser. Dessa förhållanden har även belysts av Skattebasutredningen. Skatten ger dessutom staten bara marginella inkomster, men har tillväxtfientliga effekter då den leder till en planering av företagsverksamhet som motiveras av hänsyn till skatten i stället för till verksamheten. Arvs- och gåvoskatten bör därför avskaffas. Förändringen leder också till att besparingar kan göras i det nya skatteverket, som skulle slippa en omfattande ärendehandläggning.

Många har haft en oro för arvsskattens konsekvenser, men har tagit till sig signalerna att den nu var på väg bort. I det längsta var beskedet att *arvsskatten mellan makar* skulle försvinna den 1 juli 2003. Arvsskatten mellan makar är en synnerligen orättfärdig skatt som alltså borde ha tagits bort för länge sedan. När regeringen nu aviserat ett förslag om detta är det ett renlighetskrav att ändringen skall gälla från den 16 september 2003, när budgetpropositionen aviserade förändringen. Dödsfall under återstoden av 2003 skall inte straffas

på ett orättmätigt sätt. En sådan tidigareläggning har en marginell inverkan på statens inkomster.

Skatten på *förmögenheter* har slopats i de flesta länder. I Sverige tas förmögenhetsskatt ut även på förhållandevis små förmögenheter. Skattesatsen är internationellt sett hög. Det gör att Sverige kommit i en särdeles ogynnsam position vad gäller konkurrens om kapital. Skatten ökar avkastningskravet på investeringar som görs här. Vi föreslår att sambeskattningen av förmögenhet tas bort år 2004. Fribeloppet per person blir därmed 2 miljoner kronor. Förmögenhetsskatten slopas 2005.

Svenska aktieägare missgynnas i förhållande till utländska ägare, vilka i de flesta fall inte drabbas av någon beskattning av *aktieutdelningarna*. Detta medför också att det utländska ägandet i svenska företag ökar, vilket i sin tur ökar benägenheten att flytta företagen eller delar av verksamheten från Sverige. Skatten på aktieutdelningar slopas därför fr.o.m. 2005 års vinster.

Inkomster från *royalty* på patent skall kunna beskattas som inkomst av kapital. Här framstår tydligt likheterna mellan humankapitalet och realkapitalet. I dag beskattas royaltyinkomsterna som inkomst av tjänst, vilket driver uppfinningsrika innovatörer ut ur landet. Vi bör i stället slå vakt om deras kompetens att utveckla nya idéer i Sverige.

Den svenska beskattningen av *jordbrukets* produktionsmedel är även den extremt hög. Eftersom livsmedelspolitiken är densamma i hela EU framstår den svenska skattebelastningen här i sin klaraste dager. Vi vill sänka beskattningen av diesel till samma nivå som den i våra främsta konkurrentländer. Skatten på diesel för jord- och skogsbruket och entreprenadmaskiner sänks till 53 öre per liter. Skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel tas bort.

Skatten på *naturgrus* bör sänkas med 5 kr per ton.

Sänkta energiskatter m.m.

Enligt vår mening skall miljöskatter tas ut i produktionsledet medan energiskatter skall tas ut i konsumentledet. Då erhålls en konkurrensneutral beskattning mellan olika energiproducenter och mellan olika bränslen. I Sverige finns en skatt som bryter mot denna princip. Det är den extra energiskatt som tas ut på el producerad i kärnkraftverk. På sikt bör den tas bort. Redan nästa år bör den sänkas med motsvarande 0,3 öre per kWh, 2005 med 0,4 öre per kWh och 2006 med 0,5 öre per kWh.

För många svenskar är bilen det enda möjliga transportmedlet. Det gäller för resor från och till arbetet, för att hinna hämta och lämna barn på dagis eller för socialt umgänge på fritiden. Oavsett var i Sverige man befinner sig underlättar bilen vardagen och är till glädje på fritiden. Hög bränslebeskattning medför att arbetsresor försvåras och att utrymmet för umgänge med familj och vänner krymper. Höga bränsleskatter motiveras ofta med miljöargument. De har emellertid endast marginell påverkan på konsumtionen av bränsle. Eftersom transporterna är nödvändiga äger de rum trots den höga kostnaden. Skatten på såväl bensin som på diesel bör sänkas. Den skall inte vara avsevärt högre i Sverige än genomsnittligt i Europa. Energiskatten på

bensin och diesel bör sänkas med 13 öre per liter inklusive momseffekten den 1 juli 2004 och med ytterligare 57 öre inklusive momseffekt den 1 januari 2005.

Förslagen om höjd *elskatt* avvisas. Det finns inte övertygande skäl att utan närmare analys lägga en ytterligare skattebörda på energisektorn. Nivån på beskattning av energi, utöver de rena miljöskatterna, bör fastställas genom en sedvanlig avvägning mellan beskattning av olika skattebaser, med syfte att minimera de samlade snedvridande effekterna av skattesystemet.

Övriga skatteförändringar

När de skattefria införselkvantiteterna från andra EU-länder stiger är det givetvis viktigt att anpassa de svenska *alkoholskatterna* till omvärldens nivåer. Den danska nivån kan tjäna som riktmärke. Sänks inte alkoholskatterna kommer allt större mängder av den i Sverige konsumerade alkoholen att antingen köpas utomlands eller smugglas in i Sverige. I Sverige har redan bryggerinäringen kommit i svårigheter på grund av de höga svenska punktskatterna. Regeringens passivitet missgynnar svensk industri och svenska konsumenter. Vi vill anpassa dessa skatter till den danska nivån på alkoholskatter och föreslår att skatten på vin med en alkoholhalt på 8,5 till 15,0 volymprocent alkohol sänks från 22,08 kr till 9 kr per liter, med motsvarande ändring för vin med annan alkoholhalt, att skatten på öl sänks från 1,47 kr till 75 öre per volymprocent och att skatten på sprit sänks från 501,75 kr till 200 kr per liter ren alkohol, allt per den 1 januari 2004.

Skatt på annonser och *reklam* infördes i början av 1970-talet för att finansiera ökningen av presstödet och för att få en enhetlig beskattning av annonser och reklam. Svårigheter i tillämpningen och kontrollen av skatten på annonser och reklam har lett till att den del av skatten som avser reklamtrycksaker redan har avskaffats. Skatten är inte konkurrensneutral och de svårigheter i tillämpningen och kontrollen som var skälet till att reklamskatten på reklamtrycksaker avskaffats gäller precis i lika stor utsträckning för de delar av reklamskatten som finns kvar. En enig riksdag har uttalat att slopandet av reklamskatten skulle prioriteras i föreliggande budget. Detta har regeringen underlåtit. Regeringen bör i 2004 års vårproposition redovisa hur reklamskatten skall avskaffas stegvis.

Vi föreslår att skattereduktionerna för bredband, rederinäring och anställningsstöd avskaffas.

Med det anförda föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Moderata samlingspartiets förslag.

Med det anförda tillstyrks motionerna Fi202 (m), Fi206 (m), Fi212 (m), Fi213 (m), Fi221 (m), Fi223 (m) yrkandena 1 och 2, Fi235 (m), Fi239 (m) yrkandena 8–10, Fi270 (m) yrkandena 1–41, Fi299 (mp), Fi308 (kd) yrkande 18, Sk299 (m), Sk300 (m) yrkandena 2–4, Sk310 (m) yrkandena 2–4, Sk350 (m) yrkande 1, Sf289 (m) yrkande 20, So418 (m) yrkande 19, Kr282 (m) yrkande 13, MJ435 (m) yrkandena 3 och 4, N248 (m) yrkandena 9 och 10, N342 (m) yrkande 3 och A258 (m) yrkandena 2–4 och 7.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi239 yrkande 5.

Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Inte minst med tanke på tullens funktion i narkotikabekämpningen är det viktigt att tullen får ökade resurser för kontrollverksamheten. För att uppnå detta bör det göras en höjning av anslagsnivån samtidigt som tullen inte bör disponera och i sin kontrollverksamhet vara beroende av medel som kommer in via offentligrättsliga avgifter.

Vi tillstyrker den förstärkning av anslagsnivån med 75 miljoner kronor som föreslås i motion Fi239 av Bo Lundgren m.fl. (m). Vi tillstyrker också förslaget om minskade utgiftsramar för skatteförvaltningen och kronofogdemyndigheterna. Moderaternas förslag till ändringar i skattesystemet innebär att en del av de allra krångligaste skatterna att administrera och driva in skall avskaffas. Vidare bör den nya organisationen av skatteförvaltningen medföra effektivitetsvinster. Totalt kan därför ramarna för utgiftsområdet för de aktuella tre åren minskas med 53 miljoner kronor, 57 miljoner kronor respektive 59 miljoner kronor.

Vi tillstyrker motion Fi239 (m) yrkande 6 delvis och 7 delvis.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen – fp

av Anna Grönlund (fp) och Gunnar Andrén (fp).

Skatteförslagen och inkomstberäkningen

Inriktningen

Sverige behöver en ny skattepolitik.

För Folkpartiet är målet med politiken att öka människors makt över sina liv. Vår vision för Sverige är ett land som ger nya möjligheter – för alla. För detta behövs en skattepolitik som skapar tillväxt och välfärd. Det grundläggande temat skall vara: ”Det måste löna sig att arbeta, spara och ta risker.”

Vi skall ha breda skattebaser och låga skattesatser. Skattesystemet måste vara lätt att förstå och bygga på generella skattesatser och likformighet. Detta ökar rättvisan och minskar motiven att försöka hitta vägar att kringgå beskattningen. En reform skall bidra till att ge människor större makt över sina liv och uppmuntra arbete, företagande, egenförsörjning, risktagande, sparande och eget ansvar.

Detta är absolut nödvändigt om vi skall lägga grunden för en högre ekonomisk tillväxt. Vi har nått vägs ände i att lappa och laga i ett alltmer tillväxtfientligt och obegripligt skattesystem. Vi har också nått vägs ände för möjligheten att ersätta sänkta skatter på vissa områden med höjda skatter på andra. Ett internationellt konkurrenskraftigt skattesystem för jobb och företagande kräver därför ett stegvis sänkt skattetryck. Ett brett arbete med att reformera skattesystemet bör därför genomföras.

Vi skall ha lägre inkomstskattesatser – sänkt skatt för låginkomsttagare och sänkta marginalsatser.

Vi skall ha sänkt skatt på individuellt ägande och risksparande och sänkta skatter på företagande och för företagare.

Sänkt inkomstskatt för alla

Vi vill föra tillbaka inkomstskatten till de principer som bestämdes vid skattereformen – att de flesta bara skall betala 30 % i skatt, och att de med höga inkomster skall betala 50 % på de högre inkomstdelarna. Folkpartiets förslag till en enklare och lägre inkomstbeskattning för alla består av följande delar.

- Avskaffad värnskatt, vilket sänker den högsta marginalsatserna med 5 procentenheter.
- Gränsen för statlig skatt flyttas upp till inkomster på 340 000 kr per år.
- Förvärvsavdrag mot kommunalskatten införs på 2 % av inkomsten, vilket gör det mer lönsamt att arbeta även vid lägre inkomster.

Med våra skatteförslag får över en miljon skattebetalare lägre marginalsatt. Det blir en ordentlig minskning av den andel som betalar statlig skatt. Regeringens förslag om skattereduktion om 200 kr och en begränsning av uppräkningsgränserna kan avslås.

Vi vill införa en skattereduktion för inköp av hushållsnära tjänster. Detta kommer att skapa en marknad för nya företag inom en sektor där det redan finns en tydlig efterfrågan och där mycket arbete utförs svart i dag.

Folkpartiet vill även stimulera pensionssparande genom att i två steg höja den avdragsgilla gränsen från ett halvt till ett basbelopp.

Skattesänkningarna finansieras delvis genom att avdragsrätten för fackliga avgifter tas bort. Avdrag skall endast kunna medges för kostnader för inkomstens förvärvande.

Arbetsgivaravgiften är en tung del av skatten på arbete. Lägre arbetsgivaravgifter kommer att göra det lättare att anställa fler människor, inte minst inom tjänstesektorn. Folkpartiets långsiktiga inriktning är att den del av arbetsgivaravgifterna som är en ren skatt skall tas bort. I ett första steg föreslår vi att arbetsgivaravgifterna i den privata tjänstesektorn sänks med 5 miljarder kronor.

När det särskilda grundavdraget för pensionärer togs bort kompenserades många änkor inte fullt ut. Vi föreslår att riksdagen uppdrar åt regeringen att snarast återkomma med förslag till ändringar av beslutet om avskaffat särskilt grundavdrag för pensionärer för änkor. Enligt vår mening bör det kunna ske genom att avdraget i stället trappas av under en femårsperiod fr.o.m. år 2003.

Småföretagen

För att höja tillväxten och få fler människor i arbete krävs bra förutsättningar för befintliga företag att överleva och växa och nya att starta. Det är de små företagen som främst står för tillväxten. Därför måste småföretagarens makt stärkas.

Regelverken och administrationen kring företag är krångliga och illa anpassade till små företags verklighet. Syftet med det omfattande uppgiftslämnandet och den detaljerade bokföringen står inte i proportion till den tid som en småföretagare måste lägga ned själv eller köpa av en expert. Regler om avskrivningar, expensionsmedel, räntefördelningsbelopp m.m. saknar ofta relevans. En del förenklingar har genomförts men ytterligare förenklingar måste ske. Ett möjligt förslag är att enmans- och fåmansföretag får använda en mycket förenklad blankett där de redovisar totala inkomster, löner och avgifter samt en schablon för kostnader. Resten är skattepliktigt överskott.

Regeringen har aviserat vissa lättnader i *3:12-reglerna*. De krångliga reglerna blir dock i huvudsak kvar och även orättvisan i beskattning mellan små och stora företag. Den skattelindring som regeringen föreslår är dessutom utformad på ett sånt sätt att det kommer att ta 23 år innan den får full verkan.

Folkpartiet vill att småföretagen skall få det lättare redan nu. Därför vill vi att fåmansbolagsreglerna förenklas avsevärt och att skattebördan på småföretagare samtidigt sänks så att en rättvisa uppnås mellan beskattningen av små och större företag.

Under början av detta decennium uppstod på grund av *3:12-reglerna* en s.k. pomperipossaeffekt vid *andelsbyten*. Fåmansbolagsägare som förlorat allt de arbetat ihop och satsat fick skatteskulder därför att deras fåmansbolag vid

en försäljning fått ett fiktivt värde som inte kunde realiseras och som delvis beskattades som inkomst av tjänst. Man hade nämligen tagit emot aktier i ett annat företag som betalning för det företag man startat och varit fåmansägare i. Denna skatt på inkomst av tjänst fanns kvar även efter att företagaren förlorat allt. Detta lyckades riksdagen under december 2002 rätta till retroaktivt (prop. 2002/03:15). I riksdagsbeslutet förutsatte skatteutskottet att regeringen efter en analys av kontantgränsens tillämpning skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka konsekvenser denna analys bör föranleda för det skatterättsliga andelsbytessystemet (bet. 2002/03:5). Regeringen har ännu inte återkommit med ett sådant förslag eller redovisat vad ett sådant förslag skulle kosta. Vi anser att det är oetiskt mot de människor som nu lever med s.k. pomperipossaskulder till staten samtidigt som det är ett flagrant åsidosättande av den lagstiftande folkligt valda församlingen i Sverige. Regeringen bör omgående och senast i vårpropositionen 2004 återkomma med en redovisning av de åtgärder som behövs för att eliminera återstående pomperipossaeffekter och kostnaderna härför.

Den lättnad i *dubbelbeskattningen* av bolagsinkomster som införts i Sverige är begränsad till på Stockholms fondbörs ej noterade företag. Folkpartiet har länge argumenterat för att införa regler som avskaffar dubbelbeskattningen på utdelningar i alla företag. Detta är främst en skatt riktad mot enskilda aktieägare med få aktier och företagsägare som expanderar. De stora institutionerna är undantagna medan de mer än fem miljoner människor som äger aktier, främst via aktiefonder, drabbas. Folkpartiet föreslår att dubbelskatten på aktier lindras genom att skatten på aktieutdelningar för privatpersoner sänks i flera steg. Som ett första steg föreslår vi att skatten på utdelningar sänks 2005.

Fastighetsskatten är orimlig i sin utformning och nivå. Största problemet är att fastighetsskatten inte bygger på principen om skatt efter bärkraft. Alla undantagsbestämmelser som har måst införas är ett uttryck för detta.

Folkpartiet kräver att fastighetsskatten reformeras för att på sikt avskaffas. Olika bostadsformer skall beskattas likvärdigt. Taxeringen måste bli rättvis och rättssäker. En sänkning måste omgående ske. Dagens nivå och utformning, i kombination med förmögenhetsskatt, innebär att vissa hushåll drabbas extremt hårt och inte har råd med sina bostäder längre.

Fastighetsskatten sänks, från 1,0 % av taxeringsvärdet till 0,8 % för småhus och från 0,5 % till 0,3 % för flerfamiljshus. Taxeringsförfarandet skall reformeras och fortsatta stegvisa sänkningar ske. På sikt avskaffas fastighets-skatten helt.

Sänk skatten på sparande och risktagande

Sverige skall vara ett attraktivt land att spara och investera i, även för svenskar. Därför vill vi på sikt avskaffa förmögenhetsskatten. Som ett första steg vill vi sänka den genom att avskaffa sambeskattningen av makar. Sambeskattningen av makar i förmögenhetsbeskattningen är en restprodukt i skattesystemet från den tid då kvinnor inte betraktades som egna ekonomiska sub-

jekt. I ett andra steg vill vi höja fribeloppet till 2,1 miljoner kronor. Som ett tredje steg avskaffas förmögenhetsskatten helt.

Grön skatteväxling

Folkpartiet liberalerna är förespråkare för grön skatteväxling. Vi är principiellt för en lösning som lyfter av en del av skattebördan på arbete och lägger den på verksamhet som belastar miljön. Det är dock viktigt att skatteväxlingen inte leder till oavsiktliga effekter på inkomstfördelningen. En utvärdering av den s.k. gröna skatteväxlingen som nyligen har gjorts på uppdrag av Finansdepartementets långtidsutredning visar att skatteväxlingen har fördelat om inkomster från hushåll med låga inkomster till hushåll med högre inkomster. Vi går därför emot de föreslagna extra höjningarna av energiskatterna för hushållen och den föreslagna reduktionen av inkomstskatten. Det viktigaste är att arbeta för en gemensam koldioxidskatt inom EU, och i förlängningen globalt. Vi föreslår att en skatt på sopförbränning införs.

Vi avslår också regeringens förslag om förlängd bredbandsreduktion och vill i stället avskaffa reduktionen.

Vi föreslår att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Folkpartiets förslag.

Med det anförda tillstyrks motionerna Fi240 (fp) yrkandena 1, 2, 31 och 33–36, Fi305 (fp) yrkandena 3, 8, 10–13 och 17, Fi308 (kd) yrkande 18 och Fi299 (mp).

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi240 (fp) yrkande 4.

Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Vi tillstyrker förslaget i motion Fi240 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) om att utgiftsramarna för vart och ett av åren 2004–2006 höjs med 150 miljoner kronor utöver vad regeringen har föreslagit. Av höjningen skall 100 miljoner kronor tillföra skattemyndigheterna resurser för en effektivare process. Resten av höjningen bör användas för att ge tullen möjlighet att öka sina insatser mot den illegala införseln av alkohol och narkotika.

Vi tillstyrker motion Fi240 (fp) yrkandena 8, 9 och 11, alla i denna del.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen – kd

av Per Landgren (kd).

Skatteförslagen och inkomstberäkningen

Inriktningen

Syftet med skatter är det gemensamma bästa. Skatter fungerar som medel att solidariskt finansiera vår gemensamma välfärd samt att styra den ekonomiska utvecklingen i en socialt och ekologiskt hållbar riktning. Alla heltidsarbetande måste kunna leva på sin egen lön. Strävan måste därför vara att utforma skattepolitiken så att den stimulerar till arbete, sparande, hederlighet och företagande. Det föreligger ett ansvar från statsmakernas sida att med respekt för grundläggande etiska värden och skatterättsliga principer skapa ett moraliskt legitimt skattesystem. Detta ansvar måste kombineras med ett gott förvaltar-skap och solidaritet, för att medborgare i sin tur genom statens goda exempel skall uppmuntras att svara med solidaritet och en god skattemoral. Kristdemokraterna vill medverka till en tydligare moralisk dimension i skattepolitiken och menar att både det totala skattetrycket och enskilda skatter med avseende på konstruktion och nivå måste vara såväl skatterättsligt som moraliskt legitima. Ett osammanhängande skattesystem och illegitima skatter riskerar att undergräva skattemoralen. Ur ekonomisk synvinkel riskerar dessutom skatter att allvarligt försämra ekonomins funktionssätt och leda till ett osunt ekonomiskt beteende. En social marknadsekonomi baserad på etiska principer och styrd av ekologiska och sociala hänsyn är den bästa grunden för ett gott samhälle.

En målsättning för kristdemokratisk ekonomisk politik är att skapa stabila och goda villkor för fler och växande företag och därigenom öka sysselsättningen. En ökad sysselsättning är en förutsättning för att minska det resurslöseri som arbetslösheten innebär. Dessutom förstärker det skatteunderlaget och minskar de offentliga utgifterna.

I princip alla medborgare som är i förvärvsaktiv ålder och som har en inkomst bör vara med och betala skatt till våra gemensamma kostnader för till exempel skola, vård och rättsväsende. Det ger en delaktighet och ett delansvar i den offentliga verksamheten. Dagens inkomstskatter drabbar låg- och medelinkomsttagare mest. Därför måste inkomstskattens nivåer huvudsakligen fastställas med utgångspunkt från låg- och medelinkomsttagarens perspektiv. Kristdemokraterna vill arbeta för lägre inkomstskatter så att alla kan leva på sin egen lön och få en ökad beslutanderätt över sina inkomster. Vidare behöver förändringar göras för att de val människor gör, exempelvis att öka eller minska sin arbetstid, inte skall påverkas negativt av kombinationen av statliga regler och bidrag. Det första handlar alltså om att sänka det totala skattetrycket, det andra om att minska marginaleffekterna.

Om Sverige långsiktigt skall vara ett land för företagande, investeringar och tillväxt, går det inte att ha kvar skatter som gör att kapital, företag och

kompetens har starka incitament att lämna landet. Vår snart unika förmögenhetsskatt och dubbelbeskattning driver kapitalet ur landet, utom för de allra rikaste som fått amnesti för sina aktiemiljarder. Dubbelbeskattningen av just svenska företagsinvesteringar leder till att en utländsk köpare kan betala dubbelt så mycket som en svensk köpare och ändå få samma avkastning på sin investering efter skatt.

Målet på medellång sikt bör vara att nå ned till den genomsnittliga skattekvoten inom EU. Detta skulle stärka grunden för en långsiktigt hållbar välfärdsutveckling i en alltmer globaliserad ekonomi. Inom EU diskuteras bl.a. vid flera regeringskonferenser förutsättningarna för en övergång till majoritetsbeslut när det gäller minimiavgifter på miljöområdet. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att övergå till majoritetsbeslut på detta område, bland annat för att förbättra möjligheterna för en gemensam minimiavgift på koldioxidutsläpp. Eftersom Sverige redan har världens högsta miljöskatter skulle en europeisk miniminivå för koldioxid samtidigt förbättra svenska företags konkurrenssituation.

Medborgarna måste ha en etiskt förankrad vilja att betala skatt och att bidra till samhällsutvecklingen. Vi vill föra en skattepolitik som är långsiktigt stabil, är enkel och främjar en god ekonomisk utveckling samt en godushållning av skattemedlen. Därmed kan skattemoralen bibehållas och benägenheten till svartarbete minska.

En skattepolitik där alla ges möjlighet att leva på sin lön

Ett viktigt mål för en kristdemokratisk politik är att så många som möjligt skall kunna leva på sin egen lön. En heltidsanställd person skall inte behöva vara beroende av bidrag för att få hushållsekonomin att gå ihop. Vi föreslår en rad inkomstskattesänkningar och andra skattesänkningar som riktar sig främst till förvärvsarbete.

- För det första föreslås ett kraftigt höjt och rakt grundavdrag om 30 000 kr vid beräkningen av den kommunala inkomstskatten. Effekten blir jämfört med regeringens förslag en skattesänkning med ca 330 kr per månad, eller 3 990 kr per år för dem som har lägst grundavdrag. Förslaget ger förutsättningar för en bättre fungerande lönebildning och innebär exempelvis en viktig förbättring för sommar- eller extraarbetande ungdomar.
- För det andra föreslås en skattereduktion för låg- och medelinkomsttagare på 3 600 kr per år för pensionsgrundande inkomster upp till 283 200 kr. Reduktionen trappas därefter av med 2 procentenheter på inkomsten och upphör vid årsinkomster på 463 200 kr.
- För det tredje föreslår Kristdemokraterna ett generellt statligt förvärvsavdrag beräknat mot kommunalskatten på inkomster av anställning eller näringsverksamhet motsvarande 4 % av denna inkomst. Förutom att ge hushållen ett ökat ekonomiskt utrymme minskas därigenom marginaleffekterna. Detta sker i stället för regeringens kompensation av pensions-

avgiften som beskrivs utförligare nedan. Från år 2005 skall motsvarande förvärvsavdrag vara 5 %.

- För det fjärde föreslår Kristdemokraterna att värnskatten avvecklas från 2005, då en fjärdedel tas bort. Enligt vårt budgetalternativ halveras därefter värnskatten 2006. Den bör vara helt avskaffad fr.o.m. år 2007. Det bör vara en viktig princip att ingen skall behöva betala mer än hälften av en inkomstökning i skatt. Ett viktigt motiv för att inte ha extra hög statlig skatt på högre inkomster är också att utbildning med medföljande studieskulder måste löna sig.

Gränsen för *reseavdraget* för resor till och från jobbet sänks från 7 000 till 5 000 kr. Detta innebär att resekostnader på ytterligare 2 000 kr blir avdragsgilla jämfört med i dag. Förslaget skall ses som ett stöd för personer i glesbygd och andra som inte har möjlighet att utnyttja kollektiva alternativ till bilen.

En skattereduktion på 50 % för *hushållens köp av tjänster* föreslås. På så sätt elimineras nästan hela den extra skattebelastning som uppstår när extern arbetskraft anlitas av hushållen med redan skattade pengar. Betydligt fler samhälls-ekonomiskt motiverade byten (köp) av tjänster kommer till stånd, eftersom de även blir privatekonomiskt lönsamma. Effektiviteten i ekonomin kommer därmed att öka. Samtidigt kan den svarta sektorn trängas tillbaka, när det blir möjligt att både köpa och sälja privata hushållstjänster vitt och lagligt.

Skatteförslag för trygghet i boendet

Fastighetsskatten drabbar alla boende oavsett inkomst och betalningsförmåga, tvärt emot den skatteprincip som borde gälla i Sverige: skatt efter bärkraft. För personer med låga inkomster utgör fastighetsskatten ett hot mot äganderätten.

De omräkningar av taxeringsvärdena som skett sedan år 2000 slår mycket hårt mot en del bostadsområden. Genom att tillåta att taxeringsvärdena skjuter i höjden i många områden accepterar regeringen kraftiga höjningar inte bara av fastighetsskatten utan också av förmögenhetsskatten för stora grupper som inte har så stora marginaler att leva på. Vi föreslår därför att taxeringsvärdena återgår till dem som gällde före höjningarna från år 2000.

Vi föreslår vidare att den statliga fastighetsskatten slopas helt för småhus (egnahem) och bostadshyreshus (hyresrätter och bostadsrättsföreningar), kommersiella lokaler och industrienheter och att kommunerna i stället ges rätt att ta ut en fast avgift per småhus, per bostadslägenhet samt per kvadratmeter lokalyta för kommersiella lokaler och industrienheter. Ett starkt motiv för en kommunal fastighetsavgift är det incitament kommunerna får för utveckling av infrastrukturen, ett offensivt bostadsbyggande och en bra näringspolitik. När även företagssektorns lokaler och industrier utgör en del av avgiftsunderlaget i kommunerna, blir effekten ett långt större incitament än i dag att verka för det lokala näringslivet och nya arbetstillfällen. En ytterligare aspekt är att kommunerna genom en kommunal avgift får intäkter från fritidsbebyggelse som i vissa kommuner är omfattande men som inte genererar några

kommunala intäkter i dagens system. Kapitalvinstskatten vid försäljning av privatbostadsfastighet och bostadsrätt höjs till den generella nivån 30 %.

Regeringens aviserade förslag om en ny *dämpningsregel* i fastighetsskatten är helt otillräckligt och tjänar endast till att hindra en orimlig beskattning från att bli ännu mer orimlig. Det är själva fastighetsskattens konstruktion som är felaktig.

Kristdemokraterna välkomnar regeringens förslag om avskaffad *arvsskatt för makar* och samboende men anser att förslaget bör gälla från den 22 september 2003 då regeringens lagförslag blev känt. Den situation som annars uppstår för de par i vilka en partner är döende är omänsklig. Dödsdatumet får av beskattningsskäl en alldeles orimlig betydelse.

Sänkta företagsskatter för ett ökat företagande och fler jobb

Grundbulten i kristdemokratisk ekonomisk politik är att ge stabila och goda villkor för fler och växande företag och att därigenom öka sysselsättningen, minska arbetslösheten och trygga välfärden. Skatteregler och lagstiftning måste stimulera sparande. En minimimålsättning är att sparandet kan resultera i en real avkastning även efter skatt. Villkoren för sparande får inte försvåra för sparkapitalet att kanaliseras till företagssektorn för att nyttiggöras till investeringar i näringslivet.

Förmögenhetsbeskattningen som tidigare kunnat motiveras av fördelningspolitiska skäl får i dag helt andra effekter än de tänkta. Detta har tydliggjorts bl.a. genom att regeringen befriat huvudägarna i aktiebolag från förmögenhetsskatt. Utformningen av dagens förmögenhetsskatt är orimlig också i andra avseenden. För den händelse att ett gift par tillsammans har en förmögenhet som överstiger 2 miljoner kronor skall förmögenhetsskatt betalas. Om ett sammanboende par utan barn har motsvarande förmögenhet skall de däremot inte beskattas, eftersom de var och en kan ha nettotillgångar på 1,5 miljoner kronor innan skatten börjar tas ut. Detta innebär alltså att äktenskapet i detta avseende ekonomiskt straffbeskattas i förhållande till ett samboförhållande.

Vi väljer att börja med att helt avveckla effekten av sambeskattningen av förmögenhet och höjer fribeloppet för sambeskattade par till 3 miljoner kronor år 2004. Därefter avvecklas förmögenhetsskatten med 0,5 procentenheter per år så att den blir 1,0 % 2005 och 0,5 % 2006.

Skattesystemet måste utformas så att avkastningen på riskvilligt kapital i företag inte beskattas hårdare än annan kapitalavkastning. *Dubbelbeskattningen av avkastning på aktier* måste därför avvecklas, precis som skett i nästan samtliga övriga OECD-länder. Sverige kan inte långsiktigt ha en väsentligt högre beskattning än den omvärld vi konkurrerar med. Vi föreslår att avvecklingen sker stegvis med en halvering av fysiska och juridiska personers utdelningsskatt 2005 med sikte på ett fullständigt slopande år 2006. För att finansiera dessa skattesänkningar höjs *bolagsskatten* till 30 %.

Arvsskattens problematik har visat sig påtaglig då generationsskifte skall ske i familjeföretag. I värsta fall tvingas de efterlevande göra sig av med den bortgångnes livsverk då arvsskatten gjort det omöjligt för de anhöriga att ta

emot arvet. Kristdemokraterna föreslår att bundet kapital befrias från arvsskatt.

Personer som köper nyemitterade aktier i onoterade bolag fr.o.m. år 2004 skall ha möjlighet till ett *riskkapitalavdrag*. Avdrag skall få göras mot inkomst av kapital likaväl som mot inkomst av tjänst. Det skall även gälla vid köp av aktier i egna och närståendes fåmansföretag. Avdragsrätten skall gälla investeringar upp till en nivå av 100 000 kr och medges även för indirekta riskkapitalinvesteringar via ett företag eller en fond som gör de direkta investeringarna. Denna form möjliggör bättre riskspridning för enskilda investerare. Riskkapitalavdraget skall vara permanent. Avdragsrätten skall ses som en kompensation för den större risk det innebär att köpa aktier i små, onoterade företag.

Riskkapitalavdraget bör kompletteras med införande av *etableringskonto*. Att öppna ett etableringskonto innebär att man kan sätta av pengar skattefritt för en framtida företagsstart. I Danmark finns sedan 1965 möjlighet att skattefritt spara för att starta eget företag. På ett s.k. etableringskonto är insättningarna avdragsgilla och möjliga upp till 40 % av nettolönen. Kristdemokraterna vill att etableringskonto skall införas också i Sverige.

Kristdemokraterna anser att nya, enkla regler som jämställer fåmansföretagen med andra företag snarast måste införas. I den senaste regeringsförklaringen utlovades 1 miljard kronor till förändringar av de s.k. *3:12-reglerna*. Av detta har det blivit 30 miljoner kronor 2004. Regeringens förslag att höja den s.k. klyvningsräntan med 2 procentenheter är ett litet steg i rätt riktning men alldeles för litet.

Utan *F-skattsedel* är det mycket svårt för en näringsidkare att effektivt konkurrera på sin marknad. Ett företag måste kunna visa kunder och uppdragsgivare att man tar ansvar för skatter och arbetsgivaravgifter. Kristdemokraterna anser att F-skattsedel skall delas ut till alla sökande som inte har fått näringsförbud eller har omfattande skatteskulder som inte betalas av regelbundet. Vi vill också slopa straffavgiften för försenad *momsbetalning* och anser att den dag som inbetalning sker skall räknas som betalningsdag. Dock kvarstår kostnaden för ränta för de dagar momsbetalningen är försenad.

Under början av detta decennium uppstod på grund av *3:12-reglerna* en s.k. pomperipossaeffekt vid *andelsbyten*. Fåmansbolagsägare som förlorat allt de arbetat ihop och satsat fick skatteskulder därför att deras fåmansbolag vid en försäljning fått ett fiktivt värde som inte kunde realiseras och som delvis beskattades som inkomst av tjänst. Man hade nämligen tagit emot aktier i ett annat företag som betalning för det företag man startat och varit fåmansägare i. Denna skatt på inkomst av tjänst fanns kvar även efter att företagaren förlorat allt. Detta lyckades riksdagen under december 2002 rätta till retroaktivt (prop. 2002/03:15). I riksdagsbeslutet förutsatte skatteutskottet att regeringen efter en analys av kontantgränsens tillämpning skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka konsekvenser denna analys bör föranleda för det skatterättsliga andelsbytessystemet (bet. 2002/03:5). Regeringen har ännu inte återkommit med ett sådant förslag eller redovisat vad ett sådant förslag

skulle kosta. Kristdemokraterna finner att det är oetiskt mot de människor som nu lever med s.k. pomperipossaskulder till staten samtidigt som det är ett flagrant åsidosättande av den lagstiftande folkligt valda församlingen i Sverige. Regeringen bör omgående och senast i vårpropositionen 2004 återkomma med en redovisning av de åtgärder som behövs för att eliminera återstående pomperipossaeffekter och kostnaderna härför.

Rättvisa konkurrensvillkor

Alltsedan Sverige blev medlem av EU har det svenska *jordbruket* omfattats av samma jordbrukspolitik som EU, men den svenska regeringen har genom högre skatter och avgifter försatt svensk jordbruksnäring i en ohållbar konkurrenssituation. För att skapa rimliga konkurrensförutsättningar föreslår vi en sänkning av dieselskatten till 1 kr per liter.

Den svenska *åkerinäringen* lider för närvarande svårt av de sämre konkurrensvillkor som gäller för svenska åkeriägare jämfört med andra i EU. Åkerinäringen har visat att den totala kostnaden behöver minska med ca 20 % för att svenska inrikesåkerier skall kunna konkurrera på liknande kostnadsvillkor som bl.a. danska åkerier har. Vi föreslår en sänkning av dieselskatten för att underlätta för de svenska åkerierna med 25 öre per liter (31 öre inklusive moms).

Innovationsklimatet måste förbättras. Sverige har en onormalt stor export av patent och uppfinningar som exploateras i andra länder. Vi vill öka exploatering och produktion av patent och uppfinningar i Sverige och föreslår därför att *royaltyinkomster* befrias från skatt de två första åren för att därefter beskattas som inkomst av kapital.

Det är i år 30 år sedan *reklamskatten* infördes i Sverige. Med åren har alltför insett att denna punktskatt inte längre kan vara kvar. Den är inte konkurrensneutral, då den endast belastar vissa medier, som dagspress och tidskrifter, men däremot inte radio, TV och direktreklam, och den är rättsosäker, oförutsägbar och svårtillämpad. Mot den bakgrunden gav riksdagen våren 2002 regeringen till känna att frågan om reklamskattens avskaffande borde prioriteras vid beredningen av budgeten. I budgetpropositionen anser sig regeringen ha prioriterat frågan men har ändå inte funnit att förutsättningar föreligger för att avskaffa reklamskatten. Kristdemokraterna anser att det är av yttersta vikt att fria svenska medier skall kunna verka. Att ett av riksdagen fattat beslut ignoreras av regeringen i en så viktig fråga är allvarligt. Kristdemokraterna yrkar att regeringen snarast verkställer det av riksdagen tidigare fattade beslutet och återkommer till riksdagen med förslag till hur reklamskatten kan avskaffas.

Övriga skatteförslag

Riksdagen har beslutat att vissa kulturaktiviteter skall mervärdesbeskattas med en reducerad skattesats om 6 %. Det innebär bl.a. att entréavgifter till olika kultur- och nöjesevenemang kommer att beskattas olika, vilket vi ser som olyckligt. Kristdemokraterna eftersträvar en så likformig beskattning

som möjligt och föreslår att regeringen får i uppdrag att utreda hur *kulturmomsen* generellt skall kunna sänkas till 6 %. *Mervärdesskatten på tidskrifter* bör återgå 25 %.

Vi föreslår sänkt *bensinskatt* med 25 öre (31 öre inklusive moms) per liter i stödområde A. Eftersom avstånden är längre i de delarna av Sverige är det rimligt att en lägre skatt tas ut på bensin i sådana områden.

Att Sverige har OECD-områdets lägsta bostadsbyggande beror i betydande grad på det faktum att vi har ett högt skattetryck i Sverige och dessutom lägger extra hård beskattning på nyproduktion av bostäder. Det rimliga är att slopa fastighetsskatten samt lindra skatteeffekten vid nyproduktion av flerbostadshus motsvarande en halvering av *byggmomsen*. Byggföretag kan efter deklaration erhålla en skattereduktion som motsvarar hälften av den erlagda byggmomsen, dvs. 10 % av byggkostnaden. En förutsättning för att en sådan skattereduktion skall fungera på samma sätt som sänkt moms är att den gäller all nyproduktion av flerbostadshus, är utan tidsbegränsning samt är obyråkratisk och utan osäkerhet om den utbetalas eller ej. Skattereduktionen är att betrakta som en del av skattesystemet och inte ytterligare ett i raden av bidrag riktade till byggsektorn. Vi föreslår en minskad skatt på nyproduktion av flerbostadshus motsvarande en halvering av byggmomsen.

Vi har föreslagit totalt 200 miljoner kronor till skatteförvaltning och upp-börd för en ökad skattekontroll och förstärkt tullbevakning 2004. Som en effekt av detta räknar vi försiktigtvis med att skatteintäkterna ökar med 720 miljoner kronor år 2004.

Vi föreslår att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Kristdemokraternas förslag.

Med det anförda tillstyrks motionerna Fi248 (kd), Fi282 (kd), Fi304 (kd) yrkandena 2–40, Fi307 (kd) yrkandena 2–4 och 7, Fi308 (kd) yrkandena 2, 3, 6–9, 11, 12, 14, 15 och 18, Sk306 (kd) yrkande 1, Sk459 (kd) yrkande 4 och Sf398 (kd) yrkande 4.

Vi står bakom beräkningen i motion Fi304 (kd) yrkandena 1 och 29.

Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Jag tillstyrker förslaget i motion Fi241 av Alf Svensson m.fl. (kd) om att förstärka kontroll och spaning mot illegal införsel av narkotika, vapen, alkohol, tobak och andra skattepliktiga varor med 20 miljoner kronor per år utöver vad regeringen föreslagit. Vi anser att också skattekontrollen bör förstärkas för att motverka den svarta ekonomins utbredning.

Eftersom Kristdemokraternas förslag om avskaffad fastighetsskatt och förmögenhetsskatt leder till besparingar i skatteadministrationen bör, som föreslås i motionen, Skatteverket tillföras 20 miljoner kronor 2004, 30 miljoner kronor 2005 och 50 miljoner kronor 2006 utöver vad regeringen föreslagit. Sammantaget föreslås att ramarna för utgiftsområdet för de aktuella tre åren höjs med 40 miljoner kronor, 50 miljoner kronor respektive 70 miljoner kronor.

Vi tillstyrker motion Fi241 (kd) yrkandena 5 och 7, båda i denna del

4. Skattefrågor i budgetpropositionen – c

av Roger Tiefensee (c).

Skatteförslagen och inkomstberäkningen

Inriktningen

Ur ett strikt teoretiskt perspektiv är alla skatter skadliga. Skatterna behövs samtidigt för att finansiera offentliga åtaganden. Skatter är pengar som inbetalas av vanliga människor och företag. Detta gör att politiker har ett mycket stort ansvar för att se till att skatteinkomsterna används på ett rationellt och förnuftigt sätt. Alla skatter påverkar inte samhällsekonomin likvärdigt. Vissa skatter är mer skadliga än andra skatter, och det finns förmodligen vissa skatter i dag som är direkt negativa för samhällsekonomin. Skattessystemet skall vara så utformat så att det upplevs som rättvist, samtidigt som det är ekonomiskt effektivt.

Under decennier av socialdemokratiskt styre har vanliga människor blivit alltmer beroende av bidrag från det offentliga. Med ett lägre skattetryck hade en långt högre andel av medborgarna i landet kunnat klara sig på egen hand. I stället tvingas låginkomsttagare betala en oskäligt stor andel av sin inkomst i skatt, och på nåder får de tillbaka en del i bidrag. Detta röstköpande är skadligt, såväl för människor som för den långsiktiga samhällsekonomin utveckling.

Vårt inkomstskatteförslag ändrar på detta. Genom skatterabatter och förvärvsrabatter ger vi tillbaka makt till vanliga människor. En låginkomsttagare får ut 600–700 kr mer per månad med vårt förslag.

Samtidigt som vi ger makt till människor ger vi även makten tillbaka till kommunerna och regionerna. Det kommunala självstyret skall förvandlas från dagens chimär till något konkret och verkligt. När vi tillämpar federalismens principer byggs makten underifrån. Ett led i detta är att återlämna skattebaser till kommunen, som med vårt förslag kommer att få tillbaka den reella makten.

Det startas för få företag i Sverige i dag. De människor som satsar tid och pengar på eget företagande möts ofta av misstänksamhet och krångliga regelverk. En attitydförändring måste till. Med förmögenhetsskatt diskrimineras svenska företagare och skattereglerna för småbolagsägare är direkt kontraproduktiva. För att inte vi alla skall bli fattigare krävs ekonomisk tillväxt. Det är en förutsättning för att människor skall kunna känna sig trygga, ha jobb och kunna försörja sig själva. Skadliga skatter skall bort eller reformeras så att de inte står i vägen för företagande.

I framför allt miljöfrågor förekommer ganska ofta så kallade marknadsimperfektioner, dvs. att marknaden misslyckas med att uppnå miljömässigt hållbara lösningar. Vi vill använda skatter som ekonomiska styrmedel. Genom att lägga skatter på miljöskadlig verksamhet ser vi till att den ekonomiska verksamheten bedrivs på ett långsiktigt hållbart sätt.

Inkomstskatterna

Vi är övertygade om att människor mår bäst när de själva kan bestämma över sina liv. Det nuvarande systemet där låginkomsttagare främst på grund av höga skatter tvingas förlita sig på bidrag leder till otrygghet och ohälsa. Den nuvarande konstruktionen av grundavdraget, med en grundnivå samt en upp- och nedtrappning i inkomstsikt med låga och medelstora inkomster, ger upphov till negativa marginaleffekter. Upptrappningen upp till årsinkomster på knappt 114 000 kr skapar förvisso en positiv marginaleffekt, men för t.ex. en deltidsarbetande undersköterska som vill öka sin arbetstid är nedtrappningens negativa marginaleffekter påtagliga. Vi tar bort detta grundavdrag och därmed merparten av marginaleffekterna.

- Vårt förslag till skatterabatt innebär att beloppet som skall inbetalas i skatt minskas med 9 000 kr, vilket motsvarar ett grundavdrag på ungefär 30 000 kr. Fullt utbyggd år 2006 innebär reformen en skatterabatt på 10 000 kr. Denna rabatt skall komma alla till del, förvärvsarbetare, pensionärer, studenter som jobbar extra etc.
- Utöver detta vill vi införa en förvärvsrabatt vars syfte är att lindra beskattningen för främst låg- och medelinkomsttagare samtidigt som skadliga marginaleffekter undviks. En särskild skatterabatt utformad för att minska bidragsberoendet och slå undan marginaleffekter i lägre inkomstskikt bör därför införas. Den förvärvsrabatt som vi vill införa från år 2004 ger som mest 9 600 kr och är riktad framförallt till låginkomsttagare. Fullt utbyggd innebär reformen en förvärvsrabatt på 10 800 kr. Förvärvsrabatten skall enbart ges på inkomster från förvärvsarbete eller företagande i syfte att stimulera arbete och företagande. En förvärvsrabatt på arbetsinkomster innebär en kraftig stimulans för den arbetslöse att ta ett arbete och för den deltidsarbetande att öka sin arbetstid.
- De högsta marginalsatserna ligger på drygt 57 %, vilket innebär att en höginkomsttagare får behålla mindre än hälften av en löneökning. Höga marginalsatser är ett exempel på skadlig skatt som i det långa loppet bland annat minskar incitamenten för högre studier. För att motverka detta föreslår Centerpartiet att den statliga inkomstskatten sänks med tre procentenheter för alla som betalar statlig inkomstskatt.
- I regeringens budgetproposition föreslås att skiktgränsen inte fullt ut skall inflationsuppräknas, vilket gör att fler människor måste betala statskatt och därmed få betydligt höjda marginalsatser. Detta är ett exempel på skadlig skatt, och därför gör vi precis tvärtom. Vi föreslår att den nedre skiktgränsen höjs med 16 000 kr för år 2004, vilket innebär att de som tjänar under 310 600 kr inte behöver betala statlig inkomstskatt. Denna nya gräns skrivs därefter årligen upp med KPI plus 2 %. Med Centerpartiets förslag slipper fler människor statlig inkomstskatt och marginalsatserna kommer att sänkas kraftigt för dessa individer.

Dagens system medger avdrag för exempelvis resekostnader och pensionssparande. Genom den nuvarande konstruktionen är ett avdrag mer värt för en

höginkomsttagare än för en löntagare med normalinkomster genom att högin-komsttagaren betalar statsskatt och därmed har högre marginals-katt. Det finns ingen rationell förklaring sett utifrån samhällets perspektiv till att högin-komsttagare skall vara berättigade till större ekonomisk vinst av avdrag än andra.

Vi föreslår i stället att skatterabatter som är lika mycket värda för alla in-förs. Rabatten motsvarar ungefär skatteeffekten av ett avdrag hos en norma-linkomsttagare som inte betalar statlig inkomstskatt, dvs. ca 35%. Den bespa-ring som blir följden då höginkomsttagares kompensation likställs med övri-gas använder vi till att sänka statsskatten med 3 %. Skattesystemet blir häri-genom mer genomskinligt, tydligt och den höga och skadliga marginals-katten sänks. Kompensationen för den allmänna pensionsavgiften och avdragen för tjänsteresor m.m. ersätts med skatterabatter på 35 %. Avdraget för pensions-premier ersätts med en högre skatterabatt på 40 % för att därigenom stimulera låginkomsttagare att pensionsspara. Möjligheten att göra avdrag för övriga kostnader har givit upphov till problem och avskaffas. Även skattereduktion-en för fackföreningsavgift avskaffas.

För att efterfrågan på *hushållstjänster* skall ta fart måste priset sänkas rejält genom att skattekillen minskas eller slopas helt. Centerpartiet föreslår därför att en skattereduktion på 50 % av arbetskostnaden för ROT-arbeten och hus-hållstjänster som utförs i hemmet införs.

Kostnaderna för framför allt drivmedel har ökat kraftigt. Det är därför nödvändigt att höja *reseavdraget* ytterligare. Avdraget ersätts därför med en skatterabatt på 7 kr per mil, vilket motsvarar ett avdrag på 20 kr per mil. Detta kombineras med en självkostnadsgräns om 2 500 kr.

Skatter för företagande

Sverige behöver fler entreprenörer och fler småföretag. Det är i dessa dyna-miska miljöer jobben skapas och det är där tillväxten tar fart.

Dagens regler för fåmansbolag, de så kallade *3:12-reglerna*, måste reform-eras. När ett 3:12-bolag säljs delas vinsten upp i en kapitaldel och en in-komst-del som beskattas med 30 % respektive 56 %, vilket ger en genomsnitt-lig skattesats om 43 %. Det är orimligt att utgå från att de som driver ett få-mansbolag skulle ha en alternativmarginallöneskatt som om de hade tillhört det högsta löneskiktet. Sammantaget gör den höga beskattningen att det är endast de företag som har stora förväntade vinster som sjösätts. Företag med en blygsammare riskprofil och lägre förväntad, om än stabilare, avkastning kommer inte att startas eftersom beskattningen slår för hårt mot dessa. Den så kallade 3:12-utredningen föreslog bland annat ett införande av den så kallade BEK-modellen (beskattat eget kapital). En sådan modell gör det möjligt att beräkna kapitalunderlaget utifrån bolagets eget kapital. Centerpartiet förordar att en större del av kapitalet får användas i beräkningarna än vad 3:12-utredningen föreslår. Svenskt Näringslivs förslag anger att kapitalunderlaget skulle omfatta 100 % av tillskjutet kapital, 70 % av beskattat kapital och 50 % av obeskattat kapital, en avvägning vi anser rimlig. Vidare anser vi att klyv-

ningsräntan bör höjas till en nivå 15 procentenheter över statslåneräntan. Detta gör det möjligt för delägare i fåmansbolag att höja den utdelning som får beskattas som kapital.

Under början av detta decennium uppstod på grund av 3:12-reglerna en s.k. pomperipossaeffekt vid *andelsbyten*. Fåmansbolagsägare som förlorat allt de arbetat ihop och satsat fick skatteskulder därför att deras fåmansbolag vid en försäljning fått ett fiktivt värde som inte kunde realiseras och som delvis beskattades som inkomst av tjänst. Man hade nämligen tagit emot aktier i ett annat företag som betalning för det företag man startat och varit fåmansägare i. Denna skatt på inkomst av tjänst fanns kvar även efter det att företagaren förlorat allt. Detta lyckades riksdagen under december 2002 rätta till retroaktivt (prop. 2002/03:15). I riksdagsbeslutet förutsatte skatteutskottet att regeringen efter en analys av kontantgränsens tillämpning skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka konsekvenser denna analys bör föranleda för det skatterättsliga andelsbytessystemet (bet. 2002/03:5). Regeringen har ännu inte återkommit med ett sådant förslag eller redovisat vad ett sådant förslag skulle kosta. Vi anser att det är oetiskt mot de människor som nu lever med s.k. pomperipossaskulder till staten samtidigt som det är ett flagrant åsidosättande av den lagstiftande folkligt valda församlingen i Sverige. Regeringen bör omgående och senast i vårpropositionen 2004 återkomma med en redovisning av de åtgärder som behövs för att eliminera återstående pomperipossaeffekter och kostnaderna härför.

För att förbättra möjligheten för fler att starta företag vill Centerpartiet lätta beskattningen av riskkapital för små företag. Ett led i detta är att möjliggöra ett skattefritt sparande på upp till 40 000 kr om året, totalt högst 120 000 kr som grundplåt till det egna företaget genom ett *starta-eget-sparande*. För dem som finansierar starten av företag med egna sparade eller lånade pengar, utan att utnyttja möjligheten till starta-eget-sparande, bör motsvarande möjlighet finnas att göra ett personligt *riskkapitalavdrag* på högst 40 000 kr om året i tre år. Långsiktigt är denna åtgärd statsfinansiellt neutral, då den motsvarar ett tidigare lagat avdrag för insatt kapital vid realisation.

Enligt siffror från Företagarnas Riksorganisation (FR) ställs i och med fyrtiofem miljonernas pensionsavgångar uppemot 180 000 företagare inför problemet med ägarskifte. FR beräknar att 45 000 företag kommer att läggas ned, och ytterligare 45 000 ägarskiften kommer att misslyckas. Detta kommer att få stora följder för företagande, sysselsättning och för samhällsekonomin. För att komma till rätta med ovanstående problem föreslår vi att *arvs- och gåvoskatten* för skatteklass 1 avskaffas.

För att finansiera bl.a. detta minskas avsättningsmöjligheter till periodiseringsfonder genom att den maximala andelen av överskjutande vinst som får avsättas sänks med 10 procentenheter.

Fastighets- och förmögenhetsskatt

Boendeskatterna måste sänkas. Utgångspunkten är att människorna skall få lägre boendekostnader och att det skapas neutralitet mellan boendeformer.

Fastighetsskatten leder till oacceptabla konsekvenser när människor tvingas flytta från sina hem. För att åtgärda detta och göra fastighetsskatten rättvisare förslår vi en rad åtgärder. Ett tak på tomtvärdet på 300 000 kr införs för att undvika den spiraleffekt som uppkommer i attraktiva områden när själva tomtmarken får höga taxeringsvärden och därmed driver upp det totala taxeringsvärdet. Uttagsprocenten för fastighetsskatt på småhus sänks till 0,9 % år 2005 och från år 2006 sänks den till 0,75 %.

Vidare skall enbart halva taxeringsvärdet tas upp i förmögenhetsredovisningen. Sambeskattningen av *förmögenhet* avskaffas och skattesatsen sänks från 1,5 till 1 %. Sambeskattningen av inkomster avskaffades redan 1971 av rättvis- och jämställdhetsskäl. Av samma skäl vill vi gå vidare och avskaffa denna otidsenliga skatteavart.

Dessa reformer motverkar, tillsammans med avskaffandet av arvs- och gåvoscatten i klass 1, orättvisorna i dagens system, och människor kommer inte längre att tvingas från sina hem på grund av höga förmögenhets- och fastighetsskatter. Detta finansieras delvis genom att vi höjer reavinstbeskattningen på fastigheter från nuvarande 20 % till 30 %. Reavinsten vid försäljning av en bostad går under vissa förutsättningar att skjutas upp om en ny bostad införskaffas. Vi föreslår att 75 % av reavinsten skall få skjutas upp, och 25 % beskattas vid försäljning. Dessutom höjs stämpelskatten från nuvarande 0,5 % till 0,725 %. Principen är att skatten på själva ägandet skall minskas för att i stället tas ut vid själva försäljningen av fastigheten.

Dagens system för beräkning av taxeringsvärden baseras på ett genomsnittligt värde av de referensförvärv som finns inom ett eller flera värdeområden. I den beräkningen rensas köpeskillingar som är låga i förhållande till det gamla taxeringsvärdet regelmässigt bort. Köpeskillingar som är väldigt höga i förhållande till det gamla taxeringsvärdet tas dock med utan urskillning. Detta förfaringssätt medför att omräkningstalen och därmed de nya taxeringsvärdena blir för höga. För att få mer rättvisa taxeringsvärden bör marknadsvärdena i stället beräknas med hjälp av ett medianvärde, där köpeskillingar i den undre och övre kvartilen regelmässigt räknas bort. Vidare bör basen för de taxeringar som görs vart tredje år vara ett medianvärde av de förvärv som skett under den föregående treårsperioden.

Om en stor andel av referensförvärven är fritidsfastigheter bör taxeringen för dessa ske separat, så att högt upptrissade priser på fritidshus inte slår igenom på de fastboendes taxeringsvärden. Taxeringen av fastigheter för fastboende och fritidsboende bör därför skiljas åt.

Den nu sittande Egendomsskattekommittén har bl.a. som direktiv att undersöka reglerna kring fastighetstaxering. Däremot saknas direktiv för att reformera reglerna för själva taxeringvärderingen, varför Centerpartiet vill att kommittén skall få tilläggsdirektiv om detta.

Regeringen aviserar att *arvsskatten mellan äkta makar/sambor* avskaffas, och detta är positivt. Alltför många fall har inträffat där ena parten i ett äktenskap har tvingats från sitt hem på grund av att arvsskatten har blivit för belastande. Det finns dock invändningar mot regeringens förslag. Det är cyniskt att

föreslå att det skall gälla för dödsfall efter den första januari 2004. Lagändringen borde gälla antingen retroaktivt från halvårsskiftet 2003 eller från och med den dag då budgeten presenterades. Centerpartiet föreslår att lagändringen skall gälla retroaktivt från halvårsskiftet 2003.

Jordbrukets skatter

För många jordbrukare har dieselskattehöjningarna inneburit att man ytterligare förlorar i konkurrenskraft i förhållande till sina kolleger i Finland och Danmark. Svenska jordbruksmaskiner betalar i dag en "vägtrafikavgift" om 1,12 kr per liter *diesel*. Det är inte rimligt. Trots upprepade löften om kompensation och sänkt dieselskatt för jord- och skogsbruket har inga konkreta förslag kommit. Riksdagen bör besluta om att sänka skatten på diesel för jord- och skogsbruksmaskiner till EU-genomsnittet, dvs. 1 krona per liter.

Precis som dieselkostnaderna utgör en tung börda är kostnaderna för *handelsgödsel* betungande i jämförelse med konkurrentländerna. Regeringens modell för kompensation av kostnaderna kräver ansökningar, och godkännanden innebär vidare en hel del onödig administration. Den enklaste modellen är otvivelaktigt att sänka skatten, vilket förutom att begränsa administrationen minskar kraven på godkännanden från EU. För att också framgent fortsätta miljöomställningen föreslår vi också att medel avsätts för odling i balans. Riksdagen bör besluta om att slopa kväveskatten på handelsgödsel.

Skatter på miljö och hälsa

Regeringens *skatteväxling* innebär att hushållens pålagor ökar utan någon motsvarande effekt för industrin. Industrin kommer i de flesta fall att ha rätt till nedsättning med 79 % av koldioxidskatten. Vi anser att denna skillnad bör minskas genom att industrins nedsättning av koldioxidskatten reduceras med 1,2 miljarder kronor årligen. Detta tillsammans med att vi accepterar skattehöjningen på koldioxid för hushållen ger vårt förslag till grön skatteväxling en tydlig klimatprofil.

Sedan den 1 januari 2000 finns det en skatt på deponering av avfall. Detta är positivt för att stimulera en minskning av avfall som läggs på deponi. Samtidigt har detta lett till att förbränningen av avfall kommit i avsevärt bättre dager då detta inte är belagt med skatt. Meningen med deponiskatten är att avfallsmängderna i samhället skall minska. Men i stället för att avfall deponeras går allt större mängder till förbränning osorterat. Sverige står därmed inför en stor utbyggnad av kapaciteten för att bränna avfall. I stora stycken är det oklart hur denna ökade förbränning påverkar människan och miljön. Främst rör det sig om ökade dioxinutsläpp. Centerpartiet anser att det bör införas en *skatt på förbränning av osorterat avfall* för att säkerställa den intention om minskade avfallsmängder som finns i och med deponeringsskatten. Nivån på denna bör motsvara deponiskatten för att säkerställa likvärdighet i beskattningen.

De förändringar som i budgetpropositionen föreslås angående *fjärrvärmeleveranser till industrin* är mycket olyckliga. Hitintills har fjärrvärmeleveran-

ser till industrier med skattenedsättning fått ta del av samma gynnsammare skattevillkor som industrin i syfte att upprätthålla en skattemässig neutralitet. Tack vare detta har många industrier kunnat byta till fjärrvärme, vilket har gynnat miljön i hög utsträckning. Regeringens förslag medför att bränslefördelningen inte längre skall kunna väljas fritt vid beräkning av skattenedsättning. I praktiken leder detta till att tillverkningsindustrin får skatterabatt på all uppvärmning utom just för fjärrvärme. Regeringen uppmanar industrin att gå över till fossila bränslen, vilket måste anses som uppseendeväckande. Vi är ense med utskottets majoritet om att regeringens förslag bör avslås i denna del.

I budgetproposition för 2004 avtrappas *vindkraftens miljöbonus* snabbare än vad som var tänkt i den energipolitiska överenskommelsen. Vi tycker att det finns motiv för att förlänga avtrappningstiden bl.a. av det skälet att det tar lång tid att etablera vindkraften beroende i sin tur på att miljöprövningar och tillstånd tar lång tid i Sverige.

Genom ett ändrat EG-direktiv är det möjligt att ta ut högre skatt på cigaretter som säljs till ett lägre pris än detaljhandelspriset i den mest efterfrågade priskategorin. Av folkhälsoskäl höjer vi skatten på dessa, vilket ger 120 miljoner kronor, en skattehöjning motsvarande ca 2 kr per paket för dessa *lågpriscigaretter*.

Dagstidningarna spelar en viktig roll i samhällsdebatten i vår demokrati. Mot den bakgrunden bör regeringen under innevarande riksdagsår för riksdagen redovisa en plan för hur och när *reklamskatten* i sin helhet kommer att tas bort.

Jag föreslår att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Centerpartiets förslag.

Med det anförda tillstyrks motionerna Fi203 (c), Fi242 (c) yrkande 6, Fi250 (c) yrkande 3, Fi255 (c), Fi287 (c, m, fp, kd), Fi299 (mp), Fi301 (c), Fi306 (c) yrkandena 1–11, 14–16, 18–22, 24–28 och 30–33, Fi308 (kd) yrkande 18 och Sk363 (c).

Jag står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi242 (c) yrkande 7.

Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Vi anser att tullen bör tillföras ökade resurser för att bekämpa bl.a. narkotikasmugglingen. De förenklingar som genomförandet av våra skatteförslag kommer att innebära medger samtidigt att besparingar kan göras i skatteförvaltningens verksamhet. Sammantaget innebär detta att jag tillstyrker förslaget i motion Fi242 av Maud Olofsson m.fl. (c) om att utgiftsramen för 2004 fastställs till ett belopp som är 60 miljoner kronor lägre än vad regeringen föreslagit och för 2005 och 2006 till ett belopp som är 80 miljoner kronor respektive 100 miljoner kronor lägre än vad regeringen föreslagit.

Jag tillstyrker motion Fi242 (c) yrkande 3 i denna del.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets överväganden	4
STATSBUDGETENS INKOMSTER	4
Skattepolitikens inriktning	4
Grön skatteväxling – sänkt inkomstskatt.....	13
Reducerat förmånsvärde för miljövänliga bilar.....	17
Hushållstjänster.....	18
Reseavdraget.....	19
Beskattning av sjömän enligt det nordiska skatteavtalet	20
Företags- och ägarbeskattning.....	20
Andelsbyten	26
Skatt på royalty	27
Grön skatteväxling – sänkt allmän löneavgift	28
Dämpningsregel för fastighetsskatten	29
Ny regel för begränsning av förmögenhetsskatten	31
Arvs- och gåvoskatt.....	33
Gåvobeskattningen vid generationsskiftet	34
Moms på tidskrifter och kultur	35
Grön skatteväxling – höjd koldioxidskatt m.m.....	37
Energiskatt på el i tillverkningsindustrin m.m.....	40
Energiskatt på el i norra Sverige	41
Skatt på kärnkraftsproducerad el.....	42
Kraftvärmebeskattningen	42
Begränsning av koldioxidskatteuttaget avseende kalk- och cementbranschen.....	46
Avtrappning av energiskatteavdraget för vindkraft	47
Skattestrategi för alternativa drivmedel.....	48
Avfallsskatt	48
Skatt på naturgrus.....	49
Skatter på handelsgödsel och bekämpningsmedel.....	50
Privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror	51
Skatt på lågpriscigarettor.....	53
Reklamskatten.....	54
Skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation.....	56
Skattereduktion för miljöinvesteringar.....	58
Skattereduktion för byggkostnader.....	58
Lagförslagen.....	59
Beräkning av statsbudgetens inkomster för 2004	60
UTGIFTSRAMAR	62
Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.....	62
Avvikande meningar	66
1. Skattefrågor i budgetpropositionen – m	66
Skatteförslagen och inkomstberäkningen	66
Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	72
2. Skattefrågor i budgetpropositionen – fp	73

Skatteförslagen och inkomstberäkningen	73
Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	76
3. Skattefrågor i budgetpropositionen – kd	77
Skatteförslagen och inkomstberäkningen	77
Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	83
4. Skattefrågor i budgetpropositionen – c	84
Skatteförslagen och inkomstberäkningen	84
Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	90
Innehållsförteckning.....	91